

7. stran:

**Nadaljevati
tisto, kar je začel
Tone Čufar**

9. stran:

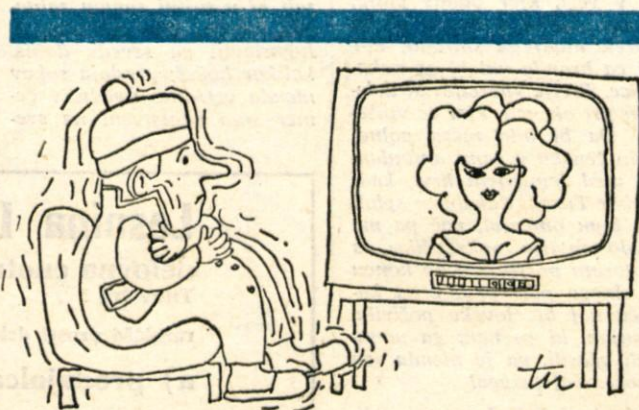
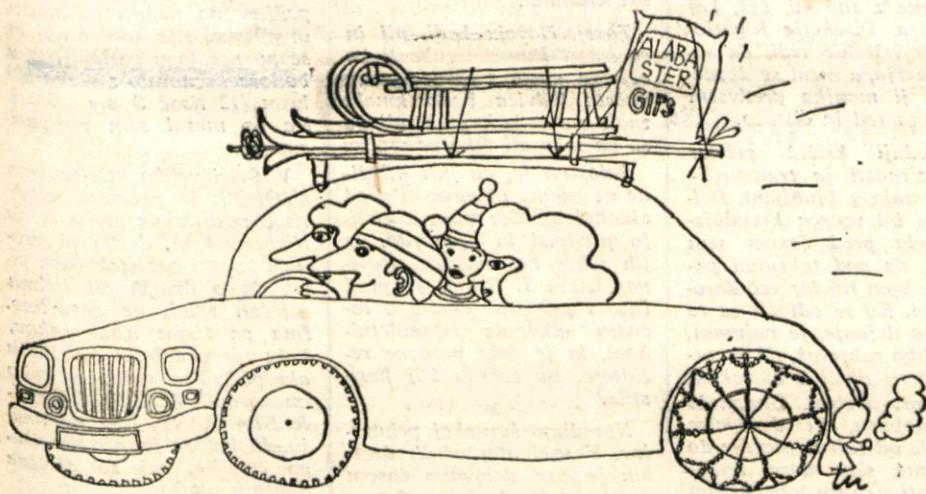
**Iz kanadske
beležnice**

10. stran:

**Košček
otroške sreče**

15. stran:

**V šolo brez
rokavic, dolgih
hlač in plaščev**

— Dragi gledalci, olja in plina je dovolj, samo ...

Tako se ne rešuje nelikvidnost

Ker je Združeno železniško transportno podjetje iz Ljubljane v torek nenadoma prekinilo vse dovoze za jeseniško železarno z utemeljitvijo, da morajo železarji takoj poravnati vse dolgove (25,7 milijona dinarjev), vse nadaljnje prevoze pa plačevati sproti v gotovini ali s čeki, je 6000-članski kolektiv Železarnice 26 ur delal z zmanjšano močjo in prešel na tako imenovano slepo kurjenje, kar pomeni, da so imeli vsi agregati le minimalno temperaturo. Čeprav to ni bil prvi moralni in materialni udarec za železarje, so le-ti tudi tega trezno prenesli! Vprašanje pa je, koliko časa se na tak način še lahko igramo z »delavsko potrpežljivostjo«, ki ima tudi svoje meje. Železnica bi morala do vseh dolžnikov ravnati enako. Dejstvo je, da je Železarna za pokritje teh stroškov že iskala kredit, vendar njena prošnja ni bila uslišana. Ko pa je v torek resno »pocočilo« in je bilo na nitki obratovanje Železarnice, pa se je denar takoj dobil.

Jugoslovansko in slovensko gospodarstvo se koplje v splošni nelikvidnosti. Tako tudi železničarji in železarji. Železarna dolguje svojim kupcem 100 milijonov dinarjev, medtem ko so njej ostala podjetja dolžna kar 240 milijonov! Če bi se medsebojni dolgovi izravnali, bi bila nelikvidnost Železarnice v trenutku rešena in bi le-ta lahko poravnala vse dolgove in začela obratovati s sufitom. Kaj bi bilo v primeru, če bi tudi Železarna dobavljala blago samo tistim kupcem, ki plačajo takoj v gotovini? V položaju splošne nelikvidnosti bi verjetno najbolj trpe-

la naša predelovalna industrija. Zato se Železarna za tak sklep ni odločila in je bila povrh vsega še zelo strpna do svojih odjemalcev.

Razen delavskega sveta je o nastalem položaju govorila tudi občinska skupščina na svoji izredni seji ki je bila v četrtek, 14. januarja. Na njej so bili tudi predstavniki Železarnice, ki so pojasnili nastali položaj in orisali načrtano razvojno pot, ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine. Poudarjeno je bilo, da je Železarna kljub mnogim neugodnim pretresom v zadnjih dveh letih gospodarila dobro in načrtala ambiciozne razvojne programe, v katerih je na prvem mestu gradnja hladne valjarne in prehod k večji predelavi lastnih proizvodov. 1975. leta naj bi se že pokazali prvi rezultati.

Skupščina je bila enotna, da se kaj takega, kar so storili železničarji, ne sme zgoditi nikoli več. Nadalje skupščina poudarja, da Železarna mora plačevati obveznosti, vendar so ob splošni nelikvidnosti zato potrebni krediti. Prav tako skupščina opozarja na previdnost pri sproščanju cen, za osnovna sredstva pa bodo nujni dolgoročni krediti. Ker oskrbuje Železarna 60 odstotkov slovenske predelovalne industrije in ker vlada med temi delovnimi organizacijami nelikvidnost, predlaga jeseniški delovni kolektiv totalni kliring. Skupščina prav tako podpira razvojni program Železarnice in prehod na predelavo svojih proizvodov. Skupščina bo te sklepe posredovala vsem odgovornim organom v republiki.

J. Košnjek

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

občan sprašuje

Sorico, idilično hribovsko vas, povezuje s Poljansko dolino nekaj kilometrov dolga makadamska cesta, ki pa je trenutno v zelo slabem stanju. Že več let ni bila deležna prepotrebne obnove, tako da avtobusi le z največjo težavo premagujejo vijugaste vzpone. Zlasti dva ostra ovinka sta kritična. Prebivalci so doslej presenetljivo strpno prenašali razmere, a kar je preveč, je preveč; lani so jih obvestili, da namerava podjetje Trans-turist ukiniti redne vsakodnevne proge Železniki — Sorica, če odgovorni ne bodo nemudoma uredili cestišča. Transturist namreč umika iz prometa zastarela vozila, znana pod imenom »Janezi«, ki se edina zmorejo pre-riti skozi tesne razjedene okljuje. Občana zanima, kako naj bi potem potovalo v dolino okrog 60 domačinov, zaposlenih v železnikarskih in škofjeloških tovarnah? Zanima ga tudi, kdo bi moral popraviti cesto, kdaj bo začel ukrepati in kaj o vsej zadevi mislijo na sedežu občinske skupščine Škofja Loka?

Konec januarja konferenca SZDL

Konec januarja bo v Radovljici redna seja občinske konference socialistične zveze. Na njej bodo dopolnili pravila občinske organizacije, ki so jih sprejeli že v začetku minulega leta. Takrat so namreč na volilni konferenci izvolili 65 članov občinske konference SZDL za prihodnja štiri leta. Ker pa je marca lani republiška konferenca dopolnila pravila, bodo sedaj tudi v radovljiški občinski organizaciji SZDL nekatere spremembe in dopolnila vnesli v pravila občinske organizacije.

Povedali so tudi, da bodo februarja v radovljiški občini seje krajevnih konferenc so-

cialistične zveze, na katerih bodo razpravljali predvsem o družbenopolitičnem sistemu in nekaterih drugih aktualnih vprašanjih. Ponekod pa bodo izvedli tudi nekatere kadrovske spremembe v vodstvih krajevnih organizacij SZDL.

Po januarski seji občinske konference socialistične zveze pa bodo v občini začeli tudi s pripravami na delegatski sistem. Predvidevajo, da bodo konec marca ali v začetku aprila povečali sedanji sestav občinske konference z izvoljenimi delegati v delovnih organizacijah in drugih družbenih strukturah v občini.

A. Z.

Razgovori o aktualnih vprašanjih

Delavska univerza v Radovljici bo od 20. do 30. januarja pripravila več predavanj oziroma razgovorov o aktualnih vprašanjih. Razgovore

bodo pripravili za člane ZK, sindikata oziroma za politične aktivne v delovnih organizacijah v radovljiški občini.

A. Z.

JESENICE

Včeraj je bila na Hrušici redna letna konferenca aktivna zveze mladine v Železarni. Na njej so govorili o nalogah mladih železarjev, ki jih je v kolektivu 1400, razen tega pa tudi o težavah, s katerimi se srečuje jeseniška železarna. -jk

RADOVLJICA

V četrtek popoldne je bila redna seja komiteja občinske konference zveze komunistov. Obravnavali so teze za 18. sejo centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije in proračun komiteja za letos.

Pri občinskem sindikalnem svetu pa je bila ta dan popoldne seja občinskega odbora sindikata delavcev strokovnih dejavnosti. Pogovorili so se o izvedbi občinskih zborov v osnovnih organizacijah storitvenih dejavnosti in o kadrovske problematiki odbora.

Razen tega se je v četrtek popoldne sestal tudi sekretariat občinskega odbora ZZB NOV. Govorili so o pripravah na plenem.

A. Z.

Spoštovani tovariš urednik! Z zanimanjem sem prebral članka tov. Makuca »Skandalozno pivo« in »Blagor starim«, kjer avtor opisuje današnjo Kanado oziroma ukrepe tamkajšnjih oblasti, ki se trudijo ohraniti zdrav in trezen narod. K pisanju pa so me poleg omenjenih dveh zapiskov pritegnila še nadaljevanja dr. Koširja, v katerih opisuje škodljivost kajenja in prekomernega uživanja alkohola.

Menim, da moramo biti takšnih prispevkov v vašem listu veseli. Vendar se bojim, da bo ostalo le pri besedah, saj v vsakdanjem življenju doslej nisem opazil omembe vrednih prizadevanj, ki naj bi preprečila pijančevanje in odvračala ljudi od tobaka. Poglejmo nekaj najbolj kričečih in obsojanja vrednih primerov.

Celih 25 let po vojni smo morali nekadilci nepravstovljno vdihavati dim v avtobusih, šele lani so se razmere nekoliko spremenile. Drugače je z železnico. Na vlakcu Jesenice—Zidani most so že vrsto let nekateri oddelki namenjeni samo nekadilcem, drugi pa samo kadilcem. Toda v hudi zmoti živi, kdor misli, da se bo v prostorih za nekadilce peljal brez dima, saj nihče ne spoštuje napisov. Če posreduješ pri prevodniku, le-ta neprizadeto skomigne z rameni, češ, kaj me briga. Direkcija Jugoslovanskih železnic trdi, da nima denarja, a meni se dozdeva, da ji manjka predvsem smisel za red in čistočo.

Naslednji kričeč primer brezobzirnosti je transfuzijska postaja v Ljubljani. Dolgo sem bil vzoren krvodajalec, toda pred časom sem sklenil, da pod takšnimi pogoji ne bom nikdar več daroval krvi. Ko se odločim za to humano dejanje, je najmanj, kar lahko zahtevaš, da so organizatorji akcij s človekom vsaj malo obzirni. Ampak že na avtobusu, ki darovalce prepelje od zbirne postaje do Ljubljane, sem moral redno prenašati strupen tobačni dim iz cigaret sopotnikov. Potem ti v veži, kjer oddaš plašč, garderoberka puhne v obraz curek modrega smradu, kot bi ga hranila nalašč za nekadilce. Tretje »porcije« si deležen pri okencu, kjer te vpišejo. Da bi bila mera polna, celo ženska v sami ambulanti, med jemanjem krvi, kadi kakor Turek. Čakalnice sploh ne bom omenjal, pač pa me hudo motijo »okrepčila«, s katerimi postrežejo ob koncu mučnega postopka: črna kavica naj bi človeka poživila, konjak, ki so nam ga ponujali včasih, pa je menda »za moč«. Kaj takega!

Še bolj kričeč primer solidarnosti s kadilci je ravnanje ljubljanske poliklinike, ki je cigaretno avtomate postavila kar na hodnike bolnišnice. Zanima me, ali se potem sploh še plača boriti proti škodljivim učinkom tobaka?

odmevi

Poglavje zase je kajpak alkohol. Naši ljudje so prepričani, da je alkohol pravzaprav zdravilo in hranilo, medtem ko pivo sploh ne sodi v to družino. Mnogi trdijo, da brez vina in žganja ni moč dobro delati. Le kako Skandinavcem, Kanadčanom, Svicarjem in drugim uspeva dosežati tolikšne uspehe, ko vendar nič ne pijejo?

Marsikatera vas pri nas nima vožnjo, bife ali vino-toč pa prav gotovo. Zgodi se, da nenaodoma zmanjka mleka, kruha, mesa in podobnih življenjsko važnih jedil, medtem ko ne pomnim, da bi kjerkoli in kadarkoli zmanjkalo vina in žganij pijač. Tovarne alkohola vlečejo mastne dobičke, kajti televizija, radio in tisk, ki občane noč in dan posiljujejo z reklamami za nove whyskije, brandyje, martinije, konjake itd., pridno skrbijo, da se opojni strup iz mogočnih kleti sproti pretaka v želodce državljani. V času, ko gospodarstveniki tuhtajo, kako zavreti zunanjetrgovinski deficit, trošimo devize za uvozno žganje. Zadeva meji že na gospodarski kriminal.

Torej, človek: kadi, pij in se smeji! Rumene zobe ti bo očistila pasta z dencotomom, načeta ledvica bodo kmalu znali zamenjati, črna pljuča se pa tako ali tako ne vidijo.

Žalostno je, da niti mladine ne znamo obvarovati pred alkoholom. Kaj nam koristijo predpisi in opozorila, če jih nihče ne spoštuje. Novinar Glasa I. Guzelj je pred časom pripravil akcijo o točenju alkohola mladostnikom, ki je dala porazne rezultate. Bo morda kaj koristila?

Naredimo še nekaj primerjav. V vseh naprednih deželah je med delovnim časom prepovedano kaditi, pri nas pa ne; po tovarniških menzah bi v tujini zamen zahtevali žganje, pivo ali vino; v Jugoslaviji ga seveda dobiš kolikor hočeš; prodaja sokov menda vztrajno upada, v čemer smo edinstveni na sve-

tu... O vsem tem, kot kaže, nihče ne razmišlja. Redki posamezniki, ki svariijo, so včasih deležni celo posmeha.

Marsikaj bi lahko napisal tudi o pomanjkljivem redu in čistoči. Že kar pretirane higiene vajeni zahodnjaki se ob pogledu na okolico jugoslovanskih avtobusnih in železniških postaj, gostiln, smučišč in kopališč resnično lahko zgrozijo.

Alkoholna ter tobačna mrzlica in splošna nesnaga so, mislim, tretje hudi problemi naše vsakdanjosti. Kako se jih otepajo v Kanadi, smo brali. Poglejmo še malo drugam.

V ZDA mora po novem vsaka cigareta nositi napis »ALI VES, DA TI LAHKO SKODIM?« javno reklamiranje tobaka pa je z novim letom prepovedano. Če vidijo delavca med delovnim časom kaditi, mu odtrgajo določen znesek od plače.

Na Švedskem moraš prej pojesti sendvič, šele nato dobiš malo pivo. Kozarec (1 del) vina ti servirajo lahko samo po kosilu. Sleherno propagiranje alkohola strogo kaznujejo. Odmetavanje odpadkov na nepravem mestu in onesnaženje narave naj bi se po predlogu parlamenta v bodoče kaznovalo z globo 500 kron (12 tisoč S din). Storitlec bo moral sam počistiti smeti.

V Švici velika veletrgovina MIGROS, ki premore nekaj tisoč poslovalnic doma in na Nizozemskem, doslej ni prodala še niti ene steklenice piva, da o drugih alkoholnih pijačah sploh ne govorimo. Ima pa bogat izbor sokov, kokt ter podobnih osvežilnih okrepčil. Vse polno je tako imenovanih ALKOHOL FREE-RESTAURANT, kjer ne toči-jo alkohola, a je zato vse drugo cenejše, saj so deležne davčnih olajšav.

Bodi dovolj. Povedal bi rad le, da nas je lahko sram, saj živimo v družbi, ki ima baje vselej in povsod pred očmi človeka. Parola zveni vedno bolj plehko in prazno.

I. T., Kokrica

Lesnina Ljubljana

delovna enota Kranj

Titov trg 5

razglašla prosti delovni mesti

a) prodajalca

b) delavca

Pogoji: a) KV trgovski delavec z najmanj tri leta prakse. Prijave sprejemamo do zasedbe delovnega mesta delovna enota Kranj, Titov trg 5. Osební dohodek po pravilniku OD.

Razprodaja konfekcije

ženski plašči
ženske obleke
ženski kostumi

popust 30 - 50 %

moški plašči
otroški plašči
otroške hlače in kompleti

Pri plačilu s tujo valuto še poseben 10 % popust

Odobravamo potrošniške kredite

Velik delovni uspeh krajevne skupnosti Sv. Duh

Pred dnevi so prebivalci škofjeloške občine praznovali svoj občinski praznik. Proslavili so ga s številnimi delovnimi zmagami. Posebno uspešno je bilo lansko leto za občane krajevne skupnosti Sv. Duh. Prek dvesto gospodinjstev iz Virmaš, Sv. Duha, Form in Dorfarjev je dobilo tekočo vodo. Čisto pitno vodo so si prebivalci teh vasi že dolgo želeli. Prej so jo dobivali iz vodnjakov, zaradi močvirnih tal in neurejene kanalizacije pa je bila pogosto umazana in okužena. V sušnih obdobjih jo je tudi primanjkovalo. Zato so se člani krajevne skupnosti Sv. Duh pred dobrim letom in pol odločili za napeljava tekoče vode oziroma za gradnjo podaljška škofjeloškega vodovoda.

Na zboru volivcev so se odločili za krajevni samoprispevek. Zaposlili so za pomoč pri občinski skupščini Škofja Loka, vendar je bila njihova prošnja zavrnjena. Na zboru so izbrali tudi komisijo, ki je vodila potek del. Z

vsakim, ki je želel tekočo vodo, je podpisala pogodbo o samoprispevku in delu. Podpisniki so se obvezali, da bodo v treh obrokih plačali po 1500 din za stroške glavnega voda, medtem ko bo sekundarne vode napeljal vsak sam oziroma skupina hiš. Za sekundarne vode so posamezni lastniki hiš morali odšteti od 2000 do 5000 din, odvisno od oddaljenosti od glavnega voda. Vsak je moral tudi poskrbeti za izkop in kasneje zasuti 25 metrov jarka za glavni vod.

Zemeljska dela pri gradnji sta prevzeli podjetji Tehnik iz Škofje Loke in Sigma iz Ptuj, slednje je tudi položilo cevi. Izkopi so bili končani do julija preteklega leta. Kmalu za tem so vodo nape-

ljali na prve kmetije, kjer je suša izsušila vodnjake. Do konca leta pa so vodo dobili skoraj vsi. Le nekateri novograditelji je še nimajo.

Z letošnjim letom je prevzelo upravljanje vodovoda podjetje Tehnik. Izračunali so tudi končno vrednost objekta. S samoprispevki in prostovoljnim delom so člani krajevne skupnosti Sv. Duh v poldrugem letu zgradili vodovod, katerega vrednost cenijo na 500.000 dinarjev. V pogodbi o predaji v upravljanje so zato upravičeno zahtevali, da bo še deset let moral vsak nov uporabnik prispevati ob priključitvi na vodovod 2000 din v blagajno krajevne skupnosti.

L. Bogataj

Murka kupila obrat Almire

Trgovsko podjetje Murka Lesce je lani kupilo obrat tovarne Almira v Lescach. Ko bo Almira zgradila novo proizvodno halo, bo Murka v starem Almirinem obratu najprej uredila skladišče bla-

ga oziroma gradbenega materiala. Že sedaj pa pripravljajo poseben program, v katerem bodo predvideli, da bi 1973. leta omenjeno stavbo preuredili v novo blagovnico.

A. Z.

Podjetje Pekarna in slaščičarna Škofja Loka je včeraj, 15. januarja dopoldan, svečano odprlo nove gostinske obrate v rekonstruirani Homanovi hiši v Škofji Loki. Gostje bodo lahko posedali bodisi v okusno opremljeni slaščičarni, bodisi v kavarni, ki so jo uredili v prvem nadstropju stavbe. Urejena je tudi že pivnica, vendar bo zaradi pomanjkanja gostinskega osebja obiskovalcem na voljo šele čez dobrih štirinajst dni. (-lg) — Foto: F. Perdan

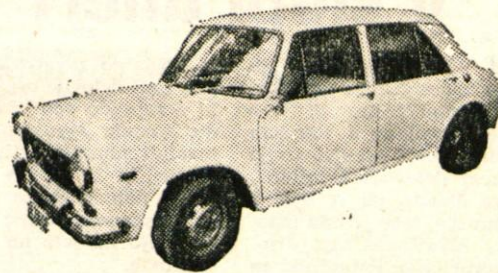
Po vaseh ne bodo plačevali prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Na zadnji seji skupščine občine Kamnik so sprejeli odlok o določitvi območij, za katere se predpisuje prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Odlok je bil sprejet na željo in pripombe številnih zborov volivcev. Občani so namreč zatrjevali, da vasi komunalno niso urejene, če pa so, je to zasluga vaščanov, ki s prostovoljnim delom popravljajo poti, kanalizacijo in še marsikaj. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča bodo odslej plačevali samo v Kamniku in

okolici, to je na področju krajevnih skupnosti Kamnik in Duplica.

Prispevka pa ne bodo več plačevali občani v Stranjah, Strahovici, Godiču, Nevljah, Smarci, Mostah in Komendi.

V Kamniku in okolici bodo stanovalci plačevali po 0,14 din od kvadratnega metra stanovanjske površine in po 0,5 din za kvadratni meter, za nezazidano stavbno zemljišče, za poslovne prostore in površine pa se bo prispevek plačeval po 0,20 din za kvadratni meter. J. Vidic

Žrebanje bo v
Radovljici
17. februarja 1971

Veliko nagradno žrebanje

GORENJSKE
KREDITNE
BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 1. 1971
vlože na hranilno knjižico ali devizni račun
— 2000 din — vezano na eno leto
— 1000 din — vezano na dve leti
— obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek
Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada AUSTIN 1300

5 denarnih nagrad po 2000 din
5 denarnih nagrad po 1500 din
10 denarnih nagrad po 1000 din
10 denarnih nagrad po 800 din
10 denarnih nagrad po 600 din
10 denarnih nagrad po 400 din
49 denarnih nagrad po 100 din

Poleg tega bo pri žrebanju izžrebanih tudi 20 denarnih nagrad po 300 din varčevalcem za stanovanja. V poštevek za žrebanje pridejo le novi varčevalci za stanovanje, ki so v času od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1970 sklenili pogodbo o varčevanju za stanovanje za dobo dveh let.

Prostori, zabava, pomoč...

Čeprav ima že precej mladinskih aktivov po krajevnih skupnosti v kranjski občini prostore, v katerih lahko organizirajo družbenopolitično in družabno življenje, pa položaj še vedno ni rožnat

Občinska organizacija zveze mladine v Kranju je pred novim letom organizirala na Jezerskem seminar za vodstva mladinskih aktivov na terenu in predstavnike mladinskih klubov, na katerem so se pogovarjali o delu organizacije in družabnem življenju na terenu. Ob tej priložnosti smo zapisali nekaj najznačilnejših misli posameznih udeležencev seminarja.

● Boris Zdešar, predsednik kluba Vodovodni stolp: »Sem na prvem takšnem seminarju in upam, da mi bo pomagal. Klub je praktično šele začel delati. Sodelujemo z JLA in podobnim klubom iz Celja in upam, da se bo to sodelovanje še razvijalo. Ker imamo že svoje prostore, lahko organiziramo zabavno dejavnost. Tako imamo vsak petek in soboto disco večere. Klubu pa primanjkuje vodstvenega kadra, saj nas dela le okrog de-

set. Če bomo dobro delali, sem prepričan, da nas bo kmalu več.«

● Vinko Šimnovec, predsednik aktiva v Trbojah: »Letos smo se bolj resno lotili dela, ker je prej obstajal aktiv le na papirju. Delali smo tisto, kar so nam rekli starejši, vendar še vseeno mislim, da je za potrebe mladim premalo razumevanja, saj marsikomu ni všeč, da imamo pod odrom v domu svoj prostorček. Mislijo, da počenjamo le najslabše, kar pa ni res. Če bo naš aktiv delal tako, kot je začel, bomo spodbudili tudi ostale organizacije, s katerimi želimo enakovredno sodelovati. Glavna težava je, da so v vodstvu mladine neizkušeni mladinci, zato upam, da jim bo ta seminar pomagal.«

● Franc Kozina, Struževo: »Imeli smo svoje klubske prostore, v katerih je sedaj trgo-

vina. Vendar so nam krajevni faktorji obljubili, da nam bodo letos zgradili nove. Z ostalimi organizacijami se dobro razumemo. Ob vsaki pomembnejši priložnosti nas vprašajo za predloge, ki jih, če so dobri, tudi upoštevajo. Mislim, da je pri klubskem življenju največji problem denar in bi se morali o tem več pogovarjati in sklenjeno tudi uresničevati. Tudi sodelovanje med klubi in mladinskimi aktivy v občini ne bi bilo odveč.«

● Pavel Orehar, Naklo: »V Naklem imamo poseben prostor, ki je last vseh organizacij. V njem imamo lahko samo razgovore, zabavno življenje pa v njem ni dovoljeno. Tako smo avgusta skušali organizirati disco klub, vendar je moral zaradi javnega mnenja propasti. Očitali so nam nemoralnost. Plešemo lahko samo v garderobi kulturnega doma, ki pa temu namenu ne ustreza.«

● Rudi Zevnik, član predsedstva ZM iz Mavčič: »Svoj prostorček smo imeli v združenem domu, vendar so nam ga vzeli. Letos bomo pri domu naredili majhen prizidek, kjer naj bi bil potem naš klub. Prostor bo dobrodošel tudi za KUD, ki pri nas izredno dobro dela. Tudi mi smo organizirali plesne vaje in zabave, vendar so nam nekateri zaradi »moralnosti« to preprečili. Mislim, da je največji problem mladine na vasi premajhna pomoč ostalih organizacij. V Mavčičah smo delo dobro zastavili in poživili družbeno življenje, čeprav so nam bili nekateri nevoščljivi. Hočemo biti enakovredna organizacija na terenu!«

● Brane Bregar, predsednik klubskih komisij Strazišče: »Naš največji problem so še vedno prostori, saj so nam v dosedanjih odklopih elektriko in jo bomo skušali dobiti nazaj. SZDL nam je obljubila vso pomoč. Mislim, da je v Kranju plesov kar precej, večje težave pa so v okoliških krajih...«

● Milan Miklavčič, predsednik aktiva Jezersko: »Lastnega prostora nimamo. Z ostalimi organizacijami se sestajamo v Korotanu, kjer pa družabno življenje ni mogoče. Zato smo prosili, da bi pri novi telovadnici zgradili družabni prostorček. Z ostalimi organizacijami kar dobro sodelujemo. Prve stike pa smo navezali tudi z JLA, saj ni tako daleč od nas. Prav tako smo ustanovili recitacijsko sekcijo, ki dobro dela. Največji problem mladinske organizacije na Jezerskem so kadri. Dela nas praktično le petnajst.«

J. Košnjek

J. Košnjek

Elita KRANJ

razprodaja

sezonsko blago v naslednjih svojih trgovinah v Kranju:

PRI KRANJCU, Cankarjeva 7,
KLUB, Cankarjeva 5,
VOLNA, Cankarjeva 6,
KONFEKCIJA, Titov trg 7,
KONFEKCIJA NA KLANCU, Vodopivčeva 6
MODA, Titov trg 15,
NOGAVICAR, Titov trg 18,
BABY, Titov trg 23,
MAJA, Prešernova 11.

DO 50% POPUSTA!

Ne zamudite ugodne priložnosti!

Prihodnji teden o družbeni samozaščiti

V kranjski občini se je predavanja o mednarodnem položaju in pomenu organizacije splošnega ljudskega odpora udeležilo skoraj 5500 ljudi, kar je izreden uspeh

Ta teden so se v krajevnih skupnostih kranjske občine končala predavanja o mednarodnem položaju in pomenu organizacije splošnega ljudskega odpora. Pobudo za takšna predavanja je dal koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci SZDL, delavska univerza je preskrbela potreben material in predavatelje, nedavno ustanovljeni krajevni odbori za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih pa so nosili glavno breme organizacije.

O tej temi je bilo v občini 59 predavanj, katerih se je udeležilo 5500 občanov. Ta številka je točna, ker se je na vseh predavanjih vodila natančna evidenca. Udeležba je bila boljša tam, kjer so dali krajevni odbori za splošni ljudski odpor akciji potrebno širino in so pritegnili k sodelovanju tudi ostale organizacije, nekoliko slabše pa je bilo v krajih, kjer tega ni bilo in je vsa organizacija slo-nela le na peščici ljudi. Zelo uspešno prvo predavanje je obenem tudi afirmacija krajevnih odborov za splošni ljudski odpor, ki so že na začetku svojega dela opravičili svoj obstoj.

Na predavanju o mednarodnem položaju in pomenu organizacije splošnega ljudskega odpora je bila najboljša udeležba pri Vodovodnem stolpu, na Podblici, na Kokrici, v Podbrezjah, v Velesovem, na Senturski gori, na Trsteni-

ku, v Stiški vasi, na Poženiku, na Spodnjem Brniku, na Beli, na Zgornjem Jezerskem, v Senčurju itd. V nekaterih krajevnih skupnostih pa je bila udeležba zaradi prej omenjenih vzrokov slabša.

Prihodnji teden se bo začelo po krajevnih skupnostih drugo predavanje iz ciklusa o pomenu splošnega ljudskega odpora. Predavatelji delavske univerze bodo razlagali pomen in potrebnost družbene samozaščite, ki je samoupravna dolžnost in pravica vsakega občana. Organizatorji upravičeno računajo, da udeležba ne bo nič slabša, predavanja pa nič manj zanimiva, saj bodo obogatena s filmi.

J. Košnjek

EXOTERM

kemična tovarna Kranj

vabi k sodelovanju

4 delavce
za proizvodnjo

Nastop službe takoj. Prijave sprejema splošni oddelk Exoterma Kranj do 25. 1. 1971.

Gorenjski invalidi v slepi ulici?

Pred poldrugim letom je bilo na Gorenjskem ustanovljeno medobčinsko društvo telesnih invalidov s sedežem v Kranju. Na Gorenjskem je že precej delovnih invalidov, njihovo število pa iz leta v leto narašča, zato je bila ustanovitev Medobčinskega društva upravičena. Pobudniki za ustanovitev društva v Kranju so upali, da bo društvo lahko hitreje reševalo težave invalidov, vendar je bilo za mlado organizacijo premalo razumevanja. Po enoletnem formalnem obstojanju se je društvo preselilo na Jesenice. Za ta korak so se invalidi odločili zaradi tega, ker v Kranju niso mogli dobiti primerne prostora. Enega so sicer dobili, vendar bi morali zanj mesečno odšteti 50 starih tisočakov! Na Jesenicah pa so družbenopolitične organizacije nudile boljše pogoje. Leta 1969 je poslalo društvo vsem gorenjskim občinskim skupščinam svoj predračun za lansko leto s prošnjo za pomoč. Nanj nekatere gorenjske občine niti odgovorile niso. Le tržaška občina je prispevala 300.000 starih dinarjev, nekaj pa še jeseniška občina.

Telesni invalidi se srečujejo tudi z drugimi težavami. Pogosto v delovnih organizacijah invalide po okrevanju premeščajo na slabša delovna mesta, tako da so prikrašani pri osebnih prejemkih. Razen tega pa invalidom zelo pozno izplačujejo denarna nadomestila, za kar pa ne smemo kriviti samo Komunalni zavod

za socialno zavarovanje, ampak tudi delovne organizacije, ki z zamudo sporočajo Zavodu nastale spremembe. Ker invalidi nimajo svoje organizacije, ki bi jim v težavah lahko pomagala, se obračajo na posamezne člane vodstva in iščejo nasvete po njihovih domovih.

Kakor so povedali invalidi na mnogih svojih sestankih, so zaman trkali na številna vrata in prosili za skromno pomoč. Nekateri jim niti odgovorili niso, drugi pa so jim pomoč obljubili, vendar se bojijo, da bo ostalo le pri obljuba. Mogoče je prav pomankljiva družbena skrb in pomoč kriva, da se invalidi ne vključujejo v svoje društvo oziroma njegove podružnice po Gorenjskem, ampak vsak zase išče izhod v sili. V kranjski občini je na primer 1800 telesnih invalidov, v podružnico medobčinskega društva pa jih je včlanjenih le 182!

Kljub megleni prihodnosti društva so sprejeli svoj delovni program, ki je sicer skromen, vendar zajema večino bistvenih organizacijskih vprašanj: lasten prostor, urejevanje evidence in vključevanje novih članov, ustanavljanje sekcij po delovnih organizacijah, rekreacija invalidov in povezovanje z Zvezo borcev, ki ima rekreacijske centre ter predavanja o invalidskih in pokojninskih spremembah. Letos bo namreč izšel nov statut o invalidnosti, od katerega invalidi veliko pričakujejo.

J. Košnjek

Zimski turizem na Bledu

Sredi tedna je bilo v dveh turističnih centrih v radovljjski občini sorazmerno mirno. Tako na Bledu kot v Bohinju se prava zimska turistična sezona še ni začela. Vendar Blejci kot Bohinjci napovedujejo, da se bo pravi zimski živžav začel po 15. oziroma 20. januarju.

Na Bledu je te dni v hotelih nekaj Nemcev, Holandcev, Avstrijcev in Italijanov. Dokaj živahen pa je tudi tako imenovani seminarski turizem. Že od decembra sem so le redki dnevi, da na Bledu ne bi bilo nobenega seminarja, simpozija, posvetovanja in podobno.

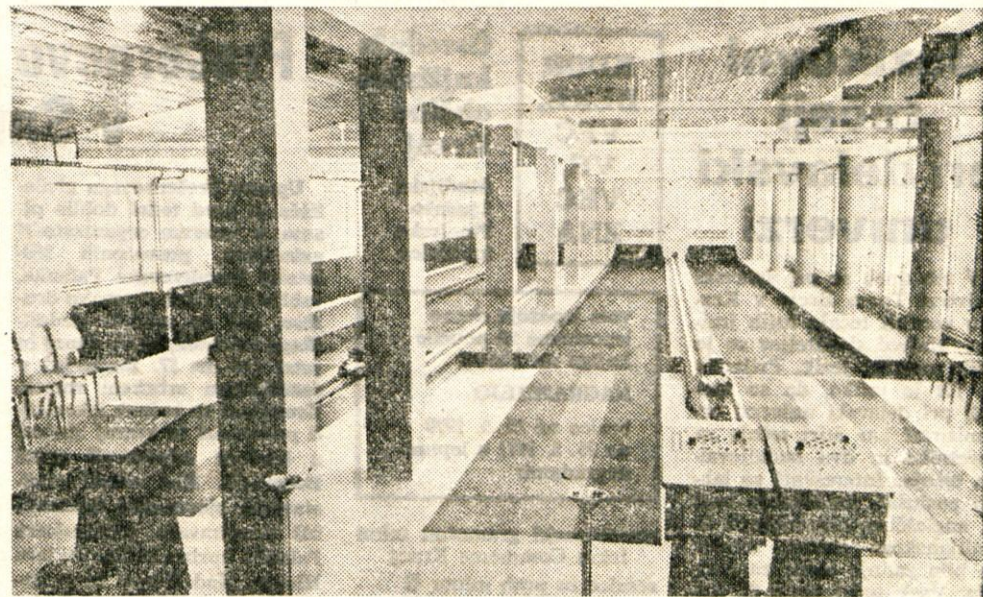
Ceprav se sezona še ni začela, pa je na urejenih smučiščih že precej živahno. Posebno v zadnjih dneh, ko je turistično društvo Bled kupilo še teptalni stroj. Z njim vsako popoldne urejajo smučišča. Tako kaže, da bodo smučišča na Straži (čeprav na prvi pogled teren ni najbolj primeren za zahtevnejše smučanje) kmalu zelo priljubljena med blejskimi gosti. In prav kmalu se bo najbrž zgodilo, da bo sedanja žičnica postala premajhna. Zato bi bilo prav, da bi že sedaj začeli razmišljati o mo-

rebitni gradnji nove žičnice z večjo zmogljivostjo.

V četrtek je po zaledenem Blejskem jezeru začel voziti tudi »ledeni vlak«. O njem smo pisali že lani. Letos so ga delno izpopolnili. Med drugimi je tovarna Sukno Zapuže za sedeže prispevala posebne odede. Turistično društvo pa je vse, ki se bodo vozili z vlakom ali drsali po očiščenih površinah zaledenega jezera, zavarovalo pri zavarovalnici Sava. Še posebej pa so nas pri turističnem društvu opozorili, da led na Blejskem jezeru (tam, kjer sneg še ni očiščen) ni najbolj zanesljiv. Zato hojo po zasneženih površinah odsvetujejo.

Medtem ko smučarska šola na smučiščih na Straži že lep čas teče in je zanjo veliko zanimanje, pa bodo danes odprli še drsalno šolo. Za opremo oziroma drsalke so poskrbeli vsi večji hoteli na Bledu.

Nazadnje omenimo še to, da so gostje zelo dobro sprejeli tudi smučarska tekmovanja v slalomu za pokale posameznih hotelov. Danes bodo gostje tekmovali za pokal hotela Toplice, prihodnjo soboto pa za pokal Golf hotela.

Včeraj, v petek, 15. januarja, so na kopališču v Puštal pri Škofji Loki odprli novo tristezno avtomatsko kegljišče Sora, last podjetja Transturist. To je prva naprava svoje vrste v mestu pod Lubnikom, ki je pred vojno slovelo kot eno izmed pomembnih kegljaških središč Slovenije. (-ig) — Foto: F. Perdan

Čimprej bo treba urediti kanalizacijo

Z gradnjo novih stanovanjskih hiš pri Sv. Duhu, v Virmašah in v Formah se je pojavil problem kanalizacije.

Samo v zadnjih dveh letih je namreč na tem območju zrastle trideset novih hiš. Pa tudi pri starih hišah kanalizacija ni urejena. Nekateri imajo izkopane lastne kanale, po katerih se odpadne vode stekajo v ponikalni potok Sušico. Kmetje pa imajo v velikih primerih speljane kanale kar na bližnje njive in travnike.

Največkrat se ti kanali grade nenačrtno, njihovi lastniki pa niso zainteresirani za gradnjo skupnega zbiralnika, kjer bi odpadne vode filtrirali. Ker teh naprav sedaj ni, postaja Sušica vedno hujši vir nesnage in številnih okužb ter leglo mrčesa. Na zadnji se-

ji krajevne skupnosti so sklenili, da je treba čimprej izdelati predračune in načrte gradnje kanalizacije. Podjetje Tehnik je že obljubilo pomoč.

Verjetno pa bo za ureditev kanalizacije težje pridobiti občane, kot je bilo to pri vodovodu, posebno še sedaj, ko odpadne vode ne kvarijo pitne vode. Nekateri so problem fekalij rešili tako, da so jih napeljali v opuščene vodnjake. Ker pa je zaradi novih gradenj, ki jih je na območju krajevne skupnosti vsak dan več, ureditev kanalizacije nujnost, računajo pri Sv. Duhu tudi na družbeno pomoč.

L. B.

Otroci bodo dobili lepše domove

Razgovor z Malo Drčar, predsednico sveta za otroško varstvo pri TIS Kamnik, o predvidenih investicijah za otroško varstvo

Z učenci, ki so v internatu ali varstvu v dijaškem domu in otroci, ki so v varstvu v vzgojnovarstveni ustanovi »A. Medved«, je v kamniški občini v organiziranem varstvu 350 šolskih in predšolskih otrok. Vzgojnovarstvena ustanova »A. Medved« je v preurejenih prostorih bivšega župnišča sredi mesta že vsa povojna leta. Ustanova ima dva ločena oddelka, in sicer na Duplici in v Zapricah. Skupno je v tej ustanovi v varstvu 184 predšolskih otrok. Potrebe po varstvu otrok pa so znatno večje, saj sta danes običajno zaposlena tako mož kot žena. Posebno pereče je varstvo otrok v starosti od enega do treh let. Takšne ustanove pa v Kamniku doslej sploh nimajo, dobili jo bodo še letos.

Že lani so namreč začeli obnavljati ustanovo »A. Medved« (modernizirali bodo kuhinjo, jedilnico, skladišča, umivalnice in druge prostore). Dela izvaja SGP Graditelj Kamnik, predračunska vrednost del pa znaša 56 milijonov S din.

Letos bodo pri tej ustanovi v Kamniku nadaljevali z dograditvijo novega poslopja za

potrebe varstva in nege otrok od 1—3 let starosti. Za tako majhne otroke morajo posebno urediti sobe. V sobah morajo biti posteljice, poleg sobe pralnica in sušilnica, za nego otrok pa strokovno osebje. To so otroške sestre, ki imajo višjo izobrazbo. To so pravzaprav zdravstvene delavke, ki so končale šolo za otroške sestre, delajo pa v varstvenih ustanovah (šola za ta poklic je v Ljubljani).

V novem poslopju vzgojnovarstvene ustanove »A. Medved« v Kamniku bo prostora za 30 do 40 otrok v starosti do treh let.

Ko bodo dogradili novi del poslopja, bodo ob ustanovi uredili igrišče za otroke. Otroci do treh let bodo v tej ustanovi lahko zjutraj od petih in popoldne do štirih.

In kaj bo še novega na tem področju v kamniški občini? Oglejmo si, kaj nam je povedala Mala Drčar, predsednica sveta za otroško varstvo:

KAMNIK

Po urbanističnem načrtu je na Trškem polju med Kamnikom in Duplico predviden prostor za gradnjo vzgojnovarstvene ustanove, ki bo lahko sprejela v varstvo do 100 otrok.

Predvidevajo, da bodo z gradnjo začeli 1974, dogradili pa bi jo 1975. leta, ustanova pa bo rabila za potrebe južnega dela Kamnika.

DUPLICA

Na Duplici sedaj deluje oddelek vzgojnovarstvene ustanove »A. Medved«, prostore pa imajo v stanovanjskem bloku. Če bo mogoče, bodo še letos odkupili dve sosednji stanovanji. Tako bi bila v stanovanjskem bloku vsa stanovanja v pritličju te stavbe namenjena za varstvo otrok s področja Duplice in Šmarce. Doslej je na Duplici v varstvu 30, če pa se ta želja uresniči, bodo lahko sprejeli v varstvo 70 otrok.

STRANJE

Te dni bodo v Stranjah končana dela na novi šolski stavbi, ki je poleg stare šole. Od sklada za otroško varstvo so že vložili 20 milijonov S din za prenovitev stare šole v Stranjah, ki naj bi rabila za potrebe varstva šolskih otrok. Vendar bo potrebno kupiti še vso opremo za te prostore. Pa tudi vzgojnega kadra za varstvo otrok še ni. Računajo, da bo v Stranjah organizirano varstvo otrok čez dve leti.

J. Vidic

Mestni prispevek v Žireh

V vrsti komunalnih zadev, ki so jih reševali škofjeloški odborniki na decembrski seji, je bila tudi dopolnitev oddelka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Sprememba je bila potrebna zaradi priključitve žirovskega območja k škofjeloški občini.

Tudi na priključeni del je bilo s tem razširjeno pravilo, da je treba prispevek plačevati od zemljišča, na katerem je zgrajeno vodovodno in električno omrežje in so urejene dovodne poti. Mesečni prispevek na področju Žirov je določen na 0,10 din za m² koristne stanovanjske in poslovne površine in koristne površine garažnih boksov. V primeru, da se ugotovi v stanovanjski hiši razlika med pavšalno določeno in dejansko stanovanjsko površino in je slednja za 5 odstotkov večja od pavšalne površine, do-

loči upravni organ zavezancu prispevek od resnične velikosti stanovanja.

Z novim letom bo vso lokalno dokumentacijo izdelovalo škofjeloško stanovanjsko podjetje, ki je dobilo novo firmo. Podjetje »Lokinvest« je prevzelo tudi organizacijo urbanistične poslovalnice.

A. Igljčar

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ Cesta JLA 6/I

išče za določen delovni čas 6 mesecev STROJEPISKO

Delovni čas po dogovoru. Nastop službe takoj.

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

Projektivno podjetje Kranj, Cesta JLA 6/I

Jezikovni tečaji pri delavski univerzi

V teh dneh so pri delavski univerzi Tomo Brejc v Kranju končali tečaje tujih jezikov. Največ slušateljev se je učilo nemški jezik. Prijavilo se jih je toliko, da so morali pri delavski univerzi organizirati kar štiri tečaje za začetnike in dva nadaljevalna tečaja. Interesenti so lahko poslušali predavanja tudi iz angleščine, francoskega in italijanskega jezika, vendar je bilo zadnje manj zanimanja. Vsak tečaj traja 80 šolskih ur ali približno tri mesece.

Največ zanimanja za jezikovne tečaje je med inženirji in ekonomisti, sledijo delavci in administratorke ter dijaki in študentje.

Z novimi tečaji bodo pri delavski univerzi začeli proti koncu tega meseca. Posebej pa bodo organizirali tečaje nemškega jezika tudi za gasilce in delavce tovarne Ikos in Iskre.

Tečaje vodijo profesorji iz Kranja, le nemško konverzacijo poučuje nemški profesor Harald Lechner. L. B.

**KDOR
BERE,
VEČ
VE,
VEČ
ZNA**

**Osrednja
knjižnica
občine
Kranj**

**Študijska
Ljudska
Pionirska
knjižnica**

**vam izposoja dobre
leposlovne in poučne
knjige ter hkrati**

NAGRAJUJEJO

**bralce od 25. 5. 1970
do 25. 5. 1971 z lepimi
nagradami:**

transistorski gramofon mimi
Iskra Commerce Kranj

sesalec za prah minor G
Sloboda Čačak

transistor radio denis
Iskra Commerce Kranj

štirje avtobusni izleti
v Poreč ali Crikvenico
Creina Kranj

kolekcija tkanin IBI Kranj,
Tekstilindus Kranj
knjižne nagrade idr.

**Zrebanje nagrajencev iz-
med najboljših obiskoval-
cev knjižnic bo 25. VI. 1971.
Obiskujte naše knjižnice
in čitalnice!**

Prešernovo gledališče na gostovanju v Smederevski Palanki

Uprava Prešernovega gledališča je pred tedni dobila pismo, v katerem organizatorji prireditve, posvečenih 950-letnici Smederevske Palanke, vabijo kranjsko dramsko družbo, naj se udeleži gledališkega festivala, ki bo danes in jutri (16. in 17. januarja) v častitljivem srbskem mestu. Kranjčani so kajpak izkoristili priložnost in včeraj zjutraj z letalom odpotovali proti Beogradu. Kot edini predstavniki slovenskih igralskih hiš nameravajo prebivalcem Palanke uprizoriti Cankarjeve Hlapce. Nad Hlapci se je gostitelj navdušil leta 1969, ko so njegovi člani prisostvovali reviji jugoslovanskih amaterskih skupin na Hvaru. Prešernovo gledališče je takrat premočno zmagalo in poželo številna laskava priznanja.

Premiero so »Prešernovci« imeli sinoči, in sicer v Veliki Plani, vasi nedaleč od Smederevske Palanke, kamor je bilo med okupacijo deportiranih veliko Gorenjcev. Ljudje, ki ne morejo pozabiti onih dni in ki še vedno vzdržujejo stike z nekdanjimi pregnanci,

želijo spoznati tudi kulturne dosežke severnih rojakov.

Naslednji dve predstavi bosta danes (sobota) ob 16. in 19.30 v Smederevski Palanki. Kot smo zvedeli, vlada zanje precejšnje zanimanje.

Velja omeniti, da dramska skupina iz Kranja ni edini

gost Smederevčanov. Družbo ji dela šest likovnikov — Vinko Tušek, Henrik Marchel, Milan Batista, Stefan Simonič in Saša Kump — ki so v Palanki pripravili razstavo slik in grafik. Odprli jo bodo drevi.

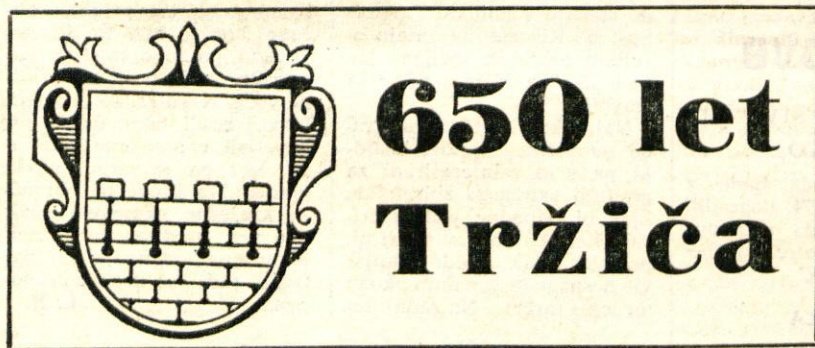
I. G.

Podjetje za PTT promet

64001 Kranj

Podjetje za PTT promet v Kranju obvešča vse telefonske naročnike, da bodo dne 25. 1. 1971 spremenjene telefonske številke vsem telefonskim naročnikom central Jesenice in Mojstrana zaradi zamenjave telefonske centrale na Jesenicah.

Nove telefonske številke naročnikov centrale Jesenice in Mojstrana pa so objavljene v telefonskem imeniku v oklepajih pri centralah Jesenice in Mojstrana. S preključevanjem bodo začeli dne 22. 1. 1971 popoldan in so v času od 22. 1. do 24. 1. 1971 možne tehnične motnje, za kar prosijo naročnike za razumevanje.

Prvi zgodovinar, ki se je lotil zgodovine Tržiča, je bil tržički rojak **Peter Hicinger**. (Doselej smo prebirali v glavnem potopise, v katerih so nam pripovedovali svoje bežne vtise o Tržiču popotniki, ki jih je pot zanesla le-sem, posamezna zgodovinska dejstva pa so nam navajale o njem listine, ki so se ohranile. Tudi Valvasorja, ki se je tako na široko razpisal o naših krajih, ni toliko zanimala njihova zgodovina, kot so ga pritezale lepota, zanimivosti in posebnosti naše dežele.)

Rod Petra Hicingerja izhaja iz Tirolske. Po priimku Inzinger, kot se je še pisal njegov praded, mitničar v Kranjski gori, sodimo, da izhaja ta rod iz Inzinga, kraja, ki leži 17 km zahodno od Innsbrucka.

Inzingerjev sin Janez Krstnik, ded Petra Hicingerja, se je naselil v Tržiču, kjer se je priženil k Motavu in imel z Barbaro Vertovec tri hčere in tri sinove. Po poklicu je bil nogavičar. To obrt je opravljal tudi njegov starejši sin Mihael, oče Petra Hicingerja, medtem ko se je njegov mlajši sin Gabrijel, začetnik tiste veje Hicingerjev, iz katere je izšla Barbara Ahačič (»Kajtanka«), oprijel klobučarstva. Mihael je bil rojen še pri Motavu, medtem ko so se mlajši otroci rodili že v hiši, ki je stala na mestu, kjer je v današnji Partizanski ulici hiša s številko 11. Te hiše se je še dolgo držalo domače ime »pri Icingarju«.

Mihael se je oženil z Uršulo Poprijan (Pockovo) in imel z njo 11 otrok, od katerih pa so štirje že zgodaj pomrli. Vsi razen najstarejšega sina so se rodili pri Icingarju.

Peter, Mihaelov prvorojenec, pa se je rodil 12. junija 1812 v hiši št. 105 (danes Partizanska ulica 13). Ko je končal s šolanjem v tržički dvorazrednici, so ga — desetletnega — poslali nadaljevat šolanje v novomeško gimnazijo, ki so jo tedaj vodili frančiškani. V Novo mesto so ga poslali bržkone zato, ker je imel tam bratranca po materini strani Jurija Kokalja, p. d. Berkarjevega, ki je opravljal v Novem mestu nogavičarsko in dežnikarsko obrt.

Cetrti razred gimnazije, oba humaniteta razreda gimnazije in oba letnika liceja, je končal Peter Hicinger v letih 1826—1831, bogoslovje pa v letih 1831—1835 v Ljubljani. Tu so delovali v tem času Matija Cop, profesor Fr. S. Metelko in čebeličar dr. Jakob Zupan, ki so vzbujali v mlademu Petru ljubezen do slovenskega jezika in ga spodbudili za slovstveno delo.

V letu 1831 je mladi pesnik že prinesel svoje pesniške prvence, med njimi pesem »Na Dovžanovem mostu«, profesorju Metelku na vpogled. Poslej se vse življenje vneto ukvarja s pesništvom. Od kar začne izhajati Bleiweisove Novice in nato še Zgodnja Danica, zalaga Hicinger oba časopisa dolga leta s svojimi domoljubnimi in nabožnimi — izvirnimi in prevedenimi — pesmimi. Nekaj izmed njih je bilo pozneje sprejetih v Sketove čitanke za posamezne gimnazijske razrede in so jih dijaki gimnazij brali še v dvajsetih letih tega stoletja. Danes so spričo strožjih umetnostnih meril večinoma že pozabljene — ohranila se je npr. pesem »Že slavčki žvrgolijo...«, ki jo je uglasbil Gregor Rihar —, v svojem času, v času prebujanja slovenske narodne zavesti in vzbujanja ljubezni do materinega jezika, pa nikakor niso bile brez pomena.

Pesništvo pa ni bilo edino, s čimer se je Hicinger ukvarjal. Že od začetka izhajanja tedanjih slovenskih časopisov se v njih oglašala tudi z novicami iz krajev, v katerih je služboval, ter s prispevki s področja gospodarstva, kulture in religije. Na kulturnem področju se spušča v narodnostna, jezikoslovna in zgodovinska vprašanja. Zlasti slednjim se posveča s čedalje večjo vnemo in čedalje temeljiteje. Pri preučevanju naše zgodovine tudi na svoj rojstni kraj ni pozabil, čeprav že več let ni živel v Tržiču. Tako je že v tretjem letniku Novic — leta 1845 (kot kaplan v Mokronogu) — objavil naslednji zapis (str. 19):

STARI TERŽIČ

Zavoljo svoje obertnosti imenitni kraj kranjske dežele, Teržič namreč, ni vselej stal na zdajnjim mestu, ampak bliže Ljubelja, dobro uro preč. Takó stari ljudje od tamkej še zmiraj vedó povedati, in ne bo napak, to pripoved tukej več na znanje dati.

Je, kjer se gré od zdajnjega Teržiča proti Ljubelju, na desno stran ceste pod Košuto (to je pod hribom tega imena) dolina, od spredaj z razvalinami kamnja zaperta, ki se proti Koroškemu, od Ljubelja nekoliko v stran, vleče; na Benedkovi zemlji ji pravijo. Tukej — takó je od nekdanj beseda — je stal stari Teržič pred več sto letmi, kadar je na mestu zdajnjega še malo hiš bilo in neke fužine, in cerkva s. Marije Magdaléne. Velika nesreča pa je tisti stari terg pokončala; odtergal se je namreč velik kos od hriba (od Košute) in je posul kraj, ki je spódej bil. — Velik drakon (lintvern), pravijo, je čez hrib derl, pod kteriga nogami so se goré drobile. — In na ta nasíp je povodinj perslâ, in popolnoma vse zakrila. Ljudjé pa tega terga, ki so ob času se opomnjeni bili, kakšna nesreča jim žuga, so popréd odbežali, in takó se otéli; nekoliko jih pa je šlo čez Ljubelj na Koroško, kjer so še zdajnji Borovljani, ki veliko strélniga oróžja izdelujejo, njih nasledniki; nekoliko pa jih je nižej šlo in novi Teržič postavilo, kjer še od nekaj hišnih imén vedó povedati, de so še iz stariga Teržiča, kakor Venedki, Poljaki, i. t. d.

Od uniga posipa pa, razun te pripovedi starih ljudjé, še nekaj govoré razvaline kamnja na tistem mestu, in plaz na strani Košute, kjer se še zdaj od dalje pozná, da je enkrat se moglo veliko od hriba preč odvaliti. Kdaj se je pa ta posip zgodil, ni lahko razločiti; pisánja taciga ni najti; tudi Valvasor, ki je več starih zgodeb zapisal, nič ne pové od tega. Znalo bi se pa vendar toliko soditi, de je to pred kakimi pet sto letmi móгло biti, ker poznéji, v letu 1399 se bere, de je Vilhelm I. nadvojvoda avstrijski, Teržič zamenil za Doberniško faro od Zatiškiga samostana (kloštra).

J. R.

Nadaljevati tisto, kar je začel Tone Čufar

Kramljanje z Mihom Klinarjem, predsednikom kulturnoumetniškega kluba »Tone Čufar« na Jesenicah

»Pobuda za ustanovitev Čufarjevega kluba je plod razmišljanja pesnika Valentina Cundriča, književnika Cvetka Zagorskega in nekaterih drugih članov društva slovenskih pisateljev ter znanega jeseniškega kulturnoprosvetnega delavca in organizatorja Jožeta Varla. Klub naj ne bi združeval le literarne ustvarjalce, temveč tudi bralce in ljubitelje slovenske besede. V času teh razmišljanj in pogovorov so jeseniške družbene in kulturne organizacije priredile koroški večer, ki so se ga udeležili tudi gostje onkraj Karavank, med njimi koroška pesnika Kokot in Poljanšek. Ideja je pritegnila tudi akademskega slikarja Jaka Torkarja, Savinška in brata Čeha. Pridružili so se nam še glasbeniki, za kar jih je navdušil tovariš Heferle. Tako deluje v klubu literarna, likovna in glasbena sekcija.«

● Tovariš Klinar, orisali ste rojstvo kluba. Kakšen pa je njegov cilj?

»Namen kluba je spremeniti Jesenice v novo slovensko kulturnoumetniško žarišče socialistične angažirane umetniške ustvarjalnosti. Skušali bomo nadaljevati pot predvojnega delavskega angažiranja, medvojnega partizanske in povojne socialistične angažirane umetnosti. To seveda ne bo nekakšna »ždanovščina«, kar nam bodo morda očitali nekateri privrženci sodobnih zahodnjaških smeri, samozvani častilci svojega imena, ki bi ga radi vsilili tudi drugim. Mladi pesniki smo se po voj-

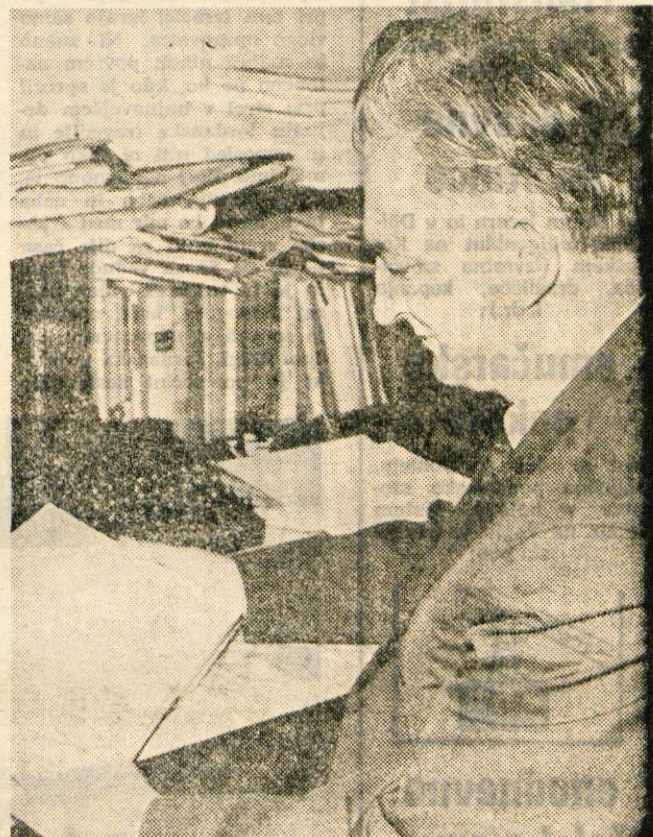
ni proti »ždanovščini« borili in jo tudi premagali. Naša ustvarjalnost bo delavska in kritična do meščanskega klikarstva, ki skuša pačiti in izrabljati našo samoupravno družbo. Delavstvu, trenutno samo jeseniškemu, ki nam je omogočilo izdajanje Listov, priloge Zelezarja, bomo predstavili predvsem tiste velike pesnike, ki so s svojo umetnostjo stali vse življenje na barikadah delavskega razreda. Da bi le-te približali jeseniškemu delavstvu, lahko v njem sodeluje vsak literarni ustvarjalec ali ljubitelj umetnosti. Zato imamo v čitalnici delavskega doma na Jesenicah vsak prvi petek v mesecu ob šestih zvečer klubske večere.«

● Omenili ste Liste in petkova srečanja. Se nekaj o tem.

»Najprej o petkovih srečanjih. Doslej so bila tri. Na oktobrskem smo ustanovili klub, na novembrskem pa smo se dogovorili za prvi literarno-glasbeni večer v počastitev 65. obletnice rojstva Toneta Čufarja. Ta večer je bil v novem delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku, dva naša člana — pesnika pa sta sodelovala na otvoritvi Dolikove razstave, ki jo je v Zelezarju ocenil Valentin Cundrič, ki se tudi sam ukvarja s slikarstvom. Na tretjem srečanju pa smo pripravljali drugo številko Listov. Listi so glasilo našega kluba. Prva številka je izšla avgusta. V tej številki so se razen Cundriča, Zagorskega, Valentina Poljanška, Andreja Kokota in mene predstavili

tudi pesniki iz delavskih vrst Henrik Lužnik, Jože Košir in Lado Brun. Številko je zaključil Marjan Stare. V drugi številki bomo predstavili je-

tudi taki, ki tega ne potrebujejo, razen kritičnega izbora in pravopisnih popravkov. Mislim predvsem na 25-letno brezposelno natakario Marijo Srčič, ki se lahko razvije v dobro prozaistko. Podobno je s pesnimi Benjamina Gracerja. Majetič pa je izredno talentiran. Tudi ostali niso brez talenta in tem pomagamo, tako da so prispevki vsaj na višini poprečne slovenske literature, pod katero pa Listi ne smejo zdrkniti!«

seniškega dramatika Franca Klinarja - Kladivarja. Njegove drame Plavž, Mejniki in Gorenjski punt še vedno radi uprizorjajo širom po Sloveniji. Kladivar je umrl pred petindvajsetimi leti. V Listih bo tudi novela 'In zopet je vsak sam' Marije Srčičeve ter pesmi trgovske pomočnice Margarete Artačeve in delavke Vesne Sušnikove. Studentka germanistike Mirjam Klinar bo bralce seznanila z nemškim pesnikom Fricom Lehmannom, ki je 1934. leta ušel Hitlerjevemu terorju in pribežal na Jesenice. Z ženo je sodeloval pri vseh delavskih manifestacijah, dokler mu oblast ni vzela azila. Padel je v Španiji kot borec mednarodnih brigad. Iz njegove rokopisne zbirke je Klinarjeva prepsnila nekaj pesmi. Te pesmi so oddolžitev velikemu revolucionarju, ki ga lahko štejemo za svojega. Prvič se bodo predstavili tudi Domnik Majetič, Benjamin Gracjer, Vogrič in Koprivc. Objavili bomo tudi 'Ljudsko popevko' Janka Novaka, ki sama kliče po uglasbitvi...«

● Torej se v vaših vrstah zbirajo tudi mladi ustvarjalci. »Da. Nekateri še niso prebrodili začetniških težav in tem bomo pomagali. So pa

Na koncu še beseda o naših Čufarjevega kluba.

»Razen petkovih srečanj, na katere vabimo vse, ki se zanimajo za literaturo, bomo pripravili cikluse predavanj o posameznih temah. Prvega pripravlja Valentin Cundrič, in sicer o razvoju slovenskega pesniškega jezika od Trubarja do danes. Izdajali bomo tudi Liste kot prilogo Zelezarja, ki jih ureja Joža Varl. Izdajali bomo še posebne publikacije. Prva, Čufarjeva 'Tovarna', je že izšla in je namenjena predvsem šolski mladini. Uredil jo je Cvetko Zagorski, opremil pa Jaka Torkar. To je naša prva oddolžitev Čufarju. Oddolžiti pa se moramo tudi drugim: Slavku Savinšku, ki je padel 1942. leta v Beogradu, Viktorju Gregorčiču, ki so ga isto leto ustrelili v Dragi itd. Mislim, da bomo morali tudi na izbor Lehmannovih pesmi. To je dolg revolucionar in ustvarjalec, ki so ji darovali življenja. To je tudi namen kluba. O programu bomo govorili kdaj drugič, ko bo dokončno izdelan. Na koncu vabim v naš klub vse literarne, likovne in glasbene ustvarjalce pa tudi vse, ki imajo radi umetnost.«

Pogovor pripravil
J. Košnjek

Umrli je črkostavec Franc Dolinar

V torek, 12. januarja, je v Kranju v 65. letu starosti nenadoma preminil nekdanji član delovne skupnosti CP Gorenjski tisk črkostavec v pokoju Franc Dolinar.

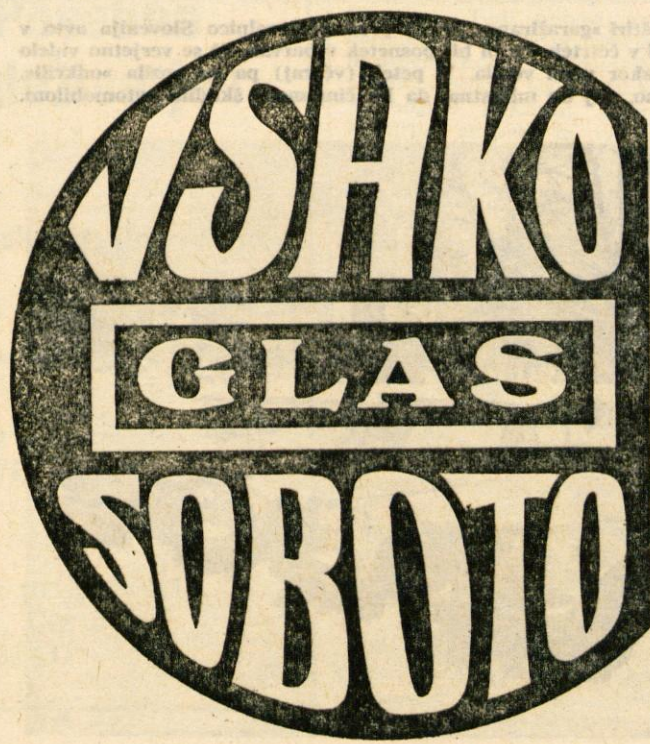
Zadnjikrat smo ga srečali za novega leta. »Kako ti gre?« smo ga spraševali. Saljivo — kot vedno — je odvrnil, da je vse v redu, da z zdravjem sicer ni najbolje, »toda saj veste — leta so že, leta.«

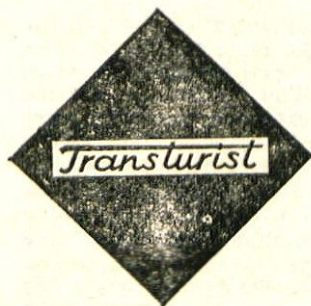
Do svoje upokojitve leta 1967 je oblikoval v tiskarni naš Glas. Napisali smo premalo, Glas je metiral od prve številke, to je od leta 1947.

Pred kratkim je kolektiv povabil na ogled nove tiskarne vse nekdanje sodelavce. Pripravljali smo Glas, zato smo dejali Dolinarju: »Kar vzemi vrstičnik, tu imaš rokopis pa začni, nič novega ni. In odgovor: »Seveda, ampak bolj počasi bo šlo. Vem pa, da se pri Glasu vedno mudi, da bo čimprej pri bralcih. Ali imam prav?«

Casnikarji so navadno podpisani pod svojim delom in marsikateri bralec meni, da so to vsi, ki ustvarjajo Glas. Za stavce, tiskarje in druge pa malokdo ve. Eden izmed teh neznanih je bil pokojni Dolinar. Neznani, toda pomembni.

Veliko mladih je učil. Tudi ti, ki oblikujejo Glas danes, se ga bodo s hvaležnostjo spominjali. Spominjali se bodo njegovega dela, njegove pripravljenosti pomagati mladim. Spominjali se bodo njegove vedno dobre volje.

Transturist

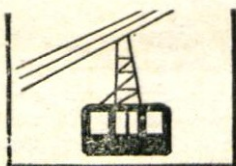
priporoča ugodne zimske aranžmaje

7-dnevne počitnice

pri Belem jezeru in v Döllachu-Heiligenblut na Koroškem (izvrstna smučišča, drsališče, kopanje l. dr.);

smučarske pakete

nad 3 dni v Bohinju, vključno penzijske storitve v hotelih, sistem žičnic na Voglu in lokalni ski bus;

enodnevne šolske smučarske pakete

na Voglu (Bohinj) in na Starem vrhu (nad Škofjo Loko), vključno avtobus, sistem žičnic in malica.

Obisk drsalne revije v Celovcu pod naslovom

Parada na ledu

IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST IN OBIŠČITE NAŠE TURISTIČNE POSLOVALNICE V ŠK. LOKI, RADOVLJICI, NA BLEDU IN V LJUBLJANI, ŠUBIČEVA 1.

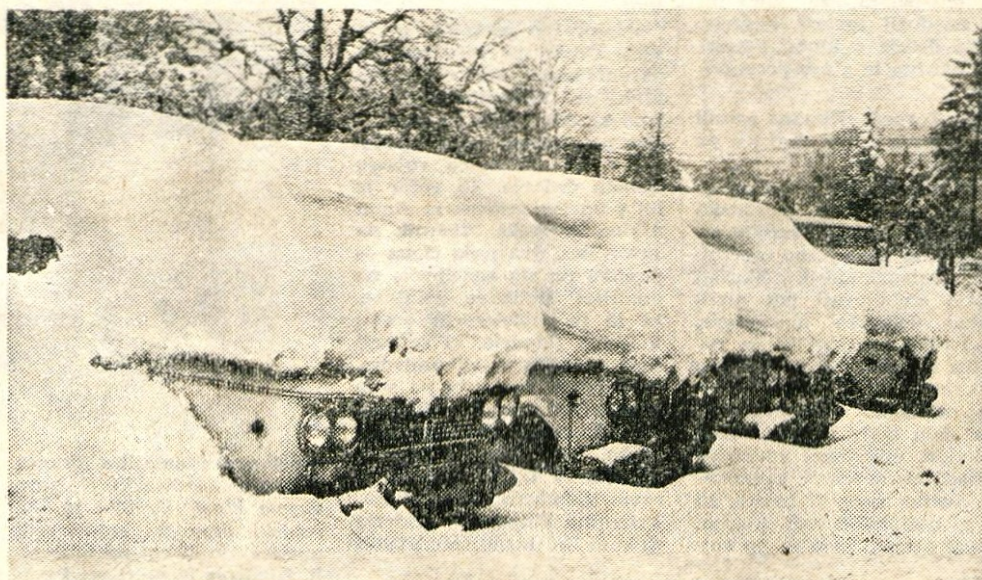

Drama v Jordaniji se nadaljuje. Krvavi spopadi med kraljevskimi silami in palestinskimi komandosi so znova izbruhnili z vso silovitostjo, ki so jo zmožne nepoštenne strasti. Tisto, kar je za Arabce v tem trenutku najbolj tragično, je nedvomno dejstvo, da na vročem pesku Jordanije teče njihova kri in ne morda kri njihovih sovražnikov. Ni brez ironije ugotovitev, da so zadnji mesec terjali v arabskem svetu skorajda toliko žrtev kot junjska vojna na Sinaju — pa pri tem Izraelci igrajo samo vlogo opazovalca. Ni znano in najbrž nikoli povsem natančno ne bo, kdo je sprožil prvi strel v najnovejšem dejanju jordanske tragedije in to naposled niti ni tako pomembno. Bolj pomembno je, da se morija neha in neha tako, da se bo mir med arabske vrste vrnil za dlje časa — če ne že za vedno. Toda to je ta trenutek videti skoraj nemogoče, kajti nasprotja so velika, neporavnani računi dolgi. Jordanska vojska, ki jo po večini sestavljajo

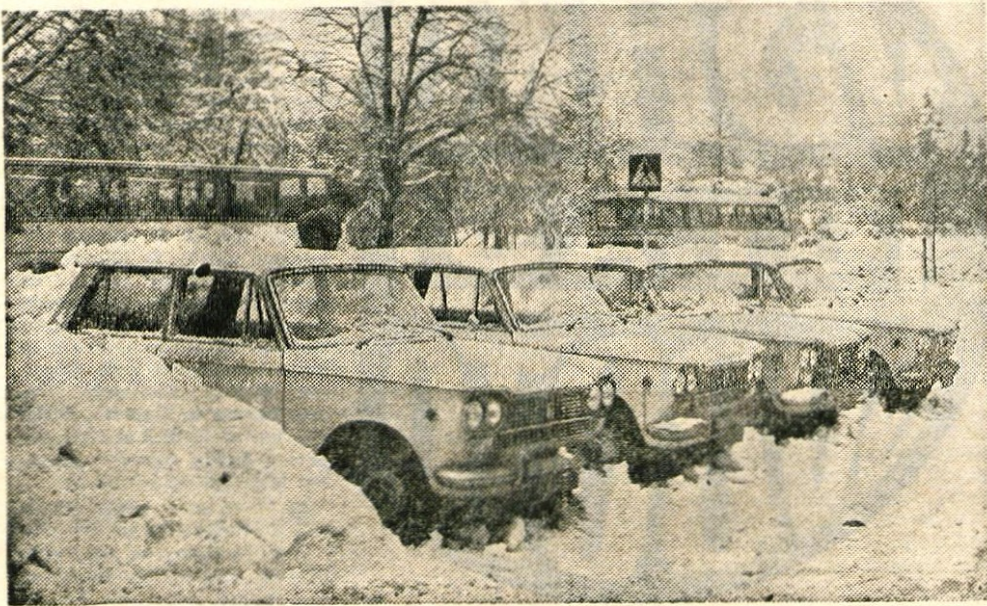
Jordanska drama

pripadniki beduinskih-nomadskih plemenov, je fanatično vdana kralju Huseinu. Zato nastopa z neizprosno krutostjo. Njej stojijo nasproti gverilci, palestinski komandosi. Oboji so se spopadli že večkrat in ni težko zaslutiti sovraštva in nezaupanja, ki ga tisoči mrtvih, padlih v medsebojnih spopadih doslej, samo še bolj razpihujejo. Palestinci so brezdomci, na zemlji njihovih očetov so sedaj drugi, in edino kar imajo, je pogosto le golo življenje. To ni dosti vredno v sedanjih pogojih: mnogi živijo življenje, nevredno človeka dvajsetega stoletja. Če so si ga hoteli priboriti včasih na način, ki je zanemarljiv suverene pravice jordanskega kralja, je to mogoče razumeti. Komandosi so tu pa tam bili v Jordaniji skorajda država v državi. Kralj Husein zanesljivo ni s simpatijami

gledal na vsa njihova dejanja in čeprav se jih ni mogel javno odreči, je jasno, da si je to želel vsaj na tihem. Eni in drugi so pogosto razmeroma nepomembne trenutne spore izrabljali za začetek velikih spopadov — v upanju, da bo to boj, ki bo prinesel končno zmago in zadoščenje. Toda teh ni bilo in je komaj verjetno, da bosta kdaj prišla. Nobenega dvoma ni, da bratomorilska vojna koristi le Izraelcem. Vprašanje je, kdaj bo to spoznanje postalo tako močno, da se bodo zaradi njega eni in drugi odrekli orožju in izbrali druga pota in načine za dosego tistega, kar si želijo — miru. To je v interesu vseh Arabcev, ne samo tistih, ki sedaj streljajo drug na drugega. Eno izmed znamenj, da je res tako, so prizadevanja uglednejših voditeljev arabskih držav, da bi se spo-

Bralci so nas prosili, naj slikamo štiri »garažirana« vozila pred poslovalnico Slovenija avto v Kranju. Ustregli smo jim in slikali v četrtek. Če bi bil posnetek v barvah, bi se verjetno videlo tudi kaj rjavega. Kupec bo vsekakor vesel vozila. V petek (včera) pa so vozila »odkrili«. Zime še ni konec, zato jo prosimo, naj bo milostna, da bo čim manj škodila avtomobilom. — A. U. — Foto: F. Perdan

pad nehal. To vlogo je doslej dovolj uspešno opravljal Naser — kdo jo bo sedaj, ko ni več državnika njegove avtoritete?

Medtem ko so v daljnji Južni Ameriki urejevali zadnje podrobnosti, ki naj bi vendarle prinesle svobodo ugrabljenemu švicarskemu veleposlaniku v Braziliji Giovanniju Enricu Bucherju, so v Montevideu ugrabili angleškega veleposlanika v Urugvaju Geofreya Jacksona. Ugrabili so ga pred poslopjem britanskega veleposlaništva in v prisotnosti dveh njegovih osebnih stražarjev. Najnovejši akt političnega nasilja je delo tupamarosov, ilegalne organizacije, ki deluje na zeleni celini že vrsto let. To so v bistvu — če uporabimo zelo poenostavljeno ponazoritev — partizani, ki delujejo v mestih. Njihovi cilji so različni — čeprav so sredstva večinoma enaka — vendar pa jih je moč zelo na kratko označiti takole: spremeniti oblast, izvesti reforme. Obstaja več skupin, med katerimi so nekatere bolj, nekatere manj radikalne — toda vsem je skupno to, da so v bistvu le izraz globokih družbenih trenj, nesoglasij in nezadovoljstva, ki preveča nekatere južnoameriške države.

Potem, ko je informacija iz Celovca o sklepu občinskega sveta Velikovec, da bo postavil spominsko ploščo vojnemu zločincu Maier-Kalbitschu, vzbudila razumljivo ogorčenje, ga je kasnejši popravek — da je šlo le za predlog na seji občinskega sveta — mogel le malo omiliti. Še kasneje je bilo moč zvedeti, da se je tudi koroški deželni glavar Sima opredelil proti takemu sklepu, oziroma predlogu. To je dobrodošlo znamenje, zakaj stara resnica je, da je treba trditve o dobrih namerah — v tem primeru izjave o željah po dobrih sosedskih odnosih — predvsem in najprej dokazovati z dejanji.

Zdravo! Dober dan in buon giorno

Nekaj dogodkov in srečanj z našimi ljudmi v Kanadi me je tako zmedlo, da nisem vedel več, kako naj se predstavim, govorim in pozdravim in nehoti sem se spomnil na tisti vic oportuniste, skrivača v času vojne, ko je srečaval oborožene vojake. Kakorkoli jih je pozdravil je bilo narobe in nabili so ga belčki, partizani, Nemci...

Na cesti so me predstavlili znancu, sodelavcu iz rudnika, po govorici sodeč doma nekje iz Korčune, Like ali Zagorja. Spravedal je o življenju pri nas in me na lepem prekinil:

»Pa ste vi res Slovenec. Tako gladko govorite po našel«

»Cistokrven!« sem duhovito pripomnil in dodal: Učil sem se v šoli, deset let pisal v srbohrvaščini!

On pa pokonci: »Kakav srbski! To je hrvatski, bogami!«

Svojčas sem prepotoval domala vso Jugoslavijo, govoril in se družil z ljudmi vseh naših narodov. A kaj takega še nisem doživel. Bil sem zmeden do kraja.

Nad vse lepo so me sprejeli v hrvatskem domu, razkazali so veliko dvorano, v kateri je visela velika slika Stjepana Radića, pokazali so stranske prostore in ko smo se usedli, so ob osvežitvah pijačah pripovedovali vse, kaj in koliko je njihova organizacija pomagala našim ob prihajanju tjakaj, to zla-

sti po vojni, nekateri pa že pred vojno. Poskrbeli so za stanovanja, delo, prvo pomoč z oblekami, hrano... Zatem pa so odkrito in mirno začeli praviti, kako pa so oni tudi ostra in močna opozicija proti današnji Jugoslaviji, kako so proti..., proti... in kako zdaj le še čakajo da... Še bolj kot vse to pa me je zatem zmedlo pojasnilo, da to ni za vse naše, marveč le v okviru Hrvatske kmečke stranke.

Na izletu v gozd smo se srečali z dvema našima in (čeprav sem že doživel prvi krst!) sem se dostojno predstavil. Po krajšem pogovoru sem bil povabljen na miting za tisto nedeljo. Z zadovoljstvom sem obljubil udeležbo. Toda pozneje sem zvedel, da gre za izraziti četniški miting in zelo mi je bilo nerodno.

Prejel pa sem še drugo vabilo. Da bi se, morda z načeli, smernicami in se ob tem boljše ogled za njihovo stvar, so mi posredovali kar njihov lep tiskan list »Nezavisna

Hrvatski narodni dom v Scumacherju

država Hrvatska« s silno obetajočim, privlačnim uvodnikom pod naslovom »Raj na zemlji« in polne tri strani o osemdesetletnici dr. Ante Pavelića. Torej ustaš!

Vse se je to dogajalo v malem rudarskem mestecu Scumacher, v središču podzemnega bogastva, kjer se skozi številna jezera preliva reka Abitibi, Moose in druge proti mrzlemu Hudsonovemu zalivu na sever. Tam, kjer sem od vodilnega človeka v največjem rudniku slišal laiskave besede o Jugoslovanih kot delavci.

Začelo me je zanimati življenje naših ljudi sploh, zlasti ob ugotovitvi, da je tam kar 10 odstotkov Jugoslovancev, kar je zelo veliko med pisano mešanico rudarskih družin od Portugalcev, Kitajcev itd.

Bolj naključno kot organizirano sem se našel v italijanskem domu kulture Dante Alighieri v 3 km oddaljenem Timminsu. Tudi njihovi sonarodnjaki iz Scumacherja in drugih okoliških rudarskih središč zahajajo tjakaj. Imajo bogato knjižnico, oder, kulturne skupine in vedno polno obiska. Zaklepetal sem se z enim izmed voditeljev tega doma in mimogrede tudi omenil razbitost Jugoslovancev.

»Mi smo uspeli odstraniti med nami vsake razlike med tistimi, ki so nekoč v Italiji nosili bodisi rdečo kravato za prvi maj ali pa črno srjaco,« mi je dejal. Vsi od Sicilije do Benečije zahajajo v ta dom, skušajo tu najti košček domovine. Vsi, ki se spoznavajo z »buon giorno«, se tu združujejo. Tako bi morali tudi vsi, ki se spoznavajo z »dober dan« najti nekaj skupnega v enotnem kulturnem, družabnem življenju v tem oddaljenem svetu. Tako mi je povedal ta Italijan, poznavalec izseljenskih razmer v tem kraju.

Kasneje sem to misel omenil enemu izmed naših. Le kako se je postavil po robu. Iz rokava je kar stresel letnice iz zgodovine za nekaj sto let nazaj o Turkih, Avstriji, Madžarski in me postavil za skrajnega laika v vsem tem ob ugotovitvi, da je zgodovina že zdavnaj razdelila »dober dan« in da dandanes nikakor ne gre v eno vrečo, kar skušamo vsiliti. A bil je to menda doktor, skratka učen človek jekavske govornice, ki mu moram res priznati tudi poznavanje naše zgodovine, vendar le z ene strani. Poslušal sem ga in nisem ga skušal prepričevati. Samo smilil se mi je. Smilil, kot so se mi smilili vsi tisti posamezniki po Scumacherju, ki trdovratno čakajo, kdaj bo Sava tekla nazaj, navzgor in ob tem živijo zagrenjeni, brez domovine, brez cilja. Hkrati pa me je ob tem hrabrila zavest, da imamo s Kanado vedno tesnejše diplomatske in druge stike, da vse to utrjuje naše sodelovanje, da je Kanada na tolikih mednarodnih in svetovnih organizacijah stala ob naši strani glede miru, sožitja in podobno. In odmev tega sem lahko opazil pri raznih pravih Kanadčanih in službenih osebah od carinikov do uradnikov.

Sicer pa, da sem pošten in objektivni, sem tako izrazito razprtost našel samo v tem rudarskem mestecu. Precej je gotovo odvisno od tega, kdaj, prek katerih taborišč in organizacij so prihajali tjakaj, kako so bile tam razne organizacije aktivne.

Popolnoma drugačen vtis med našimi izseljenci sem dobil v Torontu, v Hamiltonu in drugod. Spoznali in pozdravljali smo se

z »zdravo!« in sproščeno govorili o vsem, prepevali in se lepo pogovarjali o življenju pri nas. V Torontu so me vabili na prireditev njihovega društva Simona Gregorčiča, vabili v letovišče »Bled«, pripovedovali so o uspehu ansambla Večerni zvon, o godbenikih Veseli Pomurci, Vandrovcih in drugih. Njihov pevski zbor Slavček se je pravkar pripravljaj na koncert. Pravili so o njihovi slovenski banki, o Vzajemnem podpornem skladu Planica, o njihovem novem kulturnem domu s 500 sedeži, ki je veljal okroglo 400.000 dolarjev, in to vse iz članstva, iz žepov naših ljudi, saj dajejo kar po 2 dolarja na teden za članarino. V vsem tem in vrsti drugih primerov v Hamiltonu, Torontu in delno tudi v Ottawi je slutiti veliko željo po spominih na domovino.

Skratka, razbitost v malem Scumacherju, kjer so naši razdeljeni v (kot so mi povedali) strogih pet skupin in se med seboj niti na cesti ne pozdravljajo, to je izjemen primer, primer vreden pomilovanja. Drugod je njihovo izseljensko življenje v daljnji lepi deželi steklo dokaj drugače — sproščeno, svobodno, toda enotno v nepozabni ljubezni do domačih košenic, vasic in domovine sploh, kar pa je skozi čas še bolj oživilo. Tudi slovo od njih, njihov »zdravo« se mi je zarinil v globino duše.

K. Makuc

Posebno doživetje!

je ogled dunajske drsalne revije

v CELOVCU

z avtobusom v soboto,
6. in 13. 2. 1971.

Vse informacije in prijave pri
Kompas — Kranj, Cesta JLA 1 —
Beksel — telefon 21431

V Elanovi prodajalni

Košček otroške sreče

Ta resnična zgodba bi se pred tremi leti lahko začela tudi takole:

Oče štirih otrok se je nekega decembrskega popoldneva, ko se je dan že pravzaprav nagnil v večer, vrnil domov z večjim zavrtkom. Osem otroških oči je rado vedno nekaj časa zrla vanj in v zavitek. Drobna srčeca so utripala v razburljivem pričakovanju. Mama je nenadoma imela polno dela pri štedilniku in je s prijetnim nasmehom pogledovala očeta. Potem je oče v šali resno rekel:

»No, kaj pa ste tako ostrmeli. Mar ne vidite, da sem prišel domov. Vsaj dober večer bi mi lahko rekli.«

Otroci so pogoltnili slino, potem pa vsi v en glas rekli: »Dober večer.«

Vkopani sredi kuhinje so potem še vedno zrl v očeta in v zavitek. Najmlajši se je nemirno prestopal. Potem ga je najstarejši, ki mu je bilo 11 let, nekajkrat pocukal za rokam. Mali ga je očitajoče pogledal. »Pa ti vprašaj,« je zašepetal. Nenadoma pa se je ojunčil in polglasno vprašal:

»Ata, kaj pa je tam notri?« Srčeca so še bolj vztrepetala in vsem se je zdelo, da je bilo vprašanje preglasno.

»Ja, mhm, poglej,« je čez čas odvrnil oče.

Mali se je mučil in mučil, vendar vse je bilo tako trdno povezano. Ni in ni šlo.

Oče je potem vzel škarje, prerezal vrstico, razvil papir ter položil na tla par novih smuču.

Prerekanju ne bi bilo kosa, če ne bi vmes posegla mama:

»Dva sta še premajhna za smučanje to zimo, vidva pa si jih bosta delila.«

Nekaj dni po tem pa se je veselje spremenilo v žalost. Tisti večer se oče dolgo ni

vrnil. Nikdar se ni tako dolgo zadržal. Nenadoma pa je potrkalo in neznanec med vrati je povedal, da se oče ne bo več vrnil. Bila je prometna nesreča in malo kasneje je v bolnišnici umrl.

Mati je morala v službo. Otroci pa so hodili v šolo. Tisto zimo so se bolj malo smučali. Lani in letos so si smuču še vedno delili. Pred dnevi pa je imel najmlajši smolo. Obrabljen smučka ni vzdržala padca. Zlomila se je.

Tako je najstarejši v sredo dopoldne prišel v Elanov servis na letališču v Lescah. Mirno je čakal, da je prišel na vrsto, potem pa prodajalca Sajovica poprašal:

»Ali bi jo lahko popravili?«

»To pa ne bo šlo.« 14-letnemu fantu so se oči mokro zasvetile. Vzel je polomljeno smučko in se s sklonjeno glavo umaknil.

»Reci očetu in mami, da bo treba nove. Te so zate že tako ali tako premajhne. Kje pa je oče? Ali si sam prišel sem?«

»Mama zasluži le toliko, da imamo za hrano, obleko in za šolo, očeta pa nimamo.«

Potem je najstarejši povedal zgodbo o smučeh in očetu.

Vodja servisa tovariš Sajovic je nekaj časa zamišljeno pogledoval po smučeh okrog sebe, potem pa prizanesljivo rekel:

»Dal ti bom tele. Metalne so. Sicer niso nove, toda vsi se boste lahko z njimi še precej časa smučali.«

(Op. p.: Tovarišu Damijanu Hafnerju, vodji obrata Iskra v Lipnici, se zahvalujemo za obvestilo o dogodku v Elanovem servisu na letališču v Lescah. Elanu in tovarišu Sajovico pa naj bo zahvala košček otroške sreče.)

A. Zalar

Osvetljeno drsališče v Bohinju

Turistično društvo Bohinj je lani prvič pod skalco uredilo drsališče za mladino iz bohinskega kota in za goste. Tudi letos so uredili takšno drsališče. Pri tem pa jim je priskočilo na pomoč tudi podjetje Transturist, ki z ledene ploskve brezplačno čisti sneg. Zvedeli smo tudi, da hoteli Stane Žagar, Jezero in Zlatorog posojajo svojim go-

stom drsalke. Drsališče pa je ponovi osvetljeno.

V turističnem društvu pravijo, da bodo med šolskimi počitnicami skušali organizirati tudi drsalno šolo. 24. januarja pa bodo na zaledenem jezeru ali na drsališču Pod skalco pripravili tudi drsalno revijo, na kateri bodo nastopili drsalci iz Ljubljane.

A. Z.

Ko prvič stojiš na straži,
biti moraš pravi korenjak;
naj vsak šum te ne splaši,
saj oborožen si vojak.

7

Kmalu so se spoznali s puško tudi poblize. Učili so se jo pravilno držati, ravnati z njo, jo nositi v vseh položajih in nazadnje tudi streljati z njo.

»Če to preživim,« je trepetal Mihec, »bom še dolgo živel.«

Ko so prvič streljali, je res vse krogle poslal v hrib za tarčami. Žolna se je tudi precej bal, a je dvakrat le zadel.

»Puško sem naravnal, ko pa sem pritisnil na petelina, sem zamižal.« Ni čudno, da je zato trikrat zgrešil.

Najboljši strelec je bil Črnuh. Vseh pet zadetkov je imel v tarči.

»Če boš vedno tako streljal, boš šel še kdaj pozneje na nagradni dopust,« mu je obljubil kapetan.

»Eh, saj mi ni potreben,« je bilo Črnuhu kar nerodno, da ga hvalijo.

Ko je Mihec to izvedel, je trdno sklenil, da bo drugič tudi sam dobro streljal. Zraven rednega dopusta bi se mu prav prileglo še nekaj izrednega. Dlje bi bil pri Tinci. Črnuha je tudi nagovoril, da mu bo dal svojega, ko ga bo dobil. Misli je, da bo kapetan poslušal njega in ne da bi se moral mogoče Mihec ravnati po vojaških pravilih.

Žolni so najbolj presedale popoldanske ure. Po kosilu so šli dve uri spat, nato pa so morali zopet v zbor, vendar popoldne brez orožja. Enolično ponavljanje delov puške, raznih vojaških predpisov in podobnih neumnosti so pesnika uspavale. Večkrat je stoje zakinkal. Najbolj zoprno je bilo, da je moral

Črnuh, Mihec Ivan Sivec pa še Žolna

gledati v sonce proti naredniku. Kakor hitro je kdo sklonil glavo, ga je poklical:

»Ti pa spiš. No, da se boš prebudil, steci do tistega kraja.« Žolni je ničkolikokrat odmeril kakšno dvestometersko progo. Če je tekel prepočasi, ga je poslal še enkrat.

Pozneje se je Žolna že toliko izuril, da je napol lahko stoje spal, z odprtimi očmi, tudi če je sijalo sonce vanj.

Prišel je tudi dan, ko so šli prvič na stražo. Razporejeni so bili v več stražarskih mest v tri izmene. Na straži so stali po dve uri, prosti pa so bili štiri.

»Samo pride mi naj kdo blizu,« je godel Črnuh. »Mu bo žal.«

»Raje vidim, da me pustijo pri miru,« je menil Mihec, v resnici pa se je zelo bal.

»Najraje ne bi šel, a kaj, ko bo še slabše,« se je jezil Žolna.

S stražo so začeli popoldne. Dokler je bil dan, ni bilo težko. Vsak se je na svojem stražarskem mestu sprehajal in čakal, da mu mine čas. Edina razlika je bila, da so imeli takrat puške napolnjene s pravimi naboji. Ko se je zvečerilo, je stražarska dolžnost postala resnejša.

Prva sta bila na straži Črnuh in Žolna. Njuni stražarski mesti sta bili oddaljeni dobrih sto metrov. Doživela nista nič posebnega, le Žolna je mislil streljati, ko je okrog njega lazil velik maček. Predstavljal si je, da ga misli napasti nekdo z nožem v ustih, ki se plazi proti njemu. Ko je ravno mislil sprožiti, je maček zamijavkal, kar ga je odrešilo. Žolni pa se je tudi dobro zdelo, da ni naredil neumnosti.

V naslednji izmeni je bil Mihec na istem stražarskem mestu kot prej Črnuh. Vsaka senca se mu je zdela sumljiva. Najraje bi pobegnil, toda bal se je, da ga dobi dežurni

oficir. Potlej bi šel v zapor. Misli so mu plavale do Tince, do njene tople sobe. Pri njej je bilo v temi čisto drugače, prijetneje.

Ko je premišljeval o poroki, je za njim nekaj zaškripalo. Sunkovito se je obrnil. V prvem koraku ni opazil ničesar, ko je nekaj minut gledal v temo, se mu je zazdelo, da vidi visokega človeka. Če naredi le korak še, bo zavpil, naj počaka, ki je mislil Mihec. Noge so se mu pošteno tresle. Niti ni bil več prepričan, če bi ga lahko ustavil. Bal se je, da bi mu glas zatajil.

Tisti človek, kakšnih dvajset metrov vstran, je stal in čakal.

Mihec je naredil zadenjsko nekaj korakov proč od neznanca. V mislih si je že naslikal, da ga je nekdo ustrelil. Padel je tu, v daljni Makedoniji, in Tince še nikdar zvedela ne bo. Misli bo, da ji je bil nezvest.

»Ah, kar bo naj tam,« si je zamrmral krojač. »Le če bo prišel bliže, bom streljal. Lahko je miroljuben človek, ki je zašel. Saj ni čudno, ko pa je tako temno.«

Nekaj časa je Mihec gledal stran, da bi ti, sta prikazen lahko izginila. Ko je čez četrto ure pogledal spet tja, je še vedno stala.

»Aha,« si je rekel Mihec, »čaka na ugodno prilikost.«

Ker so varovali skladišče nabojev, je bila nevarnost še večja. Lahko zažene bombo in bo šla stavba s stražarji vred v zrak, ki je mislil krojač.

Na um mu je padla odrešilna misel. Čeprav ne bi smel zapustiti stražarskega mesta, je šel v stražarnico po Žolno in Črnuha. Vstala sta godrnjaje, najraje sploh ne bi, če ne bi bila tolikokrat na Mihečev račun v kantini.

»Tovariši, lahko si zaslužimo nagradni do-

pust. Jaz sem za skupnost. Vsak po mesec dni.«

Na stražarskem mestu je Mihec pokazal na senco velikega človeka.

»Tam stoji,« je šepnil. »Se dobro, da ni že medtem pognal skladišča v zrak. Verjetno se nas je zbal.«

»Nikogar ne vidim,« je godrnjal Žolna. »Jaz grem spat.«

»Jaz bi šel tudi rad,« je rekel Črnuh.

»Poglejta, tovariša!«

»Saj ni nič.«

»Tovariši, ampak, ampak... to je enkratna prilikost zame, da dobim dopust. Če vama ni za to, pomagajta vsaj meni. Ko gremo prvič v nedeljo ven, bom plačal vina, kolikor si ga bosta pozelela.«

»Dobro, samo hitro ga ujemimo,« se je vdal Žolna, Črnuh je bil tudi njegovih misli. »Imam načrt. Tovariši. Pojdita po puške. Sovražnika bomo obkolili s treh strani.«

Mihec je računal, da ga bosta ustrelila že onadva, ali pa se bo sovražnik vdal sam. Vsekakor njemu ne bo potrebno veliko narediti, razen plačati v nedeljo nekaj litrov.

Skrivnostno postavo so obkolili. Mihec se ji je počasi približal, njegova prijatelja pa še počasneje. Ker še vedno ni izginila, je Mihec naperil vanjo puško. Vendar ni zbežala. Nekaj metrov pred njo se je krojač spotaknil. Puška se mu je sprožila in ustrelila v tla. Žolna in Črnuh sta ušla proti stražarnici, misleč, da je Mihec streljal vanjo.

Pritekli so oficirji z lučjo. Ko jim je vojak Mravlja povedal, da je streljal na sovražnika, ki se je tako ustrašil, da jih je počakal, so ga pošteno zaprli. Dva dni je o tem premišljeval kot požarni na hodniku po kazni. Streljal je namreč na visoki kol, ki je bil zabit ob robu travnika. Podnevi ga Mihec še opazil ni.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 16. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Vesela godala — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Srečanje z Mozartom — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Poje sopranistka Nada Vidmar — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena pravljica — 14.30 Z ansambli domačih napevov — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Atija Sossa — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 V narodnem ritmu — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dolžana — 20.00 Nove melodije — 21.15 Parada zabavne glasbe — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Melodije iz filmov — 14.25 Glasbeni variete — 15.35 Jazz na drugem programu — 16.05 Popevke iz studia 14 — 16.40 Sobotni mozaik — 18.40 Igrajo majhni ansambli — 19.05 Večer ob melodijah in plesnih zvokih — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.45 Večer s pianistom Michalom Kari-

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj. Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, maločasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

nom — 22.15 Okno v svet — 22.30 Od orgel do orkestra — 23.55 Iz slovenske poezije

N 17. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.45 Orkestralne skladbe za mladino — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.00 Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.40 Pet minut za EP — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Vedri zvoki s pihalnimi godbami — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Godala v ritmu — 14.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Iz opernega sveta — 17.30 Radijska igra — 18.20 Kreutzerjeva sonata — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Odlomki iz opere Bajadera — 14.35 Z orkestrom Nelson Riddle — 16.35 Popevke jugoslovanskih avtorjev — 17.00 Ples ob petkih — 18.00 Za vsakogar nekaj — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Za ljubitelje operne glasbe — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Orfej in Evridika — odlomki — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Glasba iz Španije — 21.45 S stutgartskega koncertnega odra — 23.15 Minute za Stravinskega — 23.05 Iz slovenske poezije

P 18. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 S pevcema Majdo Sepe in Ninom Robičem — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz Vivaldijevih Letnih časov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo angleške pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje zbor Svobode iz Britofa pri Kranju — 16.40 Iz opernega sveta — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.35 Inter-

na 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Maksa Kumra — 20.00 3. in 4. dejanje opere Figarova svatba — 21.25 Iz domače stereo produkcije lahke glasbe — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Za ples igrajo znani veliki orkestri

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Pionirski tednik — 15.35 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Z orkestrom bolgarske RTV — 16.40 Popevke na tekočem traku — 18.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 19.00 Kulturni mozaik — 19.05 Ponedeljkova panorama zabavnih zvokov — 20.05 Sonata za violino in klavir — 20.30 Pota našega gospodarstva — 20.40 S sodobnih baletnih odrov — 21.45 Iz repertoarja komorne zbor RTV Ljubljana — 22.15 Večer umetniške besede — 22.55 Mojstri češke glasbe — 23.55 Iz slovenske poezije

T 19. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Narodne iz Bosne in Hercegovine — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Dva prizora iz opere Hlapec Jernej — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Melodije s filmskega platna — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z orkestrom Ron Goodwin — 14.40 Mladinska oddaja Na poti s kitaro — 15.40 Majhna revija slovenskih opranistk — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 V terek na svidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Lahka glasba — 22.15 V svetu Bachovih koralnih prediger za orgle — 23.05 Literarni nočno — 23.15 S popevkami po svetu

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 15.35 Jazz na drugem programu — 16.40 Melodije za vsakogar — 18.40 Z ansamblo Bele vrane in Indexi — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Za ljubitelje in poznavalce — 21.00 V korak s časom — 21.10 Stare angleške arije — 21.45 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

S

20. JANUARJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Iz glasbenih šol — 9.40 S pevcem Ladom Leskovarjem in Eldo Viler — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Slovenski samospevi iz prerodne dobe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Zvoki iz glasbenih revij — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Koncertni valčki — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Capriccio in kolo — 16.40 V studiu 14 — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena revija — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Glasbeni večeri Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Popevke jugoslovanskih avtorjev

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 15.35 Popevke iz studia radia Zagreb — 16.05 Z operetnih odrov — 16.40 Rezervirano za mlade — 18.40 Z orkestrom Jackie Gleason — 19.05 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Na mednarodnih križpotjih — 20.40 Večerni koncertino — 21.45 Pevci od včeraj in danes — 22.20 Žive misli — 22.40 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č

21. JANUARJA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 S pevci — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz opere Mannon Lescauf — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 V ritmu koračnic — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Operetni zvoki — 14.45 Mehurčki — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Ruske narodne pesmi — 16.40 Portreti skladateljev zabavne in lahke glasbe — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.30 Z orkestrom Hugo Strasser — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška — 20.00 Četrtno večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno

— 22.15 Iz opusa Igorja Stravinskega — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 S popevkami po svetu

Drugi program

13.30 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Iz repertoarja orkestra Hans Carste — 15.35 S pevci — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Klavir v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke — boxu — 18.40 Pojo jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Glasbena razpoloženja — 21.00 Naš intervju — 21.45 Komorni jazz — 22.15 Mednarodna radijska univerza — 22.30 Iz našega koncertnega življenja — 23.55 Iz slovenske poezije

P

22. JANUARJA

8.10 Operna matineja — 9.05 Za šolarje — 9.3 Sloven-ke narodne v priredbi Emila Adamiča — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Prizori in razpoloženje v glasbi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Z izvajalci skladb za mladino — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Glasbeni intermezzo — 15.40 V tempu landlerja — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz klavirskega cikla — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 20.00 Naj narodi pojo — 20.30 Top-pops — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov doma-čih — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Za šolarje — 15.35 Operetni zvoki — 16.05 Popevke iz studia 14 — 16.40 Popoldne ob sprejemnikih — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Parada zabavne glasbe — 20.05 Radijska igra — 21.05 Bachovi preludiji in fuge — 21.45 S koncertnih odrov jugoslovanskih filmharmonij — 22.50 Iz slovenske solistične in komorne glasbe — 23.55 Iz slovenske poezije

Poročila, 17.40 Pestrna, 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika, 18.30 Znanost (RTV Zagreb) — 19.05 Mladi za mlade (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

19. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Slikarske norčije hroščka Prismođka, 18.15 Obzornik, 18.30 Niso samo rože rdeče, 19.00 Mozaik, 19.05 Taborniki in vseljudska obramba, 19.30 Vzgoja za življenje v dvojce, 19.40 Mesto besed v jezikovnem sistemu, 19.50 Cik cak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Na dnu — francoski film, 22.05 Nocturno... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila, 17.40 Mali svet, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Narodna glasba (RTV Beograd) — 19.20 TV pošta, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

20. JANUARJA

12.55 Smuk za ženske (prenos v barvah — Evrovizija) — 17.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.55 Carobna piščalka, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Amaterski ansambli (RTV Zagreb) — 19.00 Mozaik, 19.05 Od filma do filma, 19.20 Po sledih napredka, 19.50 Cik cak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Znanost in človek, 21.25 Ljubezen, ki je ni, 21.50 Don Pasquale, 21.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd) — 18.15 Kronika, 18.30 Glasbena oddaja (RTV Zagreb) — 19.05 Mozaik (RTV Sarajevo) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

21. JANUARJA

12.25 Prvi slalom za ženske, 12.55 Drugi slalom za ženske (Evrovizija) — 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.40 Zapojte z nami, 18.00 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Svet v katerem živimo, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana) — 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd) — 19.50 Cik cak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Kariera — iz cikla Malih oglasov, 21.25 Kulturne diagonale, 22.05 Karajan vam

predstavlja, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Otroški vrtec (RTV Skopje) — 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Narodna glasba (RTV Skopje) — 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd) — 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

22. JANUARJA

16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Erazem in potepuh — II. oddaja, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Glasbeni dnevnik (RTV Beograd) — 19.00 Zakaj, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 20.35 Izkazimo se — quiz (RTV Zagreb) — 21.45 Nepremagljivi — serijski film, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila (RTV Zagreb) — 17.35 Rastimo (RTV Beograd) — 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Glasbeni dnevnik (RTV Beograd) — 19.00 Informativna oddaja, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SOBOTA

DRAŽGOŠE — Ob 10. uri s štartom in ciljem pred osnovno šolo republiško prvenstvo v biatlonu.

NEDELJA

DRAŽGOŠE — Ob 10. uri s štartom in ciljem pred osnovno šolo meddruštveno tekmovanje v patroljah in tekah za posameznike v okviru prireditve Po stezah partizanske Jelovice.

BOHINJ — Ob 10. uri meddruštveno tekmovanje starejših in mlajših mladincev in mladink v veleslalomu.

SEBENJE — Ob 14. uri na 45-m skakalnici meddruštveno tekmovanje z mednarodno udeležbo.

KRANJ — Ob 10. uri tradicionalni smuk s šmarjetne gore za vse kategorije razen pionirjev s ciljem v Torkli. —dh

TOREK — 19. januarja, ob 19.30 za red PREMIERSKI E. Labiche, Z. Petan: GO-SPOD EVSTAHIJ IZ SISKE, gostuje Mestno gledališče ljubljansko. Vstopnice so tudi v prodaji.

Kranj CENTER

16. januarja ameriški film STANIO IN OLIO ob 10. uri, franc. barv. CS film DR. V RDECEM PLASCU ob 16. in 20. uri, jugosl. barv. film KDOR POJE - ZLO NE MISLI ob 18. uri, premiera amer. barv. filma. SINDBAD POMORSČAK ob 22. uri

17. januarja ameriški film STANIO IN OLIO ob 10. uri, amer. barv. film SINDBAD POMORSČAK ob 13. uri, franc. barv. CS film DR. V RDECEM PLASCU ob 15. in 17. uri, premiera amer. barv. CS filma NEVARNEJSE OD MOSKIH ob 19. uri, premiera franc.-italij. barv. CS filma V PREPADU STRASTI ob 21. uri

18. januarja ameriški barv. CS film NEVARNEJSE OD MOSKIH ob 16., 18. in 20. uri

19. januarja amer. barv. CS film NEVARNEJSE OD MOSKIH ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

16. januarja jap. barv. CS film MASCEVALKE IZ OKI-NAWE ob 16. in 20. uri, ameriški barv. CS film NA OBA-LI REKE ob 18. uri

17. januarja jap. barv. CS film MASCEVALKE IZ OKI-NAWE ob 14. in 20. uri, jugoslovanski barv. film KDOR POJE — ZLO NE MISLI ob 16. in 18. uri

18. januarja franc. barv. CS film DR. V RDECEM PLASCU ob 16. in 20. uri, jugosl. barv. film KDOR POJE — ZLO NE MISLI ob 18. uri

19. januarja franc. barv. CS film NAIVNEŽ ob 16., 18. in 20. uri

Cerkije KRVAVEC

17. januarja zah. nemški barv. film SKRIVNOST BE-LE NUNE ob 16. in 19. uri

Tržič

16. januarja premiera franc. barv. filma JAZ IN LJUBEZEN ob 17.30 in 19.30

17. januarja franc. barvni film JAZ IN LJUBEZEN ob 15., 17. in 19. uri

Kamnik DOM

16. januarja premiera francosko-italij. barv. CS filma BARBARELLA ob 17.30 in 19.30

17. januarja franc.-italij. barv. CS film BARBARELLA ob 15. in 17. uri, amer. barv. film POROČNIK INDIJSKE BRIGADE ob 19. uri

18. januarja amer. barv. film POROČNIK INDIJSKE BRIGADE ob 17.30 in 19.30

19. januarja amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 17.30 in 19.30

Kamnik DUPLICA

16. januarja amer. film TARZAN ZMAGUJE ob 19. uri

17. januarja amer. film TARZAN ZMAGUJE ob 15., 17. in 19. uri

Jesenice RADIO

16.—17. januarja ameriški barv. CS film CUDEŽNI DOKTOR DOLITTLE

18. januarja franc. barv. CS film PUSTOLOVCI

19. januarja amer. film TARZANOV TAJNI ZAKLAD

Jesenice PLAVŽ

16.—17. januarja ameriški film TARZANOV TAJNI ZAKLAD

18.—19. januarja ameriški barv. CS film CUDEŽNI DOKTOR DOLITTLE

Dovje-Mojstrana

16. januarja jugosl. barv. film IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA

17. januarja mehiški barv. film DIVJE SRCE

Kranjska gora

16. januarja amer. barv. film NOČ BREZ PRIC

17. januarja italij.-franc. barv. film GUSARSKA LJUBEZEN

Javornik DELAVSKI DOM

16. januarja mehiški barv. film DIVJE SRCE

17. januarja amer. barvni film NOČ BREZ PRIC, franc. barv. CS film PUSTOLOVCI

Radovljica

16. januarja franc.-španski film GUSARSKA LJUBEZEN ob 18. uri, franc. barv. film VELIKA LJUBEZEN ob 20. uri

17. januarja franc.-španski film GUSARSKA LJUBEZEN ob 14. uri, franc. barv. film VELIKA LJUBEZEN ob 16. uri, amer. barv. film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE ob 18. uri, amer. barv. film RIO BRAVO ob 20. uri

18. januarja amer. barv. film MOSTISCE ob 20. uri

19. januarja amer. barv. film PEKLENSKA STEZA INDIANOPOLISA ob 20. uri

Bled

16. januarja amer. barv. CS film POJEM PESEM DOMIQUE ob 17. in 20. uri

17. januarja amer. barv. CS film POJEM PESEM DOMIQUE ob 15., 17. in 20. uri

18. januarja angl. barvni film NIHCE NE POBEGNE ob 17. in 20. uri

Škofja Loka SORA

16. januarja amer. barv. film VELIKI ROP BANKE ob 18. in 20. uri

17. januarja franc. barv. film HIBERNATUS ob 15. uri, amer. barv. film VELIKI ROP BANKE ob 17. in 20. uri

18. januarja franc. barv. film HIBERNATUS ob 18. uri

19. januarja italij. barvni film ZAROTNIKI SVOBODE ob 20. uri

Železniki OBZORJE

16. januarja jugosl. barvni film BICIKLISTI

17. januarja franc. barv. film NAJ POGINE ZVERINA

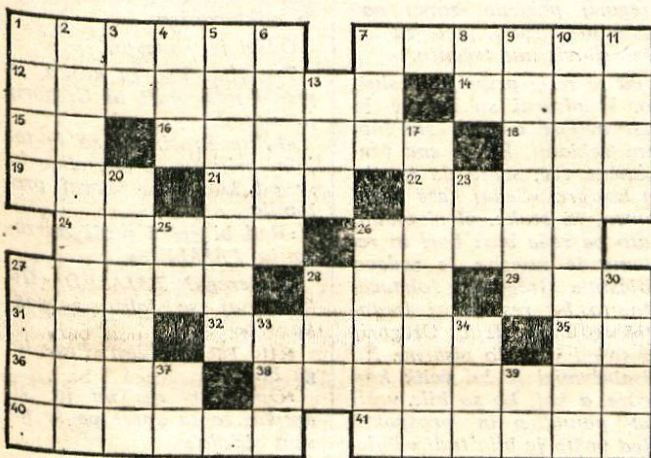
RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

1. KOLINE, 7. STALEZ, 13. AMORET, 14. TORILO, 15. LATEN, 16. KOMISAR, 17. OZON, 18. PAJA, 19. INZ, 20. APANAZA, 26. OTON, 27. VERA, 31. ARBORIN, 33. LIPAR, 34. KARMIN, 35. KOZICA, 36. ARIANA, 37. ANORAK

Rešitve nam je poslalo 117 reševalcev. Od teh so bili izžrebani naslednji: 1. nagrado (30 din) prejme Ivanka Gojnič, Škofja Loka, Mestni trg; 2. nagrado (20 din) prejme Edo Čermak, Kranj, Sorlijeva 33; 3. nagrado (10 din) prejme Grajzer Marjan, Kranj, Pintarjeva 2. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. pooblastilo, naročilo, 7. stanovski tovariš, 12. pri delu zelo prizadeta ženska, 14. ovoj, zavitek, 15. ljudska republika, 16. deca, otročad, 18. zaliv na japonskem otoku Honshu, južno od Nagoye, 19. naziv za pevca po starogrški muzi Aedi, 21. prošula francoska podtalna organizacija, 22. ses, se-sec, 24. oblika (v slovnicu tvorni, trpni...), 26. prislov za zastonj, brez česa, 27. top, 28. predlog, 29. divja mačka, 31. krilo rimske legije, 32. ameriški izumitelj Thomas Alva, 35. avtomobilska oznaka za čačak, 36. ime beograjskega igralca Aleksića, 38. antikvar, prodajalec starin, 40. sladek južni sadež, 41. italijanski pevec popevk, Tony.

NAVPIČNO: 1. dalmatinska tovarna žival, križanec osla in kobile, 2. zdravilo, hormon malih ledvic, ki pospešuje delovanje srca, 3. znak za kemično prvo natrij, 4. koroška narodna besedica, ki izraža pritrjevanje, seveda, da, 5. francoski pevec popevk, 6. slovenski igralec in režiser Jože; tudi nasilnik, trinog, 7. športno društvo iz Celovca, 8. kratica za Ljudski odbor, 9. poslanec, oglednik, 10. motorno vozilo z gosenicami, 11. ljubkovalno ime za očeta, 13. kratica za kosinus, 17. ime svetovno znane ameriške plesalke Duncan, 20. bajeslovni grški kralj, ki je imel hčerke Danaide, 23. Edo Mihevc, 25. del imena Madame Butterfly v Puccinijevi operi (... Čo-San), 26. zaseditev, 27. veletok v SSSR, pritok Volge, 28. sukanec, konec, 30. židovsko žensko ime, 33. Denis S. Sičinski, 34. velika afriška reka, 37. Alfred Nobel, 39. znak za kemično prvo natrij.

- Rešitve pošljite do četrta, 21. januarja na naslov: Glas,
- Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka.
- Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnogođovinska zbirka. V galeriji v Mestni hiši je do 19. I. odprta razstava italijanske slikarke Lenci Sartorelli, od 20. januarja pa razstava akademškega slikarja Rudija Pergarja. (Otvoritev ob 15. uri.)

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju odprta republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji. V II. nadstropju je na ogled etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi bo od 20. januarja dalje na ogled razstava portretov slikarja dr. Franceta Stareta. (Otvoritev ob 18. uri.)

Galerijske in muzejske zbirke si lahko ogledate vsak dan in sicer v ponedeljek, soboto in nedeljo od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ter torek, sredo, četrtek in petek od 17. do 19. ure.

loterija

Neuradno poročilo o žrebanju 2. kola srečk 14. 1. 1971.

Srečke s končnicami	so zadele din
10	10
90	10
8400	200
103110	10.010
193180	10.000
743050	150.000
61	10
66891	500
88091	1.000
127001	10.000
2	6
12702	2.006
13282	506
18382	506
3	6
07193	1.006
30343	506
261033	10.006
347763	10.006
656813	10.006
04	20
84	30
92814	2.000
122804	50.020
539034	10.000
620004	10.020
774284	10.030
5	6
65355	506
87255	1.006
36	10
7296	200
19096	500
267836	10.010
420886	10.000
793596	10.000
07	10
07017	1.000
23047	500
087707	10.010
190447	10.000
18	20
04828	1.000
79688	500
552248	10.000
229	100
919	50
62389	500
75229	600
677239	10.000

Osnovne šole:

FRANCE PRESEREN
SIMON JENKO
LUCIJAN SELJAK in
STANE ZAGAR
v KRANJU

in njihove podružnične šole bodo vpisovale učence — novince v I. razred v nedeljo, 17. januarja 1971 od 9. do 12. ure

Vpisovale bodo otroke rojene v letu 1964, mlajše pa le na podlagi pritrilnega mnenja strokovne komisije. Starši naj pridejo k vpisu z otroki in prinesejo njihov rojstni list.

Opozorilo lovske zveze Gorenjske

Visok sneg s sreženim onemogoča ali vsaj zelo otežuje premikanje vse divjadi (zlasti srnjadi in zajcev). V tem času so za divjad najnevarnejši potepuški psi — klateži, zato bodo lovski čuvaji in lovci ustrelili vsakega psa, ki se klati po lovišču in je oddaljen več kot 200 m od hiš ali več kot 50 m od gospodarja. 23. člen zakona o lovstvu

(Ur. list SRS 22/66) pa dovoljuje lovcem, da lahko v vsakem primeru pokončajo pse, ki preganjajo in uničujejo divjad.

Poleg tega pa lovska organizacija zahteva še odškodnino za pokončano divjad po ceniku lovske zveze Slovenije.

Zato opozarjamo vse lastnike psov, da ne spuščajo psov v lovišča.

Tokrat v Maroko

Znani popotnik arabskega sveta in bližnjega Vzhoda Stane Tavčar je pretekli torek v okviru rednih predavanj PD Kranj pred polno dvorano v delavskem domu v Kranju prikazal 300 velikih barvnih diapozitivov in prvega dela zanimivega potovanja v Saharo. Revščina in blišč temperamentalnih Spancev, vabljive rožnate obale in zasneženi Pireneji, zgodovinske cerkve, gradovi in nočna zabavišča, vse to je ob izvirnih ljudskih zvokih in pripovedovanju vodilo udeležence v novi svet.

Prihodnji torek, 19. januarja, ob 19. uri pa bo Tavčar svoje obiskovalce peljal v Maroko, za katerega pravi, da je izmed 31 dežel, kolikor jih je prepotoval, med najlepšimi, najzanimivejšimi v svoji pestrosti narave in kulture tamkajšnjih prebivalcev. Pri-

kazal bo Tanger, Maroko, Casablanca, ozke ulice starega Fesa, krotilec kač v Marrakechu, divje soteske Atlasa do praga neskončne Sahare.

K. M.

Tržni pregled

V KRANJU

Solata 5 do 6 din, špinača 8 do 9 din, korenček 4 do 4,50 din, slive 4 do 4,50 din, jabolka 2 do 2,50 din pomaranče 4,80 do 5 din, limone 5 din, česen 10 do 11 din, čebula 2,60 do 3,50 din, fižol 6,50 do 7 din, pesa 2,50 do 3 din, kaša 5 din, radič 8 do 10 din, karfiola 5 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 3 do 3,50 din, surovo maslo 16 do 18 din, smetana 10 do 11 din, orehi 26 do 28 din, sir skuta 6 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 3 do 4 din, kislata repa 3 din, krompir 0,90 do 1 din, fige 4 din za kg; jajčka 0,90 do 1 din

NA JESENICAH

Solata 5,60 din, špinača 6,50 din, korenček 2 din, slive 5,40 din, jabolka 2 din, pomaranče 4,80 din, limone 4,80 din, česen 9,30 din, čebula 2,80 din, pesa 2,50 din, kaša 3,70 din, radič 13,50 din, ajdova moka 6 din, surovo maslo 24 din, smetana 11,50 din, orehi 31 din, sir skuta 5,90 din, sladko zelje 1,90 din, krompir 1 din za kg; jajčka 0,82 do 0,85 din

V TRZICU

Solata 4 din, špinača 4 din, korenček 3,50 din, slive 5 din, jabolka 2,20 din, česen 8 din, čebula 3,50 din, fižol 7,50 din, pesa 2,50 din, kaša 5 din, radič 4 din, čebulček 3,20 din, ajdova moka 4,50 din, koruzna moka 3,50 din, surovo maslo 20 din, smetana 10 din, orehi 28 din, sir skuta 4,80 din, sladko zelje 3,50 din, krompir 1 din za kg; jajčka 0,95 din

poročili so se

V KRANJU

Boljtežar Franc in Kmetič Julijana, Jagodic Franc in Florjančič Tončka

V SKOFJI LOKI

Tolar Janez in Krajnc Zofka, Kemperle Ciril-Alojz in Hafner Marija-Miroslava, Bozovičar Anton in Božnar Marinka

umrli so

V KRANJU

Dolar Franc, roj. 1906; Mankoč Ivan, roj. 1907; Škabar Ljudomil, roj. 1930; Gorenc Ana, roj. 1893; Lasan Rok, roj. 1889; Karis Ana, roj. 1892; Hudobivnik Matevž, roj. 1903; Sekne Ana, roj. 1901; Perčič Alojz, roj. 1899; Papler Egidij, roj. 1904

V SKOFJI LOKI

Rakovec Alojz, roj. 1899; Bradeško Franc, roj. 1906; Košir Alojzija, roj. 1919; Dirjec Uršula, roj. 1891

V TRZICU

Ješe Ignacij, roj. 1911; Svarc Franc, roj. 1889; Zidar Helena, roj. 1897

Jeseniška polka Jožeta Burnika

Le malo ansamblov narodnozabavne glasbe se lahko pohvali s toliko izvirnosti, neposrednosti in kvalitete kot prav ansambel Mihe Dolžana. Iz tistega starega tirolskega instrumenta — citer, ki so bile do Dolžana domala že pozabljene, zna izvabljati zvoke, ki pritegnejo in na mah osvoje še tako nerazpoložene poslušalca. Pritegnile in osvojile so tudi mladega harmonikarja Jožeta Burnika z Javornika pri Jesenicah, ki pred letom dni še slutil ni, da bo prav v Dolžanovem ansamblu nadaljeval svojo glasbeno pot.

23-letni Jože Burnik, sicer zaposlen pri Feršpedu na Jesenicah kot carinski deklarant, je najmlajši član ansambla.

»Jože, kako in kdaj si začel igrati na harmoniko?«

»Že zelo zgodaj so mi starši kupili harmoniko, na katero sem začel vneto igrati. Vpisal sem se v glasbeno šolo na Jesenicah in pod strokovnim vodstvom Franja Zorka, ki mi je odkril nove možnosti, vedno bolj napredoval. Vzljudil sem glasbo in svoj instrument, od katerega se do danes še nisem ločil. Bil sem tudi v Švici, nastopal sem z neko skupino avstrijskih glasbenikov. Pa sem se vrnil.«

»Kako se počutiš kot član Dolžanovega ansambla?«

»Hitro sem se zvil in odlično se razumem. Poleg tega se nenehno izpopolnjujem.«

»Zakaj misliš, da je Dolžan tako zelo uspešen?«

»Predvsem — originalen je. Citre dajejo neko svežino.«

»Kaj manjka nekaterim in kaj je porok za uspeh?«

»V prvi vrsti je to izvirnost. Pa ne samo to. Vsak ton mora zavneti dovršeno, v popolni tehnični izvedbi in interpretaciji. Treba je imeti tisti najfinejši posluš. Nekaterim manjka prav malo, a obenem tako zelo veliko.«

»Kaj tebi pomeni glasba?«

»Vse. Mladost, najboljša fantovska leta, največjo strast.«

»Kaj bi priporočil tistim, ki šele stopajo za tabo?«

»Veliko vaje. Ure in ure, dneve in dneve. Poslušanje dobrih in slabih plošč.«

»Posnel si tudi ploščo lastnih skladb, ki jih izvajáš s svojim triom. Je uspeša?«

»Skladbe, posnete na tej plošči niso preveč komercialne, zato tudi kakšnega posebnega uspeha niti nisem pričakoval. Ljudi še vedno privlači le tekst.«

»Katera lastna skladba pa ti je najljubša?«

»Morda je to Jeseniška polka, ki se mi zdi tudi najtežja. Vse ostale, okoli dvajset jih je, pa so mi bolj ali manj pri srcu.«

»Načrti?«

»Izdal bom najbrž še eno ploščo. Nastopal pa bom z Mihom Dolžanom in svojim triom na raznih prireditvah, na javnih oddajah in podobnem.«

»Še to — kolikokrat vadiš?«

»Z ansamblom vadimo pred nastopi v Naklem ali v Ljubljani. Če pa bi hotel biti vedno v formi, bi moral vaditi najmanj pet ur na dan.«

In kaj pravi o Burniku Miha Dolžan?

»Veseli smo, da je med nami. Jože je odličen in vsestranski glasbenik.«

D. Sedej

Drsalni spektakel

Od 4. do 11. februarja bo na zaledenem Blejskem jezeru mali drsalni spektakel in hkrati zanimivo doživetje za prebivalce Bleda in blejske goste. Takrat bo Milton Lehr iz Londona za ameriško televizijo snemal enourni TV film. Kot sam pravi, se je za Bled odločil predvsem zaradi izredno lepe naravne scene. V filmu pa bo Milton Lehr vključil tudi nekaj naše folkloze. Tako bo posnel ljubljanske drsalske, gorjanske godbenike in narodnih nošah, blejsko folklorno skupino,

kegljače na ledu, konjsko vprego in podobno. Od tujih skupin pa bodo vsak dan s posameznimi točkami nastopili člani znane dunajske drsalne revije. Posamezne članice drsalne revije bodo namreč vsako dopoldne vozili na Bled, kjer bodo z njimi posneli nekaj kadrov.

Na Bledu pravijo: Sedem-dnevno dogajanje na zaledenem jezeru bo po svoje še bolj poživilo zimsko sezono, razen tega pa bo film tudi dobra reklama za Bled.

A. Z.

Propaganda

Stane Knific

Zivimo v obdobju splošne propagande, v tako imenovanem stilu nove ekonomike, v obdobju plakatov, letakov in reklam... Eh, le kdo bi vse to našteval. Že takoj jutraj, ko se človek prebudi, mu udarijo na uho napovedovalčeve besede med zabavno glasbo radijskega sporeda, o dosežkih naše in tuje industrije. Potem se ta reč vleče cel dan, vmes preberem še časopis, katerega glavni zaslužek so reklame, nakar odpremo televizor, ki nam enostavno vsili, da človek preprosto mora videti, kaj vse se dobi na našem tržišču.

Prebudil se je Gregorij tisti dan ob pol šestih, si pomel oči, vstal in že iz navade zasakal gumb na radijskem aparatu. Zaslišal je glas napovedovalke: »Do šestih vam bomo predvajali lahko glasbo, da se pred delom ne utrudite preveč, najavljali točen čas, vmes pa prebrali nekaj obvestil.« »Kot po navadi, je zabundral Gregorij in si nataknil hlače.

Ko si je umival zobe, je napovedovalka ganljivo zastokala in potem povedala, da je zastokala samo zato, ker si je očistila zobe z zobno kremo PLOMBENI. Se to je dodala, da je to res odlična krema.

Ko je stal pred ogledalom in se česal, je bila ura že petnajst minut več, napovedovalka pa je hitela razlagati, da vam KOCINASPREDJ zagotovo prepreči izpadanje las. Živčno se je popraskal Gregorij po pleši, ki se mu je vsak dan bolj kazala, vzel v roko sprej, ki je stal na polički, spustil na mesto, kjer ni bilo več kaj izpadati, snop hlapov, ter poleg vsega skoraj zaklel. Ko je napovedovalka omenila, da so najboljše ure TIK-TAK ure, ker da take ure kot so TIK-TAK ure, res niso nobene druge ure, je Gregorij vedel, da je prišel čas odhoda. Na glavo si je povezal klobuk in že preskakoval stopnice. Mimgrede je še segel v predalček za pošto, kjer pa ga je čakalo samo obvestilo nove blagovnice TE PA TE, da naj jo še danes prav zagotovo obišče, ker bo v njej dobil prav vse, kar potrebuje. Jezno je zmečkal propagandni listič, sedel v avtomobil in že je drvel proti prvemu križišču.

Pogled se mu je nenadoma pripeljal na ograjo, ki je bila postavljena okrog gradbišča. Na tej ograji je bil lepak pri lepaku in na vsakem je bila slikana prav fejsť punca, in to, da je le ni sram, čisto naga. Ležala je na vzmetnici SLADKE SANJE, kar mora biti kar v redu stvar. Ko je Gregorij pogledal zopet na cesto pred sabo, je le za las ušel silovitemu trčenju.

Pa se je le pripeljal v službo. V pisarni so ženske že razpravljale o neki skrivnostni reklami, ki bo ena fantastična reč, samo da izvedo za kaj gre. »Sedaj kaže samo punco, ki stoka, oh-ah-oh-uh, nato pa reče buri bari in reklame je konec,« je zadevo pojasnila Gregoriju Johanca. »Ja, to bo res nekaj fantastičnega,« je dejal Gregorij in stopil v svojo pisarno. Na pisalni mizi je bil velik kup pošte, a kaj, ko so bile večji del ponudbe in prospekti. Med pošto je bilo tudi vabilo, na ogled propagandnega filma o uporabi konzervatorjev. Organizira podjetje MINUS STO, po filmu skromna zakuska.

Ko je Gregorij prebral časopis in s tem nehote tudi vse reklame in oglase, se je odpravil na ogled propagandnega filma.

Ker se je zakuska nekoliko zavlekla, je šel od tu kar domov. Kosilo je bilo že skoraj nared. Radio je igral kot v cirkusu, vmes pa zopet:

»Že imate sprej TAJALED? Se ne? Nikar ne oklevajte! Dobite ga v vseh prodajalnah s podobnim materialom.«

Ko se je iz krožnika že kadila vroča juha, je iz radia zabundalo:

»NUDLLLLL... juha za vsak okus. Ne pozabite — Ne pozabite — NUDLLL...«

Po kosilu je Gregorij prebral še ostali del časopisa, nato pa prižgal televizor.

»Mmmmm, kako diši. Kaj ne bi, saj to je kava BROZGA. Najboljša kava za vaš okus je BROZGA kava,« to je bilo prvo kar je prikazala televizija.

V tem trenutku si je tudi Gregorij že postregel s kavo.

Za tem je prišel na vrsto malo bolj resen program, kar je Gregorija tako presenetilo, da se ni niti utegnil zavesti, ko je bilo programa že konec. Seveda ne za cel dan,

ampak samo za trenutek, kajti že je bila na vrsti oddaja Križem-kražem, v kateri so se vrstile reklame za reklamo.

»Najnovejši mlinarsko podjetje, vam nudi najnovejši, nagnusno dobre piškote LIZI-MIZI.«

Za tem so prišle zopet reklame za sprej. Najprej tista: »TAJALED je vaš sprej. Avtomobilisti, ne pozabite na TAJALED.«

Druga: »Vrhunski dosežek tovarne Kemofuš je sprej proti zmrzovanju LEDANI, priporočamo ga predvsem avtomobilistom. Zato ne pozabite, če vam zamrzne ključavnica, ali karkoli na avtomobilu, vas reši vseh skrbi LEDANI.«

Ta obvestila so Gregorija privzdignila. Kajti je Gregorij pral svoj avto in mraz, kakršen pač je, je naredil svoje. Ključavnica mu je zmrzovala in tako je imel stalno sitnosti z zaklepanjem in odklepanjem.

Odšel je v mesto.

Trgovina Vse za kupca, je pisalo nad vrati in Gregorij je vstopil.

»Zelite prosim!?« se je tajala prijazna prodajalka in se od klanjanja skoraj prelomila.

»Rad bi sprej proti zmrzovanju TAJALED.«

»Kateraga? TAJALED? Hihihi, saj se šalite gospod, kajne?«

»Nič se ne šalim. Prav tega bi rad.«

»Oprostite, res mi je žal, ampak za ta sprej pa še nisem slišala.«

»No, ta je pa lepa,« je rekel Gregorij, »kaj ne gledate televizije?«

»Bi jo, bi jo, pa ni časa, cel dan delam, zvečer sem pa utrujena,« je zažvrgolela prodajalka.

Gregorija je vse skupaj silno čudilo in ko je ugotovil, da tistega spreja res ne poznajo, pa čeprav ga vsak dan petkrat propagirajo v televiziji, se je odločil, da kupi tistega drugega.

»No potem mi pa dajte tistega LEDANI,« je dejal z glasom, ki je vidno kazal, da mu je žal, da tistega prvega sploh ne poznajo.

»LEDANI?« je dejala prodajalka. »Zelo žal mi je, tega je pa zmanjkalo, res mi je žal.«

Potegnil se je Gregoriju obraz. Poslovil se je, se zamislil, razmišljal, a razmišljanju do kraja priti ni mogel. Nekaj tukaj ne gre skupaj, nekaj, a kaj se mu ni zdelo ugotavljati, kajti to je naloga drugih, tistih, ki o tem ne razmišljajo.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

174

— Ne bosta več dolgo tu! Žandarjem ju natančnim.

— Tega ne boste storili, — se je tedaj oglasila ona.

— Vi mi boste, seveda, prepovedali, kajne? Iste baže ste, čeprav se nosite kakor kaka inženirska, — je zopet pokazala na njeno obleko.

— A kaj boste imeli vi od tega? Težko vesti!

— Če je on nima, je tudi jaz ne bom imela. Zaradi njega trpimo. Zaradi njega gnijemo v revščini. Pa nima vesti! Raje se ukvarja s prepovedanimi rečmi, kakor da bi upognil hrbet in se sprijaznil s tistimi, k človeku dajejo delo in kruh. A onadva ga imata. In ga tudi nočeta izgubiti! Zato sta pripeljala tiste Bolgare k našemu. Onadva, kajpak, nista utegnili. Na šihst sta morala. De, at, ja, delat tja v fabriki, — je z roko pokazala čez globel, v kateri je tekla reka, na črn nasip, po katerem se je prav tedaj zatrkalo nekaj razbeljenega in zapresketalo kakor množica raket ter se razpršilo v ogenjčke, ki so se vžgali in ki še dolgo niso ugasnili.

— Samo zini besedico komu, pa te ubijem.

— Ata, — se je tedaj zgrozil otrok.

— Si sliša, Tinček, kaj mi je rekel. Razbojnik je, resnični razbojnik. Svojo ženo, ki jo je pahnil v revščino, bi ubil!

— Bom, če boš zinila, kar ne smeš, — je rekel, nato pa so vsi onemeli ob korakih, ki jih je bilo slišati pred kolibo.

— Žandarji? — se je zganil otrok.

Res so bili orožniki. Ne da bi potrkali, so odsunili vrata, potem pa so za trenutek presenečeni obstali, ko so v tej nepopisni revščini za-

gledali njo, lepo oblečeno in negovano, tako, kakršne v revni kolibi niso pričakovali.

— U ime zakona, — je naposled eden spregovoril srbsko, potem pa se zasrepl vanjo in prav tako po srbsko vprašal, kdo je.

— Sestra prijatelja gospoda Kosirnika, — je rekla.

— Med vojno naju je obiskala v kasarni, — je pojasnjeval tudi Kosirnik, čeprav ni omenil, da je bila kasarna vojaška karantena za povratnike iz Rusije.

Toda žandarji so najbrž to sami vedeli, saj je komandir patrolje vprašal, če sta bila z bratom te gospe skupaj tudi v Rusiji.

— Gotovo, skupaj sva dezertirala! Cesarju nisva hotela več služiti.

— Tudi našemu kralju bi ti ne služil, — se je oglašil neki žandar v slovenščini, komandir pa je vprašal zajedljivo v srbsčini, če je neznan gospa prišla zaradi brata na obisk.

— Ja, — je rekla in povedala, da je prišla iz Italije in da je namenjena v Ljubljano k sinu, potem pa bosta odpotovala oba v Nemčijo, kjer je poročena. Pokazala je tudi potni list, vendar se orožniki z njeno izpovedjo niso zadovoljili. Morala je z njimi, odpeljali pa so tudi Kosirnika, ki so ga naslednji dan, ko ju je zaslišal obmejni policijski komisar, izpustili.

Komisar je bil Primorec. Med vojno je bil avstrijski oficir, a je dezertiral v Rusijo, le da se po revoluciji in padcu carja ni pridružil boljševikom, marveč se je kot prostovoljec pridružil srbski legiji, ki jo je iz vojvodinskih Srbov, Hrvatov in Slovencev z ne prevelikim uspehom zbiral srbski general Peter Živković. Potem se je boril na so.onski fronti in tako ostal raje v kraljevini SHS, kakor da bi se vrnil domov na Primorsko.

— Primorka ste, pa nemška državljanka? — je vpraševal, ker se mu je to zdelo čudno in morda tudi sumljivo, čeprav je bil drugače prijazen z njo, na njeno prošnjo izpustil Kosirnika in se ji ob slovesu celo opravičil zaradi ravanja orožnikov.

Toda, kaj ji je to pomagalo? Izgubila je zopet en dan in tako šele čez dva dni pripotovala v Ljubljano, kjer je šele s težavo našla Slavkovo

stanovanje pri Štivecem bratu, čevljarju, ki pa je živel daleč od tega, kar je o njem pripovedoval pokojni Štivec.

— Revščina, kakor vidite, — se ji je Štivec brat opravičeval, obenem pa ni pozabil potožiti, da ima Slavka na stanovanju napol zastoj.

— Skop je in domišljav, — ji je kasneje rekel Slavko, ki se ga ni in ni mogla nagledati, saj ga dva meseca več kakor dve leti ni videla. Glas je imel že popolnoma fantovski, melodija glasu je bila Francova, obraz pa je imel še vedno bolj podoben njej kakor njemu.

Tudi sedaj ga gleda, čeprav sta že pet dni skupaj, ki jih je preživela v Ljubljani. Slavko se ji je namreč zde preskromno oblečen. Ni hotela, da bi bil skromnejši od nje in da bi to opazil Franc in ji morda celo očital, da je mislila samo nase. To jo je zopet stalno precej denarja iz njene 'železne rezerve', ki jo je do zadnje lire vzela s seboj, saj se ne bo več vračala domov. Ostala bo pri Francu, da bosta potem oba skrbela za Slavkovo šolanje v Ljubljani, kamor se hoče na vsak način vrniti.

— Ne bom ostal na Bavarskem. Ne bom se prepisoval na kako nemško gimnazijo. Ostati hočem Slovenec.

Tako ji je rekel, ko mu je rekla, da bo vstala pri tati. Sicer pa je Slavko redkobeseden. Ob njegovi redkobesednosti gre tudi njej težko beseda z jezika, pa še takrat, čuti, da govori nekam prisiljeno. Prisiljena govorica pa človeku, s katerim se pogovarjaš, nikoli ne seže do srca in jo največkrat sprejema samo iz vljudnosti.

»V petih letih si nisva povedala kaj prida,« razmišlja Stefi. Prva dva dneva je še nekam šlo, ko je na dolgo in široko pripovedovala o dogodkih na Primorskem, ponavljala, kar so že vsi vedeli o nesrečnem Štivicu in Štivecovi vasi, ker je menila, da bo to Štivecovega brata zanimalo. Govorila pa je tudi o Idriji, kamor so letos prišli skvadristi že trikrat in izžvali v pretep rudarje in druge meščane. Tokrat so odrezali kratko rudarji, saj je skvadriste ščitila italijanska vojska.

Vinharje in bližnja okolica (9)

V šolo brez rokavic, dolgih hlač in plaščev

Zdaj bi rada najprej napisala, kako smo včasih tu s hribov hodili v šolo, ko nismo imeli niti primerne obleke, ne hrane. Posebno težko je bilo pozimi. Toplih dolgih hlač deklice takrat nismo poznale, pa tudi plaščev ni bilo. Skoraj vsi smo hodili v šolo v zakrpanih oblekah starejših sester oz. bratov. O, kako je žulila z dreto prišita krpa na čevlju, nogavice pa smo imele podvezane s kakim starim trakom, ki je večkrat odpovedal in ga je bilo treba zvezati — ali pa nogavico držati kar z roko. Noge nad prevezano nogavico so bile modre in prezeble. Tudi vezalke pri čevljih so bile vse povozljane, čeprav niso bile tkane, ampak doma narejene oz. narezane iz krpe usnja.

Ob hudi zimi sem imela ogrnjeno rdečo materino kuculo, včasih pa povrh še njeno ogromno ogrinjavko, ki jo je imela za v cerkev; njeni ogromni cofi so se mi vlekli po tleh. Če je bil hud mraz, so nam čevlji in nogavice zmrzili na nogah, vendar se nismo v šoli nikoli preobuli, vse se je odvajalo na nas. Tudi rokavic nismo poznali in večkrat se je zgodilo, da sem prišla v šolo tako prezeblja, da nisem mogla pregibati prstov na rokah. Učiteljica mi je morala pomagati odpeti knoflo, s katero je bila sredaj speta ogrinjavka. Tako prezeblji prvo uro sploh nismo bili sposobni pisati.

In prehrana? Zjutraj ob

pol sedmih smo v naglici pojedli nekaj krompirjevih žgancev in ječmenovega soka, za šolsko malico pa smo vzeli šnito črnega kruha in par jabolk ali nekaj suhega sadja, o kakem drugem priboljšku ni bilo govora. To malico smo pospravili med ednim odmorom ob desetih (trajal je četrt ure). Pouk je trajal v nižjih razredih do dvanajstih, v višjih pa največkrat do enih. In večkrat se je zgodilo, da se je med poukom nasulo še novega snega, ki ga je bilo — z lačnim želodcem — treba gaziti uro hoda v hrib. In prej kot na pol poti sva z Jernuclovo Katko, s katero sva takrat edini hodili iz Vinharij v vsakdanjo šolo, odvezali svo-

ji, iz blaga sešiti malhi in z dna pometli še zadnje drobne kruha, pomešane s prahom in drugo šaro, pa so bile okusne, bolj kot danes bel, z maslom namazan kruh; za žejo pa sva jedli sneg. Če pa je bil pouk popoldne, je bila že trda tema, ko sva prišli domov. Usnjenih torbic ni bilo, zato so bile tudi knjige in zvezki primerno neohranjeni.

Najtežje je bilo, če nas je med potjo zalotil dež in če smo bili brez dežnikov. Vse se je premočilo, potem pa smo knjige in zvezke sušili na peči. Doma nas je čakala postana južina, in sicer v štedilnikovi pečici (kahli). Navadno pa je bilo zelje in ješprenj (ječmenček), dober pa taklo, da sem postregala vse do zadnjega, tudi prismodo z dna lonca, ki je bila še prav

posebno dobra. Ješprenj je bil lahko kuhan in zabeljen s smetano, ali pa se je v njem kuhala klobasa, še večkrat pa jetrnica. **Jetrnica je bila klobasa, napolnjena z drobovino in surovo kašo, zato surove ni bilo mogoče jesti in so se je še berači branili.** Če pa je bilo kaj boljšega, pa že ni imelo obstanke v loncu, ker je že prej kdo pohrustal.

Ko sem se malo ogrela, sem pisala nalogo, potem pa je bila že noč. Drugo jutro je bilo treba spet na pot in tako vsak dan. Brdarska Francka in nekaj deklic iz Bačen so hodile v hribovsko šolo po trikrat na teden, in to v torek, četrtek in soboto. Takrat je bilo zato več družbe za pot domov. One so imele še za četrto ure daljšo pot do doma.

Kar se poti tiče, se tudi danes ni dosti spremenilo. Za oddaljene je še težje, ker morajo na pot vsak dan. Boljše je le to, ker imajo v šoli toplo malico in boljše so oblečeni, prenašati pa morajo neprimerno težje torbice.

Med obema vojnama je bilo v šoli v Poljanah nekaj časa pet razredov. Petega je bilo treba obvezno ponavljati. Potem je bila še dvoletna ponavljalna šola, po enkrat na teden. Dečki so hodili ob torkih, deklice ob sredah. Ko

sem bila jaz prvo leto v petem razredu, so ga ukinili, zato smo morali nazaj v četrtega in smo bili skupaj z onimi, ki so prišli iz tretjega razreda. Le malo jih je bilo tako srečnih, da so jih starši poslali v Loko v peti razred in potem še v gimnazijo; od kmečkih nobeden. Za šolsko spricevalo je bilo treba tisti-krat plačati takso pet dinarjev za vsako polletje. Kdor ni plačal koleka, ni dobil redov, ampak je bilo čez celo stran napisano: »Redovan(a) v matičnem listu.« Za izpustnico je moral biti kolek za 20 din. Te smo dobili po končani ponavljalni šoli.

Pouk se je takrat začel in končal z obveznim očenam, ki smo ga molili stoje. Nad katedrom je poleg slike kralja Aleksandra visel križ. Ko smo se po pouku ustavili v veži pred izhodom, smo vsi v en glas zapeli: »Zbooo-goom!«, nato pa stekli na cesto kot trop ovac. Takrat se ni bilo treba bati avtomobilov, po cestah se je furalo.

Marija Frlic
(Nadaljevanje)

900 LET PREDDVORA

(Nadaljevanje)

Da ne bo zamere, se moramo z našim pisanjem vrniti v Predvdor in k njegovim gradovom. Sicer pa se še bomo spet kdaj podali v okoliške vasi — saj so vsi ti ljubi in lepi kraji pod gorami v bistvu le biseri v ogrlici, ki objema Storžičevo deželico pa tudi Predvdor sam!

Prav jutri, v nedeljo, bi bilo prav, če bi šli k cerkvi nad Mačami. Ta dan bodo okoličani počastili svetnika Antona »s prešičkom« — prinesli mu bodo svinjskih krač in druge koline v upanju, da jim bo priprošnjak za zdravje živine. Svoje darove bodo kmetje položili na oltarno mizo — duhovnik ali mežnar pa bosta darovano svinjino oddala najboljšim kupcem, ki se bodo izkazali na »licitanti« — dohodek gre potem v dobro cerkvi za njeno vzdrževanje. Vsekakor zanimiv običaj, ki se Mač vztrajno drži.

Spet smo se zaklepetali — tako zanimiv in mikaven je svet okrog Preddvora, da se nam res kar naprej ustavlja korak.

SPET SMO PRI TURNU

Začeli smo pisati o tej graščini že 14. novembra. Sledili smo njene gospodarje tja do sredine 17. stoletja, ko je bil grad po turških napadih in drugih umah spet obnovljen. Tako sklepamo po vzidanem grbu Dienzlove rodbine s pripisano letnico 1680.

Potem smo po slovensko povedali, kaj je o tem gradu napisal sloveči kranjski zgodovinar Valvasor. Pač pa le do časa, ki ga je doseglo njegovo pero — t. j. do časa, ko je izdal »Slavo« v l. 1689. — Ne bo odveč, če priložnost porabim in povem, koliko so pravzaprav merile milje, s katerimi je Valvasor označeval razdaljo med posameznimi kraji, npr.: »od Ljubljane je grad Turn oddaljen šest, od Kranja pa komaj dve milj.« Tačas niso razdalje merili s kilometri, pač pa s tako imenovanimi geografskimi miljami: 1 milja = 7420 m.

STARI GRAŠČAKI

V Državnem arhivu Slovenije v Ljubljani so ohranjeni podatki o lastništvu gradu Turna — ki je skozi stoletja, kot smo že povedali, prehajal iz rok v roke. Po Dienzlih so bili v 18. stoletju gospodarji gradu plemiči Gandini. L. 1793 pa je Turn postal last Martina Urbančiča, deda prve slovenske pisateljice Josipine Turnograjske! V lasti te rodbine je bila ta graščina vse do l. 1909, ko jo je kupil (ali pa kako drugače pridobil — o tem bomo morali še spregovoriti!) nemškutar Otto pl. Detela. Osvobodilni boj je grad spet vrnil slovenskemu ljudstvu — saj so bili vsi gospodarji skozi vso zgodovino

— častna izjema so bili Urbančiči — pri ljudeh osovraženi kot trdosrčni grajski gospodje, ki tlačanu niti beliča niso odpustili. Danes je v Turnu Dom oskrbovancev in upokojevcev »Albin Drolc-Krtina«.

Za obdobje, ko so na Turnu gospodarili Urbančiči, si bomo prihranili prihodnje nadaljevanje teh zapisov.

Danes bi rad pokazal bralcem še eno podobo Turna iz Valvasorjeve knjige (prvo sem objavil že 31. oktobra l. l.). Pozoren opazovalec bo takoj videl precejšnjo razliko. Kateri upodobitvi naj damo vero? Na tej drugi sliki je moč razločiti, da je imel grad dvorišče, o katerem pa v današnjem gradbenem konceptu ni več sledov. Bila pa so arkadna dvorišča pri skoro vseh starih gradovih že kar nekaj obveznega. — Vsekakor pa je prva Valvasorjeva slika bliže današnji situaciji. Sicer pa je razlaga za to različnost bržčas v Valvasorjevem delovnem stilu: on sam ali pa njegov spremljevalec sta neki grad po naravi skicirala; na Bogenšperku, v Valvasorjevi bakroreznici pa so mojstri prenekatere skico po svoje zasukali, preden so jo vrezali v baker. Odtod skreganost med resnico in fantazijo.

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Druga Valvasorjeva upodobitev (bakrorez) Turna pod Novim gradom — posnetek po originalu

Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu

Od 17. do 30. oktobra 1970 je bila na območju SFRJ izvedena prometno vzgojna in preventivna akcija za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu, ki jo je razpisal zvezni svet za varnost prometa.

Akcijo so izvajale občinske komisije za varnost v cestnem prometu v sodelovanju s postajami milice, s komisijami za varnost prometa in varnostnimi tehnikami v delovnih organizacijah, z osnovnimi šolami in drugimi za prometno varnost zainteresiranimi ustanovami. Širša javnost na Gorenjskem je bila o namenu akcije informirana tudi s prispevki, ki so bili oktobra štirikrat objavljeni v Glasu. Tokrat smo seveda predvsem kolesarjem in voznikom vprežnih vozil precej obširno pojasnjevali njihove pravice in dolžnosti kot udeležencev v prometu. Opozarjali smo na pravilno opremo koles in vprežnih vozil. To so delali tudi izvajalci akcije vsak na svojem območju, zato menim, da so bili kolesarji in vozniki vprežnih vozil o tem dovolj poučeni.

Morda bodo bralci menili, da je od zaključka akcije do danes že predolgo obdobje, da v časopisu to akcijo sploh še omenjamo. V tem letnem času (pozimi) tudi kolesarjev in voznikov vprežnih vozil skoraj ni videti v prometu. Namen tega prispevka pa je seveda ta, da malo pobliže pogledamo, kaj so izvajalci v času akcije ukrenili, da bi leta dosegla svoj namen in kakšno je dejansko stanje glede pravilne opremljenosti koles in vprežnih vozil v cestnem prometu ter kako ti dve kategoriji udeležencev v prometu spoštujeta cestno prometne predpise.

V organizaciji in izvajanju akcije je sodelovalo 568 občanov — članov občinskih in drugih komisij za varnost v cestnem prometu, učiteljev v osnovnih šolah, delavcev milice in drugih.

V šolah in podjetjih je bilo 131 predavanj na temo akcije, v kinematografih in šolah je bilo predvajanih 24 prometno vzgojnih filmov in 62 diaprojektivov. Na predavanju filmov — diaprojektivov in pri predavanjih je sodelovalo 25.000 udeležencev. Razdeljenih je bilo 49.000 opozorilnih letakov in lepakov. V Glasu in raznih tiskanih glasilih je bilo na temo akcije objavljenih 22 prispevkov. Lokalni radio Jesenice in Trzin sta pripravila 8 oddaj v zvezi z akcijo. To so le grobi podatki o dejavnosti v prvem delu akcije, ki je imel informativni in opozorilni namen.

Pa pogledimo, kaj so ugotovili in ukrepali delavci milice pri operativni kontroli v drugem delu akcije:

- za cestno prometne prekrške je bilo opozorjenih 1105 kolesarjev in 201 voznik vprežnega vozila — skupaj 1306.
- kontroliranih je bilo 2583 kolesarjev oz. koles in pri tem ugotovljeno:
 - brez luči 507 kolesarjev,
 - z neurejenimi lučmi (v okvari) 649 kolesarjev, to je 44,7 %
- nepravilna vožnja 181 kolesarjev — skupaj 1337, kar je od skupnega števila kontroliranih (2583) kar 51,7 %
- nadalje je bilo kontroliranih 490 voznikov vprežnih vozil in pri tem ugotovljeno:
 - brez luči 130 voznikov
 - z neurejenimi lučmi (v okvari ali da so bila na vozu le odbojna stekla zadaj — 118 voznikov, to je 50 %
- nepravilna vožnja 38 voznikov — skupaj 286, kar je od skupnega števila kontroliranih (490) kar 58,3 %
- denarno kaznovanih za prekrške — kolesarjev 198 — voznikov vprežnih vozil 46 — skupaj 244
- prijavljenih za hujše prekrške — sodniku za prekrške — kolesarjev 20 — voznikov vprežnih vozil 7 — skupaj 27.

Izvajalci akcije na Gorenjskem menijo, da bi bil odstotek nepravilno opremljenih koles in vprežnih vozil še večji (najmanj 70 %), če bi bila akcija izvedena v spomladanskem oz. poletnem času, ko je v prometu večje število koles in vprežnih vozil. Vendar pa že to ugotovitev kažejo na to, da je taka akcija in poostrena kontrola na cesti tudi za te udeležence v prometu več kot potrebna. Zato je bil na posvetu zastopnikov komisij za varnost v cestnem prometu in komandirjev postaj milice gorenjskih občin, ki je bil dne 24/12-1970 v Škofji Loki — po temeljiti analizi izvedene akcije — sprejet sklep, da se na Gorenjskem taka akcija ponovno organizira v času od 1. do 25. maja 1971. Za izvedbo akcije se bodo izvajalci temeljito pripravili — predvsem pa bodo poostreni represivni ukrepi. Priporočam, da se na akcijo temeljito pripravijo tudi kolesarji in vozniki vprežnih vozil, in sicer tako, da bodo v zimskem času svoja vozila pravilno opremlili in se seznanili s cestno prometnimi predpisi.

M. Mažgon

Bala sem se

Noč se je polagoma spuščala na zemljo. V svoj plašč je ognjena hiša iz katerih so se medlo svetlikale zadnje luči.

V naši hiši je vladal mir, kajti sama sem prebirala zanimivo knjigo. Staršev ni bilo doma, sestrico pa sem pred nekaj časa položila v posteljo. Tudi mene je začel napadati spanec in noge so mi postale težke. Odložila sem knjigo, zlezla v pižamo in se leno zavlekla v mehko posteljo. Okno sobe je bilo odprto. Blo je tako vse tiho in mirno, da se je čulo le bitje mojega srca. Niti noč na ptica se ni oglašila. Tudi mesec je bil nekeje skrit — tako nisem mogla videti njegovega sanjavega lica. Ta hip me je zmanjkalo. Zajel me je globok spanec. Sanje so me še bolj trdo uspavale. Toda sanje so postajale moreče. Slišala sem bučanje vetra. Postajalo je vedno bolj svetlo. Prebudila sem se. Toda to niso bile sanje. Zunaj je bil pravi vihar. Postalo me je groza. Strele so švigale druga za drugo, kot bi hoteli preklati nebo. Zaprla sem okno in zlezla k sestri pod odejo. Potegnila sem jo čez glavo, da ne bi ničesar videla in slišala. Nenadoma je začelo strašno ropotati. Kaj bi moglo biti to? Udarjalo je vedno močneje. To vendar ne more biti dež. Lasje so se mi začeli ježiti, postajalo me je vedno bolj strah. Kaj neki je? Poslušala sem,

kdaj se bodo odprla vrata in bi se vrnili starši. Sestrica je bila objokana in tudi meni so silile solze v oči. Zunaj pa se je začelo umirjati. Postajalo je vedno bolj svetlo, pokazala se je luna.

Tadeja Prestor,
6. b. r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Senčur

Zimski dnevi

Prišla je zima in z njo sneg, mraz in led. Vsako jutro pada živo srebro na termometru za nekaj stopinj nižje. Svitali se začne šele okoli osme ure, večeriti pa že ob petih popoldne. Največkrat so dnevi pusti. Ni veselega ptičjega žvrgolenja in zborov žab, ki so vsak večer zapele uspavanko. Skoraj vse živali so se odpravile na dolgo zimsko spanje. Čez in čez pokriva vasi, polja in mesta debela snežna odeja. Drevesa se šibijo pod težo snega in le včasih veter strese z njih nekaj snega. Ljudje ne gredo radi ven, če nimajo dela. Mnogo raje sedijo v izbi pri topli peči in kramljajo o tem in onem. S klanca se sliši vesel vrisk otrok, ki se sankajo in smučajo.

Zimski dnevi niso vedno pusti. Najlepše je takrat, ko izpod neba naletavajo beli kosmiči.

Magda Bukovec,
6. c razred

Srečanje s srno

Že lani, bilo je spomladi, smo se zmenili, da bomo šli na Stari grad — na razvaline nekdanjega gradu. Zbrali smo se zgodaj zjutraj. Kot navadno, smo poslali najprej tisti izvidnik. Zreb je tokrat določil mene. Jadrno sem jo ucvrl naprej in kmalu zavil s poti. Odločil sem se, da bom šel na grad po usahli strugi hudournika, ki teče le takrat, kadar pade mnogo dežja. Nedaleč od sebe slišim rahlo šumenje. Vznemirjen sem previdno stopal proti kraju, od koder je prihajalo vedno glasnejše šumenje. Pogled mi je obstal na živali. Bila je srna. Cisto majhna srnica se je pasla nekaj metrov stran. Legel sem na trebuh in jo za-

žel opazovati. Velik vrat je nosil glavico, iz katere so se kakor biseri lesketale oči. Previdno je strigla z ušesi, če je veter prinesel kak šum. Ko ni zaznala nič nevarnega, se je mirno pasla dalje. Njena prelepa dlaka se je svetila kakor zrcalo, ko je sonce med vejami dreves poslalo svoje tople žarke. Na trebušni strani je srnica še vedno nosila svetlo srebrno dlako. Trup so ji nosile tanke nožice, ki so se venomer premikale. Malo sem se premaknil, toda počila je suha vejica in srna se je bliskovito obrnila. Rahel piš ji je prinesel na smrček moj vonj. Skočila je vstran in urno zbežala globlje v gozd. Jazen sem planil pokonci in brnil vejico. Toda moja jeza je bila zaman. Vedel sem, da je ne bom nikoli več videl. Šele tedaj sem se spomnil, kam sem namenjen.

Kmalu sem bil na cilju, kjer so drugi že sedeli in se pogovarjali. Med smehom so me pozdravili in me vprašali, kje sem hodil. Hotel sem jim povedati, koliko lepega sem videl, toda raje sem zamolčal. Prisedel sem in se vključil v njihovo igro.

Ernest Lotrič,
8. a. razred

Na snegu

Na naši šoli so namesto te lovadbe organizirali smučanje in sankanje. Zato ure te lovadbe združimo in odide-mo enkrat tedensko v Tor-klojo.

V sredo smo imeli prvo preizkušnjo. Ob desetih smo prenehali s poukom, zapustili razred in odšli. Pred šolo nas je čakal učitelj smučanja. V Torklji smo si poiskali primerno smučišče. Tovariš je najprej preizkusil znanje vsakega posebej. Potem nas je razdelil v dve skupini. Prva skupina so bili že sami dobri smučarji, zato so lahko smučali po svoje. Tovariš jim je dal samo navodila, kakšne vaje morajo utrjevati. Druga skupina smo bili nekoliko slabši. Mi smo pod vodstvom učitelja najprej vadili smuk, nato plug, nazadnje pa še plužni zavoje. Za zaključek smo se še enkrat vsi spustili po smučišču.

Uri smučanja sta hitro minili. Vsi se že veselimo ponovnega srečanja.

Tršan Marko,
4. a. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Hišice iz snega

Vsi otroci se vesele zime. Najraje se smučajo. S prijateljem sva se domenila, da bova naredila iglu. V kleti sva poiskala lopati in sanke. Z lopatama sva sekala kose snega in jih s sankami vozila na določen kraj. Kose sva skladala enega na drugega. Hišica je kar dobro napredovala. Ko sva jo dokončala, je bil že večer. Vsa premočena sva se vrnili domov. Že med potjo sva se dogovorila, kako bova uredila notranjost. Toda naslednje jutro, o, joj! Iglu je bil podrt. Bila sva žalostna. Blizu naše hiše sva zagledala velik kup snega, ki ga je nametal atek, ko je odmetaval sneg izpred hiše. Takoj sem prinesel lopati. V kup sva izkopala veliko luknjo. Bunker sva hotela še povečati, toda podrla se je name streha. Zopet nama je ponagajal šaljivi škrt, na katerega se zelo jeziva. Poiskala sva nekaj daljših močnih palic. Čez te sva položila platno in nanj nametala sneg. Takšna snežena hišica stoji še sedaj.

Toda na najino hišico se večkrat kdo jezi. Včasih moj atek, ker ne more odmetati snega, drugič pa soferji, ker narediva sneženo hišo na ovinku in s tem zakrijeva razgled.

Borut Bernik,
5. c. r. osn. šole
Peter Kavčič, Škofja Loka

Novoletno praznovanje

Ljudje imajo lepo navado, da za novo leto pripravijo jelko. V vsaki hiši se skozi okno vidi lepo okrašeno in razsvetljeno drevesce, ob njem pa se veselijo otroci.

Tudi v šoli smo zadnji dan pouka okrasili jelko. Tovarišica učiteljica je jelko vtaknila v križ in jo postavila na peskovnik. Nanjo smo obesili srebrne zvezdice, ki smo jih naredili prejšnji dan. Večje smo obložili z vato. Čez vso jelko smo razprostrli še svetle laske. Tako je bila naša jelka vsa bela, kot je bila narava zunaj.

Vsak učenec je prinesel darilo za enega izmed součencev in ga položil pod jelko.

Nato smo reševali uganke in peli pesmi o dedku Mrazu.

Prišel je trenutek, ko smo žrebali dobitke. Z veliko ra-

dovednostjo smo odpirali zavitke.

Ko smo se naveselili, smo vsi zadovoljni odšli domov.

Seta Djurkin,
3. b. r. osn. šole
Stane Zagar, Kranj

V pouk

Dlesk

Zadnjič smo spoznali kalina, danes pa si pogledimo še enega, ki ga morda poznate. To je dlesk. Ali ste ga že kdaj videli?

Dolg je 18 cm. Samec je zgoraj čokoladno rjav, po glavi rumenkast, pepelnato siv po tilniku in po vratu; krila se mu kovinsko modro blešče; na ramenih ima belo liso in rep je na koncu bel, spodaj rdečkasto rjav, s črnim podbradkom in sivo belim trebuhom. Ima posebno močan in debel kljun, ki je poleti jekleno modrikast, pozimi pa svetlo rožnate barve. Samica je nekoliko skromnejših barv. Rad se drži v mešanih gozdovih, parkih in sadnih vrtovih. Gnezdi po drevju. Od maja naprej vzredi dve legli, leže 3 do 5 jajčk.

Dokler nima dlesk kaj drobiti, se zadovolji z brstiči, hrošči, žitom in semenjem ter celo kraje zeleni grah. Ko pa zorijo češnje, se najbolj zameri sadjarjem. Za sladko meso mu prav nič ni, toliko bolj pa mu diši debelo jedrce. Njegov močni kljun drobi koščice, kot bi jih trl s kleščami. Mladiči dobijo seveda tudi kaj od jedrca, ker jim je kljunček še premehak. Toda v osmih tednih se tudi mladi že poskusijo z žitom.

Ta čas pa se dleskom tudi že vzbudi klatežka narava in se potepajo po poljih in gozdovih. Često lahko vidimo kar po več družin na jerebikah, toda jim ni za kiselkaste sadeže, temveč za trde peške.

Zaradi nekoliko lenive narave in nerodne postave se mora dlesk zatekati k drugačni taktiki kot mali ptiči. V nevarnosti ne odleti, temveč se potuhne in prihuli v temnem vrhu ali grmu. Pa tudi sicer vedno skrbi, da je dobro prikrit in ga kljub znatni velikosti in barvitosti komaj opazimo.

Nesreča

Star sem bil štiri leta in pol. Bila je zima. Sankali smo se na hribu.

Prišel je brat Franci. Bilo nam je vroče, zato smo počivali. Franci se je ulegel na sanke, jaz pa nanj. Toda ni me pustil. Vztrajal sem. Nato sva se popeljala. Spodaj je bil led. Zapeljala sva nanj. Prekucnila sva se. Roko sem imel skrženo. Franci je padel name tako nerodno, da sem si zlomil roko.

Jokal sem se, ker me je bolelo, pa še sanke sem moral vleči. Oče me je peljal k zdravniku. Dobil sem trd mavec.

Teropšič Dušan
3. b. r. osn. šole
Cvetko Golar, Škofja Loka

Čas se lomi

In spet stojimo,
pred razpoko časa,
naprej strmimo,
v bodočnost časa.

A tu na tistem se oglašja strah:
bo drevje še ozelenelo,
bo še drobno cvetel zeleni mah?

Bo valovila trava še veselo?

Pa sonce, se bo še vzpenjalo
tja gor,
oblaki, kaj se bodo še cefrali?
In mravlje, bodo še naš dobri vzor,
sploh bomo še lahko v miru spali?

O še, še, še!
samo če hočemo,
še bo zeleno, še;
cvetelo bo vse
in trava valovila bo
in ptice vzletale v nebo.

O še, še.
Samo če hočemo!

Vida Perko,
osnovna šola
Križe

Vesele iz šolskih klopi

Učiteljica: »Kaj je narodni park?«

Učenec: »Narodni park pomeni, da so v njem našopane živali.«

Učiteljica: »Kje je ponoči senca?«

Učenec: »V postelji.«

Zvonka Triplat,
5. b. r. osn. šole Zirovnica

S SOLSKIH
KLOPI

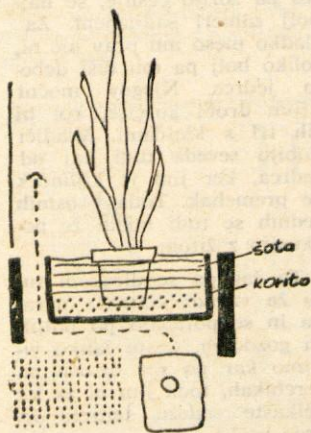

Ce ste vneti za smučarjijo in če vam je tudi do mode, obenem pa za praktičnost, si omislite za letošnjo sezono oblačilo iz najlona. Varuje pred mokroto in pred mrazom.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Cvetlično okno II.

Piše
inž. Anka
Bernard

Za dobro uspevanje sobnih rastlin ne zadošča marmorna polica nad radiatorjem pred velikim oknom v dnevni sobi, kjer bi radi imeli obilo lepega zelenja in cvetja. Tja postavljene rastline, pa čeprav v najdražjih okrasnih posodah, bodo zaradi suhega zraka in prevelike toplote hitro shirale, razen nekaj izjem, ki prinesejo najneugodnejše okoliščine.

Možnosti za uspevanje rastlin ustvarimo, če uredimo cvetlično okno.

Najvažnejši sestavni del cvetličnega okna je cvetlično korito, ki je lahko leseno, pločevinasto ali eternitno. Mere korita prilagodimo oknu, širina naj bo najmanj 20 cm, višina pa najmanj 15–20 cm. V korito nasujemo plast styromula ali peska za drenažo. Nato napolnimo korito s šoto (leseno korito obdamo pred tem s folijo). Šota naj bo stalno vlažna, da uravnava talno in zračno vlago. V šoto nato vgreznemo sobne rastline z lončki. Lahko pa uredimo tudi korita, v katerih uspevajo rastline v hidrokontejnerih, kar pri nas še ni v uporabi. Če šoto stalno vlažimo, skrbimo za zadovoljivo zračno vlažnost. Le pri temperaturah nad 20 stopinj Celzija je potrebno rastline večkrat poskropiti s postano vodo.

Zračna in talna temperatura morata biti kar najbolj enakovredni.

Na južni in zahodni strani moramo poskrbeti tudi za senčenje. Večina sobnih rastlin ne prenese daljše sončne pripeke. Zrak se za steklom hitro in močno ogreje, zato so potrebna senčila-žaluzije. Najbolje je, če so nameščene na zunanji strani okna.

Nohti

Roka je lepa in negovana samo takrat, če so tudi nohti lepo oblikovani in pravilno negovani. Največ preglavic povzroča lomljenje nohtov. Kadar se nam nohti lomijo, jih ne lakiramo. Kadar z acetonom snemamo lak z nohtov, si roke temeljito operemo in nohte namastimo z mastno kremo. Ostanke acetona namreč tope nohtno masčobo in nohti se potem radi lomijo. Če se nam nohti radi lomijo, jih opilimo na kratko in jih ne puščajmo rasti. Vedno jih krajšajmo s pilo, nikoli s škarjami. Če so nohti zelo mehki, jeimo proseno kašo, da se bodo okrepili. Sicer pa se nohti radi lomijo zaradi detergentov in drugih čistilnih sredstev.

Nohti so večkrat tudi znamenje, da je z našim organizmom nekaj narobe. Če so nohti zelo mehki, udolbeni in lopatasti, potem je to znamenje notranje bolezni. Počez grbasti nohti so znamenje prestane hude bolezni ali zastrupljenja. Vzdolžne grbaste proge nastanejo na nohtih po hujših okvarah nohtove matice.

Lilijana iz Tržiča — Stara sem 21 let, visoka 168 cm in 60 kg teška. Rada se oblačim po modi, zato vas prosim za model plašča v midi ali maksimalni dolžini. Plašč naj bi bil krojen tako, da bom zraven lahko nosila pas.

Marta — Levi model plašča je rezan nekoliko neobičajno kot sicer nismo navajeni pri plaščih. Na sliki se razločno vidi, kako potekajo šivi. Zapijena se enovrstno, žepi pa so le nakazani. Dolžina je midi.

Desni model je enostavnejši. Zapijena se na levi strani s tremi gumbi in s pasom na gumb ali sponko. Ima šal ovratnik, ki se zapijena prav tako kot pas. Dolžina je maksimalna. Oba modela plaščev sta krojena ob liniji in spodaj nekoliko razširjena. Oba sta v pasu rezana.

zdravnik svetuje

Tuberkuloza pri otroku I.

V uvodnem sestavku je bil prikazan pomen bolezni dihal glede na celotno obolevnost prebivalstva. Že bežni pogled na statistične podatke je pokazal, da bolezen dihal ne prizanašajo nobenemu starostnemu obdobju. Pa začenjamo kar pri novorojenčku.

Zdrava ženska v normalni nosečnosti ščiti z lastnim telesom svojega otroka. Otrok je v materini čist, praktično hermetično zaprt in s tem tudi ločen od zunanjega okolja. Materino telo preprečuje vsak škodljiv vpliv na otroka. Ko se otrok loči od matere, s prvim dihom po porodu spremeni svoje dosedanje življenje. Sedaj je prepuščen lastnim silam v borbi proti zunanjim kvarnim vplivom. Ti kvarni vplivi so številni, toda tu bomo govorili le o enem, in sicer o okužbi ali infekciji.

Otrok se po rojstvu okužuje z različnimi bolezenskimi klicami, ki se nahajajo v zraku, na perilu, v hrani, vodi, skratka povsod. Ena od teh bolezenskih klic je tudi povzročitelj tuberkuloze. Odkril ga je Robert Koch. Kochov bacil je zelo odporen proti zunanjim vplivom kot so sončni žarki, temperatura, razna razkužila in podobno v primerjavi z drugimi bolezenskimi klicami, ki jih razna fizikalna in kemična sredstva lahko uničijo. Povzročitelj tuberkuloze ali Kochov bacil lahko tudi celo leto miruje in šele v ugodnih pogojih zahrbtno vzplamti v dolgoletno in nevarno bolezen. Borba zoper tuberkulozo se začne že v porodnišnici, takoj po rojstvu otroka. Novorojenčka cepijo zoper tuberkulozo, tako kot je pozneje cepljen tudi zoper druge nalezljive bolezni. O tem cepljenju proti tuberkulozi bomo obširneje govorili pozneje, sedaj bi samo omenili, da na žalost to cepljenje ne drži celo življenje. Prav tako cepljenje proti tuberkulozi ne varuje stodostotno cepljeno osebo.

Dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

JETRA V SVOJI LASTNI ZADEVI

Kakor se skromno nikdar ne silijo v ospredje, so jetra, ta naš največji organ, vendarle pravo pravcato dekle za vse.

Peter — tako imenujmo našega poprečnega — je star nekako 47 let in je po poklicu lahko to ali ono. Ta Peter torej toži tu in tam, da ima težave z zobmi, da so mu začeli močno izpadati lasje, s pljuči ni povsem zadovoljen in tudi srce mu včasih malce ponagaja. Le na jetra nikoli ali skoro nikoli ne pomisli. Kako, saj večinoma niti ne ve, kakšna so in kje jih ima, kaj šele, da bi vedel čemu jih pravzaprav ima?

Poslušajmo, kaj pravijo jetra sama o sebi!

»Nekako poldrug kilogram nas je človeških jeter in smo največji njegov organ. Skrita pod rebri izpolnjujemo zgornji desni del trebuha. Na prvi pogled se tega ne vidi, toda lahko verjamete, da smo pravi virtuoz med Petrovimi organi. S svojo gradnjo daleč presegamo pljuča in srce, čeprav ju ljudje imenujejo gonilno silo življenja. Nad petsto nalog nam je naloženih in če odgovemo samo pri eni izmed njih, je skrajni čas, da se Peter pobriga za testament. Da, to je dobesedno res, kajti jetra smo soudeležena skoro pri vsem njegovem dejanju in nehanju. Od nas dobiva gonilno moč za

svoje mišice, me prebavljamo njegovo mastno hrano, me sestavljamo vitamin, ki mu omogoča, da vidi v mraku in temi.

Če bi hotel Peter namesto nas opraviti samo naša najpreprostejša in najenostavnejša dela, bi si moral zgraditi kemično tovarno ogromnega obsega; težavnejših opravkov pa sploh ne bi mogel obvladati. Za kemične predelave, ki jih opravljamo, izdelujemo nič manj kot tisoč različnih encimov. Če se na primer Peter vreže v prst, bi moral izkravetati, če mu ne bi priskočila na pomoč s svojimi snovmi, ki povzročajo, da se kri strdi. Me izvajamo protitelesa, ki ga varujejo pred povzročitelji bolezni. Če bi prodrli gradbeni kamni beljakovin (aminske kisline), ki jih črevesje izdeluje iz priljubljene Petrove nedeljske pečenke, v njegovo kri, bi vpliv utegnil biti tako strupen, kot če bi si vbrizgal ciankalij. Pred to nevarnostjo ga obvarujemo s tem, da spremenimo aminokisline v človeško beljakovino in še več: če je te beljakovine preveč, jo predelamo v seč, ki jo pošljemo ledvicam, da jo odstranijo iz telesa.

Nadledvične žleze producirajo mnogo hormonov, ki tvorijo soli. Petrovo telo bi bilo naenkrat v strašnih oteklinah, če ne bi jetra uni-

čila odvišnih količin. V določenem pogledu smo tudi varnostni ventil srca. Na našem zgornjem delu vodi iz nas naravnost v Petrovo srce naša žila dovodnica (vena hepatica). Pri preveliki množini krvi nabrekne, tako kot nabrekne goba, ko v svoje prekate vseša vodo. Saj taka goba pravzaprav tudi smo. Tako zadržimo odvišno množino krvi, ki bi je srce ne moglo sprejeti naenkrat, v sebi in mu jo počasi oddajamo.

Jetra smo Petrov veliki razstrupljavec. Če bi Petru vbrizgali recimo nikotin ali kofein ali nekatere druge kemikalije, ki se jih poslužuje vsak dan, naravnost v naše izhodne žile, ki vodijo naravnost do srca, bi bil Peter v nekaj minutah mrtev. Če pa mu te strupe vbrizgamo v naše vstopne žile, tako da imamo na razpolago šest do deset sekund, kolikor časa potrebuje kri, da se pretoči skozi nas, potem odvezujemo tem snovem strupeno ost. Tudi alkohol bi se v Petrovi krvi utegnil nakopičiti v smrtnih količinah, če ga ne bi me predelale v neškodljive snovi: v ogljikovo kislino in vodo. Z alkoholom, kolikor ga je v kozarcu whiskyja s sodo, ali s primerno količino piva ali vina opravimo v eni uri. Če bi Peter užival alkohol, kadar pije, v tem tempu, bi se nikoli ne upijal. Ker pa ga pije mnogo hitreje, potrebujemo, preden vsega razkrojimo, dostikrat tudi vso noč.

Seveda pa so tudi mnogotere snovi, ki jih proizvajajo telo, lahko zelo strupene, če se naberejo v prevelikih količinah. Naša naloga je, da jih držimo v šahu. Če se Peter udejstvuje športno, izgora v njegovih mišicah glukoza (grozdni sladkor), proizvajajo pa se pri tem mlečna kislina. Ta kislina pa utegne pri večjih količinah zastrupiti vse telo. Da bi se temu izognili, pritegnemo mlečno kislino in jo predelamo v jetrni škrob (glikogen) in ga naložimo v naše shrambe. Jetra smo varčna gospodinja, ki ničesar ne zavrže.

Če poje Peter kos čokolade, se njen sladkor v njegovem črevesju spremeni v grozdni sladkor. Ako bi Peter dobil preveč tega grozdnega sladkorja v kri, bi nastopila globoka omedlevica (koma) in bi utegnili tako kot pri diabetiku, ki mu manjka insulina, povzročiti smrt. Jetra

smo tisti faktor, ki skrbi, da ne pride do tega. Odvišno količino glukoze v krvi spremenimo v glikogen. Teh snovi lahko nakopičimo v svojih shrambah toliko, kolikor smo jih dobile, ko smo pridelale 250 gramov sladkorja. Če se med obroki hrane sladkor v krvi zniža — premalo sladkorja v krvi je prav tako nevarno kot preveč — potem predelamo glikogen spet v sladkor in ga oddamo v kri.

Prav tako bdimo nad Petrovimi rdečimi krvničkami (rdeča krvna tlesca). Vsako sekundo pogine v telesu 10 milijonov krvničk, ki jih je treba odstraniti. Jetra poberejo vse razpadle dele krvničk in jih vedno znova pripravljamo za sestavo novih krvničk. En del pa uporabimo za to, da iz njega ostvarjamo vsakdanjo tekočino enega litra žolča.

Normalno teče ta grenki, rumeno-zeleni prebarvani sok iz nas v žolčni mehur in od tam v dvanajsteroprstnik, to je tisti del tenkega črevesa, ki je povezan z želodcem. V črevo se žolč izloča, kadar jemo. Njegova naloga je razcepljati velike kroglice masti v zelo majhne, ki se lahko razkrajajo v vodi in jih tako telo lahko prebavi. Poleg tega pa žolč čisti naše kanale, da jih ne zatrpajo maščoba.

Jetra spuščamo žolč po kapljicah nepretrgoma v žolčni mehur. Žolč (latinsko bilis) vsebuje dvojce barvil, ki odpadata pri razpadanju krvničk: rdeči bilirubin in zeleni biliverdin. Če prodereta ti dve barvili v prevelikih količinah v kri, povzročita rumenico, to je porumenenje kože in oči. To pa ni nikaka bolezen, temveč samo njen simptom, znamenje obolenosti, ki kaže na to, da z jetri nekaj ni v redu.

Rumenica ima lahko tri oblike. Bolezni kot je npr. malarija ali pa nekateri tipi slabokrvnosti (anemije) uničujejo rdeče krvničke zelo naglo in kopičijo pri tem razpadle dele hitreje kot jih lahko me predelamo in izločimo. Zamašitev žolčnega mehurja ali njegovih odvodnih poti lahko povzroči, da barvila ne odhajajo pravilno, temveč zaidejo v kri in povzročijo rumenico. Ali pa se zgodi, da so naše delovne celice obbolele zaradi vnetja jeter (hepatitis) oziroma kake druge bolezni, ali da so naši kanali zamašeni, tako da barvil ne moremo izločati. Tedaj pa zaidemo v resne težave.

Toda tudi za take primere posedujemo enormne rezerve in močno obnovitveno sposobnost. Celo tedaj, če bolezen razruši 85 % naših delovnih celic, lahko še opravljamo svoje dolžnosti. (Na drugi strani pa je to naša slaba točka, kajti Peter vsled tega postane pozoren na naša svarilna znamenja šele, ko je zadeva že zelo resna.) Še eno lastnost imamo, ki je nima noben drug organ človeškega telesa, namreč sposobnost obnove. Tudi če odstranijo operativnim potom 80 % naše gmote in je bil povzročitelj obolenosti z operacijo odstranjen, narastemo v nekaj mesecih spet do prvotne velikosti.

Hepatitis more uničiti na milijone naših celic, ko pa po nekaj tednih virusno obolenje preneha, popravimo v kratkem vso nastalo škodo in delujemo največkrat tako kot pred obolenostjo. Nevarna nam lahko postane zamašitev (infiltracija masti). Prodirajoče kapljice masti odpirajo namreč naše delovne celice in če se to dogaja v večji meri, otečemo in postanemo razdraženi. Dogodi se celo, da prodrne mast v kri in začepi žile v življenjsko važnih organih. Ta infiltracija masti ima za posledico lahko še druge hude motnje. Zaradi zamaščenosti ginejo delovne celice, ki jih počasi nadomešča vezivno tkivo, to pa ni sposobno nobene funkcije. Zaradi tega se začnemo krčiti, postajamo trda, neprožna, površina je nagubana, barva bolešno rumena. Nastala je jetrna ciroza, dolgotrajna in nevarna bolezen, ki da Petru mnogo opraviiti.

Kako pa nastane ciroza? Vzrokov je lahko več. Lahko je posledica zastrupitve z arzenom ali drugimi kemičnimi snovmi. Glavno vlogo pa igrajo navadno slaba hrana in alkohol. Kdor malo in slabo je, obenem pa mnogo pije, se pri njem z veliko verjetnostjo počasi razvijejo zamaščena jetra in iz njih ciroza. Peter na srečo ni med temi grešniki.

Imenujejo nas sicer molčeči organ, toda kadar nam začne iti slabo, se utegnemo oglasiti tudi prav temeljito. Če bi Peter opazil kdaj hudo utrujenost, slabost, pomanjkanje apetita in napihnjeni trebuh, bi bil zanj čas, da se domisli nas. Če pa bi na gornjem telesu opazil kdaj razširjene žile ali celo rumenico, bi pa storil zelo prav, če bi stopil takoj k zdravniku. Tudi v primeru ciroze mu bo zdravnik vedel pomagati. Peter pa naj pazi na svojo telesno težo — če postane zamaščen on, postanemo zamaščena tudi me. Predvsem pa naj dobro, vendar zmerno je in še bolj zmerno uživa alkohol, pa mu bomo tudi v bodoče služila molče in neopazno kot smo mu doslej.

»Koliko kovčkov boš vzela s seboj, dragica?«

»Dvanajst.«

»Bo šel tudi mož s teboj?«

»Ne, ne bom ga vzela... Njegov kovček bi bil trinajsti.«

»Zadnjikrat te sprašujem: kdaj mi boš vrnil denar?«

»Zelo me veseli, da sprašuješ zadnjikrat.«

»Očka, zakaj so si stari Grki vedno predstavljali zmago v podobi ženske?«

»Spoznal boš to, sinko, ko se boš oženil...«

Triletnega Vasjo so vprašali, kaj govori njegov petmesečni bratec.

Vasja je odgovoril: »Ne vem, ne govori slovensko.«

»Dvajset let sva bila jaz in moja žena resnično srečna...«

»Kaj pa se je zgodilo potem?«

»Potem sva se seznanila.«

Bodite zmerom vljudni do deklet: nikoli ne veš, s kom se bodo omožile.

»Danes sem padel z dvanajst metrov visokih stopnic.«

»No, pa imaš res srečo, da si ostal živ.«

»Da, imel sem jo. Stal sem na najnižji stopnici.«

»Znaš hraniti skrivnosti, Jane?«

»Jaz jih že znam, toda prijateljice, ki jim jih zaupam, jih ne znajo.«

Turistično prometno podjetje Creina - Kranj

razglašča naslednja prosta delovna mesta:

1. kuharja
2. slaščičarja
3. 2 priučeni delavki
za kuhinjo
4. rezkalca
5. avtokleparja
6. pralca in mazalca motornih
vozil
7. 2 delavca
8. receptorja
vodja izmene

Pogoji:

- pod 1.: kvalificiran kuhar in 2 leti prakse
pod 2.: visoko kvalificiran slaščičar z večletno prakso
pod 3.: priučeni delavki v kuhinji
pod 4.: kvalificiran rezkalec, praksa je zaželena
pod 5.: kvalificiran avtoklepar s prakso, lahko je tudi začetnik
pod 6.: delavec, ki ima veselje z delom na motornih vozilih, prednost imajo kandidati, ki so tako delo že opravljali
pod 7.: nepriučena delavca (moški in ženska)
pod 8.: visoka ali višja izobrazba, zaželeno znanje 4 svetovnih jezikov

Delo je za nedoločen čas za vsa delovna mesta. Prijave naj kandidati pošljejo na naslov podjetja ali pa se osebno zglasijo v kadrovske službi podjetja.

Elektrotehnično podjetje

Kranj, Gregorčičeva 8

objavlja prosta delovna mesta in vabi kandidate k sodelovanju:

1. Za delovno mesto:
nabava in prodaja

Pogoj: srednja strokovna izobrazba elektro-stroke z najmanj 5-letno prakso

2. Za delovno mesto:
obratni električar

Delo na vzdrževanju industrijskih obratov ali serviranju avtomatskih centralnih ku-rilnih naprav.
Pogoj: kvalificiran obratni električar.

3. Za delovno mesto:
elektroinstalater

Pogoj: kvalificiran elektroinstalater.

Za vsa razpisana delovna mesta se zahteva, da je kandidat odslužil ali je oproščen vojaških obveznosti. Nastop je možen takoj! Podjetje prostih stanovanj nima. Osební dohodki se izplačujejo v skladu s sistemom o nagrajevanju. Objava velja do 31. januarja 1971. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na gornji naslov.

Na podlagi dogovora podjetij Kovinar, Kovinoservis, Sportmetal, Elim, vsi z Jesenic in KOOP Mojstrana, razpisna komisija podjetja

KOVINAR JESENICE

objavlja naslednji razpis združenega prostega delovnega mesta

VARNOSTNIK DELA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. da ima višjo strokovno izobrazbo (strojno ali elektro smeri, organizator dela in specialno varstvo pri delu),
2. da ima 5 let prakse iz pod 1. navedenih smeri,
3. da ima strokovni izpit iz varstva pri delu,
4. da mu ni prepovedano opravljati poklica varnostnika dela.

Osební dohodek je reguliran po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja Kovinar Jesenice. Stanovanja ni na voljo. Kandidati se lahko prijavijo v 15 dneh po objavi na naslov: Razpisna komisija Kovinar Jesenice. V ponudbi morajo kandidati navesti opis dosedanjih zaposlitev in predložiti overjen prepis izkazila o strokovni izobrazbi in strokovnem izpitu. Poskusno delo traja 3 mesece. O rezultatu razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

KOTLE za ŽGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že prek 40 let KAPELJ V., bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4, Šiška.

AVTOKOVINAR
Škofja Loka
Poljanska c. 7,

sprejme

MOJSTRA
za stavbeno kleparstvo
in

MOJSTRA
za vodovodno
instalaterstvo

Pogoji:

VKV klepar s prakso;
VKV vodovodni instalater s prakso ali delovodja omenjenih strok.

Prijave sprejemamo do 10. februarja 1971.

mali oglasi

PRODAM

Prodam oljno PEČ kontakt 7500 t. Oldhamska 10, Kranj 123

Prodam SMUČI. Crngrob 11, Zabnica 124

Prodam OTROSKO POSTELJICO. Ogled od 16. ure dalje. Pelko, Partizanska 25/II, Kranj 125

Prodam KRAVO. Ima 8 litrov mleka. Strahinj 65, Naklo 126

Prodam dva PRASIČA, težka po 150 in 170 kg. Olševsek 40, Predvdvor 127

Prodam 13 tednov brejo SVINJO. Vasca 8, Cerklje 128

Prodam PRASIČA za zakol. Strahinj 17, Naklo 129

Prodam dva dobro ohranjena STEDILNIKA gorenje. Staretova 33, Čirče, Kranj 130

Prodam mlado KRAVO, devet mesecev brejo. Dorfjarje 31, Zabnica 131

Prodam nov DIVAN. Podreča 49 pri Medvodah 132

Prodam dve KOBILI, stari 3 in 5 let ali zamenjam za starejši. Senčur, Pipanova 40 133

Pocenj prodam dober HLA-DILNIK in star KAVC. Razpotnik, Staneta Rozmana 7, Kranj 134

Prodam več PRASIČEV po 120 kg težkih. Cena 9 din za kg. Bašelj 9, Predvdvor 135

Zaradi selitve ugodno prodam PLINSKO PEČ super-ser, še v garanciji. Naslov v oglasnem oddelku 136

Prodam KRAVO pred telitvijo. Erjavec Janko, Pot 9, junija 16, Vižmarje 137

Prodam drobnj KROMPIR. Hrastje 166, Kranj 138

Prodam novo PLINSKO PEČ aida catalitic z jeklenko. Kurirska pot 2, Primskovo, Kranj 139

Prodam dve lepi TELICI, pet mesecev breji, po izbiri. Benedik Anton, Knape 19, p. Selca nad Skofjo Loko 140

Prodam KRAVO, ki bo konec februarja četrtič telila. Kocjančič, Krnica 3, Zgornje Gorje 141

Prodam devet mesecev brejo KRAVO ali po izbiri. Markič, Kokrica 1, Kranj 142

Prodam odlično ohranjeno MOTORNO KOLO puch, 250 ccm, nov ŠIVALNI STROJ nemški avtomatic in diesel MOTOR, 7 KM, vzamem tudi ček ali zamenjam za majhen betonski mešalec. Škofja Loka, Partizanska 15 143

Prodam šest tednov stare PRASIČKE. Voglje 64 144

Prodam dva BIKA, težka po 400 kg in KRAVO po telu. Podbrezje 31, Duplje 145

Prodam TRAKTOR steyer 18 KM, novejši tip. Naslov v oglasnem oddelku 146

Prodam dva PRASIČA za rejo. Bobovek 3, Kranj 147

Prodam PRASIČA za zakol. Visoko 14, Senčur 148

Prodam PRASIČA za zakol. Sebenje 35, Tržič 149

Prodam dva PRASIČA, težka po 70 do 80 kg. Strahinj 69, Naklo 150

Prodam nov krznen PLASČ lisica (3000) in novo KLA-VIRSKO HARMONIKO, 9 registrov, 4-glasna, 120-basna (5400). Bled, Mlinska cesta št. 24 151

Prodam KRAVO, ki bo v 14 dneh drugič telila. Zalog 38, Cerklje 152

Prodam KRAVO s četrtim teletom in 100 kg težkega PRASIČA. Glinje 11, Cerklje 153

Prodam dobrega KONJA ali zamenjam za VOLA. Cerklje 100 154

Prodam 8 mesecev brejo KRAVO, ki bo tretjič telila in po 20 kg težke PRASIČKE. Lahovče 39, Cerklje 155

Prodam BIKCA. Zg. Brnik št. 16 156

Prodam PRASIČA za zakol. Cerklje 110 157

Prodam šest tednov stare PRASIČKE. Lahovče 61, Cerklje 158

Prodam SVINJO za zakol (salamarca). Zalog 32, Cerklje 159

Prodam šest tednov stare PRASIČKE. Zg. Brnik 23 160

Po zelo ugodni ceni prodam nov ELEKTRICNI STEDILNIK. Cerklje 64 161

Prodam italijansko PLINSKO PEČ. Naslov v oglasnem oddelku 162

Prodam PRASIČA za zakol. Dorfjarje 17, Zabnica 190

Prodam KRAVO, dobro mlekarico. Praprotna Polica 24, Cerklje 191

Prodam dve mladi OVCI za pleme ali za zakol. Pristov, Vrba 34, Zirovnica 192

Prodam STENSKO OBLOGO za kuhinjo in oblazinjeno KLOPI. Reševa 3, Kranj, tel. 22-502 193

Prodam dva PRASIČA za zakol. Zg. Bitnje 17 194

Prodam SLAMOREZNICO s puhalnikom in verigo ter motorjem, traktorski OBRA-CALNIK miniblitz in plemenskega VOLA. Križe 17, Tržič 195

Prodam ljubasovo diatonično HARMONIKO. Metod Praprotnik, Ljubno 86 a, Podnart 198

KUPIM

Kupim tricilindrski STROJ perkins v vsakem stanju. Zorman, Lahovče 39 165

Kupim salonitne plošče za kritje strehe. Setina Ivan, Zhilje 38, Medvode 164

Kupim suhe BUKOVE PLOHE. Tarman, Celovška 99/c, Ljubljana 165

Kupim rabljeno OMARO in KAVČ. Informacije na telefon 21-093, Kranj 166

Kupim rabljen SIVALNI STROJ. Naslov v oglasnem oddelku 167

Kupim komplet SMUČI, dolžine 1,80 in CEVLJE št. 37 ali 38. Naslov v oglasnem oddelku 168

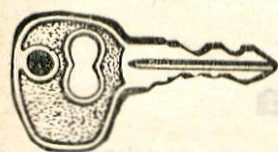
Kupim rabljeno POMIVALNO MIZO. Eržen, Virmaše 61, Škofja Loka 169

MOTORNA VOZILA

DKW 1000 S z rezervnimi kolesi za zimsko vožnjo prodam za gotovino ali ček. Cesta na klanec 4, Kranj 170

Prodajam PRIKOLICO za osebni avto. Zmrzljak Peter, Komendská Dobrava 12, Komenda 171

Prodajam ZASTAVO 750. Kranj, Gasilska 16 172

EXPRES IZDELAVA KLJUČEV KRAJNJ
Jahačev prehod 1
(za trgovino Merkur)

Izdelujemo vse vrste ključev, popravljamo ključavnice (tudi avtomobilске). Izdelamo ključ za avtomobilске ključavnice tudi brez priloženega vzorca. Se priporočamo!

Po ugodni ceni prodajam STREHO, leva VRATA s steklom in STRANICO, za vse volkswagen do letnika 1964. Avtoličarstvo Voklo, Senčur 173

Prodajam RENAULT R 4 L. Gasilska 16, Kranj 174

Prodajam VW 1200. Škofjeloka 32, Kranj 196

STANOVANJA

Moškemu oddam opremljeno SOBO s posebnim vodom. Naslov v oglasnem oddelku 175

Iščem ENOSOBNO STANOVANJE ali večjo sobo. Sušnik Anton, Gradnikova 3, Kranj 176

Oddam SOBO in prodajam skoraj novo opravo za DNEVNO SOBO. Pirc, Kokrški breg 1, Kranj 199

Veletrgovsko podjetje KOKRA KRANJ

oglašja prodajo na licitaciji

AVTOMOBILA KOMBI IMV letnik 1968

za soboto, dne 23. 1. 1971 ob 10. uri izpred uprave podjetja v Kranju, Poštova ulica 1.

Ogled vozila prav tam eno uro pred licitacijo.

Zakonski par z enim otrokom išče SOBO in KUHINJO v Kranju. Ponudbe poslati pod »solidna družina« 200

Morda bi vi odstopili sobo oz. manjše stanovanje v Kranju ali okolici Škofje Loke ter naju s tem osrečili. Lahko inštruirava. Sporočite nama pod šifro: mlajši intelektualni par.

POSESTI

Prodajam HISO na Jesenicah. Poizve se na Jesenicah, Gregorčičeva 5 177

HISO za vikend, od Tržiča do Komende, kupim. Ponudbe poslati pod »sonce in mir« 178

ZAPOSLOTITVE

Sprejemam VAJENCA ali DELAVCA za tesarsko obrt. Zavrl Ivan, tesarstvo, Lahovče 21, Cerklje 179

Iščem starejšo gospo za varstvo dveh punčk. Nudim hrano in stanovanje. Martinec, Naklo 91 180

Iščem DELAVCA za cementarsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku 181

Osnovna šola SIMON JENKO Kranj

razpisuje naslednji delovni mesti:

1 UČITELJA RAZREDNEGA POUKA ALI OFB za nedoločen čas

1 ČISTILKO za nedoločen čas (po 4 ure)

Razpis velja do zasedbe.

UPOKOJENKA išče honorarno delo v dopoldanskem času (4 ure). Naslov v oglasnem oddelku 182

Sprejemam MIZARKEGA POMOCNIKA. Stanovanje v hiši. Bučan Jože, mizarstvo, Vižmarje, Taborska 3 183

IZGUBLJENO

Poštenega najditelja izgubljene PREPROGE 18. decembra med Škofjo Loko in Kranjem prosim, da jo proti nagradi vrne, ali sporoči naslov. Zvone Rešek, Kranj, Ljubljanska cesta 4 184

Nasla sem KLJUČ od vrat med Goričami in Trstenikom. Trstenik 10 197

ČESTITKE

KORPCEVEMU ATU iz Valburge, za 70-letnico in praznovanje, iskreno čestitajo in mu želijo zdravje ter da bi še veliko let skupaj praznovali: žena Albina, sinovi Avgust, Slavko in Franc z družinami ter hčerke Tončka, Albina in Dragica z družinami 185

OSTALO

ROLETE lesene, plastične in žaluzije naročite Spilarju, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 70-046. Do konca febru-

arja 1971 za lesene in plastične delni popust. Pišite, pri dem na dom. 6722

CENJENE STRANKE obveščam, da sem se preselil iz Krašnovce ulice 3 na Tomšičevo 42. POLAGANJE PODOV, Novak Mirko, Tomšičeva 42, Kranj. Sprejemam naročila za leto 1971 86

ISTRUIRAM kandidate za voznike B kategorije na območju Jesenice-Radovljica-Kranj. Ponudbe poslati pod »Zdravniško spričevalo« 186

POLNILCE AKUMULATORJEV za vse vrste vozil in traktorje dobite pri Ajdovcu, Oševke 7, Kamnik 187

ZITOPROMET SENTA, skladišče Kranj, Tavčarjeva 31 vabi k sodelovanju avto-prevoznike s 5-tonskimi kamioni za prevoz moke. Pogodbo lahko sklenemo za celo leto 1971 188

Iščem 10.000 din POSOJILA. Vrnem v enem letu s 30 odstotnimi obrestmi. Naslov v oglasnem oddelku 189

Svet krajevne skupnosti Lesce

oddaja v najem gostinski prostor

v stavbi družbenega centra v Lescah od 1. 4. 1971. dalje.

Zaželen je — zakonski par — ki prevzame obenem oskrbo stavbe in okolice ter pozimi kurjenje. Ponudbe prosimo pošljite na naslov: Krajevna skupnost Lesce, kjer dobite tudi vse informacije, telefon 70-506 v ponedeljek in petek dopoldne. Rok prijave do 10. februarja 1971.

Veletrgovina ŽIVILA Kranj PE Koloniale Bled

oglašja prosti delovni mesti:

poslovodja

prodajalne Kropa v Kropl

prodajalca

v prodajalni Kropa v Kropl

Za zasedbo delovnih mest je potrebno, da je kandidat kvalificiran trgovski delavec in da ima izkušnje za vodenje prodajalne oz. za prodajo blaga. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Kandidati naj se javijo osebno ali pismeno na naslov: Veletrgovina Živila Kranj, PE Koloniale Bled.

Transturist Škofja Loka

LJUBLJANA — SK. LOKA — SP. POSTAJA ŽICNICE — STARI VRH

Velja od 16. 1. 1971 dalje

V	SoNP	D	SoNP	D*	V	V	km	POSTAJE	V	SoNP	V	V	SONP	D
1	2	3	4	5	6	7			8	9	10	11	12*	13*
7.00	8.00	—	11.30	—	—	—	0	LJUBLJANA	—	10.45	—	16.45	18.20	—
7.16	8.16	—	11.46	—	—	—	13	Medvode	—	10.29	—	16.29	18.04	—
7.35	8.35	9.10	12.05	—	—	—	—	—	10.10	—	—	16.10	17.45	—
7.45	8.45	—	12.10	—	—	—	—	Sk. Loka	8.50	9.50	12.30	15.50	17.35	17.35
7.46	8.46	9.11	12.11	12.41	14.46	15.16	25	Stara Loka	8.49	9.49	12.29	15.49	17.34	17.34
7.48	8.48	9.13	12.13	12.43	14.48	15.18	27	Vešter	8.47	9.47	12.27	15.47	17.32	17.32
7.53	8.53	9.18	12.18	12.48	14.53	15.23	31	Praprotno	8.42	9.42	12.22	15.42	17.27	17.27
7.54	8.54	9.19	12.19	12.49	14.54	15.24	32	Luša — K	8.41	9.41	12.21	15.41	17.26	17.26
8.05	9.05	9.30	12.30	13.00	15.05	15.35	38	Sp. post. žič. STARI VRH	8.30	9.30	12.10	15.30	17.15	17.15

* Pod št. 12 in 13 vozi od 1. 2. 71 dalje ob 18.15 uri

D* vozi delavnik, razen sobote

s sodišča

Senat okrožnega sodišča v Kranju je prejšnji teden obsodil Marjana Pintarja, starega 26 let, z Jesenic na 8 mesecev zapora zaradi povzročene prometne nesreče, v kateri je umrl sopotnik Alojz Cinkelj, star 20 let.

Nesreča se je pripetila 27. avgusta lani nekaj po enajsti uri zvečer. Pintar je v simci 1000 peljal prijatelje z Bleda po Prešernovi cesti proti Gorjam. V križišču z Rečiško cesto pa zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti ni mogel speljati ovinka. Avtomobil je zaneslo v levo stran ceste, kjer je trčil v drevo. Alojz Cinkelj, ki je sedel na zadnjem levem sedezu je bil v nesreči tako hudo ranjen, da je takoj po nesreči umrl. Sopotnik Milan Vidic pa si je zlomil ključnico.

Novo gasilsko društvo v Špitaliču

V kamniški občini je 15 prostovoljnih in 4 prostovoljna industrijska gasilska društva.

Lani so v Špitaliču ustanovili novo gasilsko društvo, ki pa je še brez potrebne opreme. V občini je 13 gasilskih domov.

Lani je bilo na področju kamniške občine 13 požarov, in sicer dva v stanovanjskih zgradbah, pet v gospodarskih organizacijah, eden v skladišču itd.

Največkrat požarom botruje je malomarnost lastnikov zgradb, le v treh primerih pa je bil požar podtaknjen, storilci pa so za dejanja odgovarjali pred sodiščem.

1968. leta je bilo v kamniški občini 11 požarov, ki so povzročili za 11 milijonov S din škode, 1969. leta je bilo 9 požarov, škoda pa je bila ocenjena na 20 milijonov S din, lani pa je bilo 13 požarov, ki so povzročili za 39 milijonov S din škode.

J. Vidic

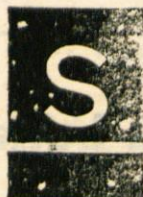
ISKRA

tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
Železniki

razpisuje po sklepu DS licitacijo za prodajo

univerzalne stružnice TES-3

Izklicna cena je 24.600 din. Licitacija bo v sredo, 20. januarja 1971 ob 9. uri v prostorih tovarne.

Posredujemo prodajo

KARAMBOLIRANIH VOZIL:

1. OSEBNI AVTO CITROEN AMI-6 tomos, letnik izdelave 1969, prevoženih 34.000 kilometrov. Začetna cena 4000 din.
2. OSEBNI AVTO OPEL KADETT, letnik izdelave 1969, prevoženih 35.700 kilometrov. Začetna cena 9500 din.
3. OSEBNI AVTO ŠKODA 1000 MB, letnik izdelave 1965, prevoženih 80.000 kilometrov. Začetna cena 900 din.
4. OSEBNI AVTO FIAT 125, letnik izdelave 1969, prevoženih 34.000 kilometrov. Začetna cena 15.300 din.

Ogled zgoraj navedenih vozil je možen vsak delovni dan od 10.—12. ure pri Zavarovalnici Sava — PE Kranj.

Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 20. 1. 1971, do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA — PE KRANJ

Šolska podstrešja niso skladišča

Referent za požarno varnost kamniške občine je lani med drugim pregledal tudi šolske stavbe. Po opravljenem pregledu je v poročilu zapisal, da imajo šole na podstrešjih razno navlako in drugo šolsko leseno opremo, slabo električno instalacijo brez požarnega orodja in sredstev za gašenje.

Na nekaterih šolah so tudi zelo slabi strelovodi. Res je, da sedanje šolske stavbe ne predstavljajo takšno nevarnost glede možnosti hitrega izbruha požara kot nekoč, toda podstrešja, ki rabijo za staro in odvečno opremo, slaba električna instalacija in strelovodi so nenehna nevarnost tako za šolske stavbe kot učence in učno osebje.

J. Vidic

nesreče

VLAK GA JE POVOZIL

V torek, 12. januarja, se je na železniški postaji Jesenice pri premikanju vagonov pripetila huda nesreča. Kompozicija dveh tovornih vagonov je okoli 23. ure zvečer zadela Fadila Kantareviča, starega 31 let z Jesenic. Kantarevič je šel po industrijski progi in ni slišal vlaka. Zaradi hudih telesnih poškodb je Kantarevič na kraju nesreče umrl.

Zahvala

Ob nenadni in bridki izgubi našega dobrega strica in svaka

Alojzija Perčiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izraženo sožalje in darovano cvetje. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom, g. župniku, kvintetu Gorenjci in pevcem iz Trstenika.

Zalujoči: svakinja Ivanka, nečaki Marinka, Francelj, Tone, Marjan, Stanko, Janez, Viktor in Ivanka z družinami

Zahvala

Ob težki izgubi mojega dobrega moža

Franca Dolinarja

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, sosedom in znancem za tolažilne besede, za poklonjeno cvetje in vence ter za spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala za zdravljenje dr. Hribniku in v zadnjih trenutkih dr. Pircu ter CP Gorenjski tisk Kranj.

Zalujoči: žena Marija in drugo sorodstvo

Kranj, 14. januarja 1971

Zahvala

Vsem, ki ste ob smrti naše drage mame

Marjane Košir

sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Posebno se zahvaljujemo tekstilni tovarni Sukno, sosedom in vaščanom za nesebično pomoč in pozornost ter dr. Benediku za vsa prizadevanja v času njene bolezni. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Brejcu in sorodnikom. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: sin Janez, hčerki Helena in Anica z družinama

Zapuže, 31. decembra 1970

Zahvala

Ob boleči, nepozabni in mnogo prerani izgubi nenadomestljivega moža in brata

Jožeta Štirna

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so počastili njegov spomin, darovali vence in ga spremili v njegov prerani grob. Posebna zahvala sodelavcem Zavarovalnice Sava in tov. Ropretu za poslovilne besede ob odprtem grobu, kolektivu in sodelavcem tovarne IBI za darovane vence in izražena sožalja, sodelavcem VSOD za darovani venec in pevcem za sočutno zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči in neutolažljivi: žena in sestra

Češnjevke, 8. januarja 1971

Po stezah partizanske Jelovice
Nadaljevanje v Dražgošah

Škofja Loka — Po zele uspeh nastopih smučarjev in sankarjev prejšnjo soboto in nedeljo bo danes in jutri v Dražgošah nadaljevanje tega kvalitetnega in masovnega tekmovanja. Spored je naslednji: danes ob 10. uri s štartom pred osnovno šolo sedmo republiško prvenstvo v biatlonu in jutri tekmovanje smučarskih patrolj in veteranov v tekih.

Biatlon, pri nas še malo znana smučarska disciplina, ki združuje smučarski tek in streljanje, je vsako leto v Sloveniji v Dražgošah. Tod so bila vsa dosedanja republiška prvenstva. Letos bo tu že sedmo in najverjetneje bo spet tako kvalitetno kot lani, ko so nastopili naši najboljši tekmovalci in kot posebnost vsi dosedanja republiški in državni prvaki.

Letos po vsej verjetnosti ne bo na štartu našega absolutno najboljšega biatlonca Gorjana Pavla Kobilice, vendar to ne zmanjšuje kvalitete prireditve, saj bodo štartali mnogi njemu zelo enakovredni tekmovalci.

Dosedanja prvaki SRS:

- 1965 — Roman Seljak (Triglav Kranj),
- 1966, 67, 69 — Pavel Kobilica (Gorje),
- 1968 — Jaka Reš (Radovljica),
- 1970 — Filip Grašič (Alples)

Državni prvaki:

- 1964 — Janez Pavčič (Enotnost) v Mrkoplju
- 1965 — Pavel Kobilica (Gorje) na Igmanu,
- 1966 — Pavel Kobilica (Gorje) v Dražgošah,
- 1967 — Slavko Premože (Dol) v Mavrovem,
- 1968 — Pavle Kobilica (Gorje) v Mrkoplju,
- 1969 — Slavko Premože (Dol) na Igmanu,
- 1970 — Filip Grašič (Alples) v Dražgošah

Na štartu bo torej (po dosedanjih prijavah) vsa elita razen Kobilice. Pa tudi v patroljnih tekih bo odlična zasedba, čeprav bodo manjkali Kerštajn, Mlinar in Kobilica, vendar ime na tekačev iz Dola, Raven in Kranja zagotavljajo zagrižen boj za prva mesta.

V konkurenci veteranov je prijavljenih nekaj znanih imen, med njimi velja omeniti predvsem Gregorja Klančnika.

Dražgoše torej pričakujejo — po uspeh tekih teritorialnih enot — svoj višek danes in jutri, ko bo na štartu pred osnovno šolo štartala vsa domača tekaška elita. P. Pokorn

Filip Grašič, član Alplesa je lani na državnem prvenstvu v biatlonu v Dražgošah presenetil najboljše slovenske tekače, saj je z dobrim tekom in odličnim streljanjem osvojil prvo mesto in državni naslov. Tudi letos je med favoriti današnjega teka za republiško prvenstvo. — dh — Foto: F. Perdar

Mednarodni zimskošportni teden v Beljaku

Na povabilo delavske zveze za šport in telesno kulturo v Avstriji (ASKÖ) je v četrtek, 14. januarja, odpotovala na njihov mednarodni zimskošportni teden od 8. do 17. januarja tudi petčlanska ekipa sankarskega kluba SD Jesenice, ki jo sestavljajo člani Maks Klinar in Juli Ulčar ter mladinci Jože Divjak, Boris König in Brane Stefanin.

V petek, 15. januarja pa odpotujeta na to tekmovanje tudi petčlanski ekipi sankarskega kluba Begunje in TVD Partizana Bohinj, tako da bo na tej prireditvi sodelovalo petnajst slovenskih sankarjev.

Ker so se Jeseničani Ulčar, Klinar in Divjak na medklubskem tekmovanju v Selcah nad Škofjo Loko s prvimi tremi mesti oddolžili Begunčanom za njihov prav tak uspeh na medklubskih tekmah v Sori pri Medvodah, kjer so triumfirali oba brata Zupan in Peter Resman, medtem ko Bohinjci v tej sezoni še niso nastopili, bo nastop naših najboljših sankarjev v Beljaku istočasno tudi slovenski derbi, ki bo verjetno določil kandidate za sestavo slovenske reprezentance za svetovno prvenstvo v sankanju na umetnih progah 30. in 31. januarja v Oslu — Italija, in evropsko prvenstvo na naravnih progah 6. in 7. februarja v Tschaggunsu — Avstrija.

Vse tri ekipe slovenskih klubov vodi zvezni trener, Janez Hrovat, ki bo glede na

udeležbo najboljših avstrijskih sankarjev, saj le-ti v glavnem izhajajo iz vrst ASKÖ, lahko ocenil pripravljenost naših sankarjev za svetovno in evropsko prvenstvo v sankanju.

Tekmovanje v sankanju bo danes in jutri. Odvijalo pa se bo na naravni sankarski progi Treffen pri Beljaku ter obsega štiri teke enosedov in dva teka dvosedov.

J. J.

Smučarji, pazite na svoje imetje!

Se pred letošnjo smučarsko sezono so delavci uprave javne varnosti obiskali naša zimska športna središča ter pri hotelih ugotavljali, kako je poskrbljeno za varnost smučarske opreme. Vsako sezono se namreč dogaja, da več parov smučij menja lastnika, mlo rečeno. Tatvine smučij niso tako redke, da ne bi veljalo zaradi tega pripraviti različnih ukrepov. Vse doslej hoteli v zimskih središčih niso imeli povsem zavarovanih shramb za smučij ali pa so bile smučij tako zaklenjene, da ključavnica ni bila učinkovita. Letos imajo na primer v hotelu Prisank urejeno tudi stojalo za prehodne goste. Stojalo ni urejeno za zaklepanje smučij, je pa postavljeno tako, da gost lahko skozi steklo dobro vidi svoje imetje. Za stalne goste pa imajo v Prisanku posebno shrambo s 400 ključavnicami za smučij. Ključ dobi gost obenem s sobnim ključem. Letos so ku-

pili učinkovitejša ključavnice tudi v Ski hotelu na Voglu.

Delavci milice opazajo, da smučij izginejo takim smučarjem, ki na svoje ne tako majhno imetje ne pazijo dovolj. Neverjetno smolo je imela smučarka, ki je shranila svoje smučij v hotelsko stojalo, pozabila pa ga je zakleniti. Smučij so seveda izgubile. Nekaterim smučarjem se ne zdi niti vredno, da bi smučij naslonili v stojalo, preden stopijo v trgovino ali lokal tako, da bi smučke lahko opazovali skozi okno trgovine ali lokala.

Delavci uprave javne varnosti v Kranju na splošno lahko pohvalijo vse preventivne ukrepe, s katerimi so hoteli v zimskih središčih zavarovali imetje svojih gostov. Opozarjajo pa smučarje, naj bolj pazijo na svoje imetje, saj so lahko samo zaradi svoje malomarnosti ob lep kup denarja, kolikor velja smučarska oprema. V Kranjski gori naj bi ob žičnici ob spodnjem Emoninem bifeju postavili tudi opozorilno tablo, na kateri bi opozarjali smučarje, naj pazijo na svoje imetje. Vprašanje je seveda, koliko bi bile umestne take opozorilne table tudi ob hotelih in če bi bile vseh hoteliskim gostom.

L. M.

Smučarsko tekmovanje v Dupljah

TVD Partizan iz Dupelj je minulo nedeljo organiziral društveno tekmovanje v sankanju, tekih, skokih in slalomu. V vseh štirih disciplinah je sodelovalo okoli 130 tekmovalcev. V smučarskih

skokih, ki so veljali tudi za prehodni pokal Dupelj, je zmagal Janez Ribnikar, ki veliko obeta. V smučarskih tekih velja posebno omeniti Gradišarja in Kuharja pri mladincih ter Škerjanca pri pionirjih. Najbolj množično tekmovanje pa je bilo v sankanju, kjer je nastopilo več kot 40 tekmovalcev.

Drsališče v parku Stanka Mlakarja odprto

Pred nekaj dnevi je Zavodu za izgradnjo športnih objektov uspelo, da so na asfaltnem teniškem igrišču v parku Stanka Mlakarja uspobili za drsanje ledeno ploskev. Drsališče je odprto vsak dan od 10. do 20. ure. Ljubitelji drsanja v Kranju so tako dobili še en objekt za rekreacijo. V večernih urah je razsvetljen, vstopni na za drsanje pa je minimalna, saj je za odrasle 2 din, za otroke do deset let pa en dinar. — dh

Vrstni red: SKOKI — 1. Janez Ribnikar, 2. Brane Teran, 3. Simon Rozman, TEKI — mlajši pionirji — 1. Srečko Cigale, 2. Primož Balantič, 3. Sašo Rozman, starejši pionirji — 1. Bojan Klančnik, 2. Jože Teran, 3. Boris Škerjanc, mladinci — 1. Silvo Gradišar, 2. Darko Kuhar, 3. Ivo Debeljak, SANKANJE — ženske — 1. Biserka Kuhar, 2. Nada Galičič, člani — 1. Miha Černivec, 2. Miran Markič, starejši pionirji — 1. Bojan Kuhar, 2. Neško Jelar, mlajši pionirji — 1. Bojan Bajželj, 2. Gorazd Rakovec. V slalomu je pri pionirjih zmagal Simon Rozman, pri članih Pavel Srečnik.

J. Kuhar

Šolska športna društva

V ponedeljek, 18. januarja, se bo v Kranju sestal pripravljalni odbor za ustanavljanje šolskih športnih društev. Predstavniki občinske zveze za telesno kulturo, TIS, aktivna učiteljev telesne vzgoje in zastopniki športne ambulante se bodo pogovarili kdo bo skrbel za izvedbo akcije, kako bodo društva ustanavljali in kako reševali vprašanja, ki se v zvezi s tem pojavljajo. Zelo važno je namreč, kdo bo društva vodil in sestavljal program dela, kdo bo financiral in kje bodo mladi telovadili. Ib

1 vprašanje 3 odgovori

V soboto je prispelo na 10-dnevno zimsko letovanje v hotel Stane Žagar v Bohinju okrog sto predšolskih otrok iz Novega Sada. Manjše skupine predšolskih in šolskih otrok iz Novega Sada pa so tudi v Planici in v Gozd-Martuljku. Letovanje je zanje v sodelovanju s potovalno agencijo Kompas — poslovalnica Novi Sad organizirala otroška ustanova »Radosno detinjstvo« Novi Sad. Ker je letos to prva skupina otrok iz Novega Sada (čez zimo pa bodo prišle na podobno letovanje še druge), smo tri vzgojiteljice oziroma spremljevalke poprašali, kako se počutijo v Bohinju, kaj jim je všeč, česa primanjkuje in kako otroci napredujejo v smučanju.

MARICA DRAKULIĆ, učiteljica smučanja iz Novega Sada:

»V Bohinju je zelo lepo. Prvič sem s skupino otrok tukaj. Lani sem bila v Gozd-Martuljku in tudi tam smo se zelo dobro počutili. Vesela sem, da se že po treh dneh pri otrocih kažejo prvi uspehi. Prav dobro že namreč stojijo na smučeh. — V Bohinju je res morda glede zabave malo primerno, vendar me to ne moti. Bolj me moti to, da tu ni kaj dosti smučarskih terenov za predšolske otroke. Sicer pa se otroci dobro zabavajo. Veseli so, da je dovolj snega.«

MILEVA PJEŠČIĆ, prosvetna svetovalka iz Novega Sada:

»Prvič sem s tako veliko skupino na zimskem letovanju v Bohinju. Prišla sem zato, da vidim, kako poteka takšno letovanje. Že po prvih dneh sem se prepričala, da je odločitve otroške ustanove iz Novega Sada, da

gredo otroci tudi na zimsko letovanje, pravilna. In tudi staršem, ki plačajo del stroškov, del pa zveza za telesno kulturo, ne bo žal. Bohinj je čudovit, hrana in postrežba prav tako. In tudi lepši sob si otroci ne bi mogli želeli. Čeprav se otroci dobro zabavajo, pa mislim, da je v Bohinju kot turističnem centru malo premalo zabave. — Če bo tudi v prihodnjih dneh tako lepo kot je zdaj, bom poleti prav gotovo prišla v Bohinj na dopust.«

HENA MARIJA, vzgojiteljica iz Novega Sada:

»Letos imamo v Bohinju, v Planici in Gozd-Martuljku tudi nekaj šolskih otrok. Tudi ti so prišli na smučanje. Vsi so začetniki. Ker v Bohinju ni ustreznih smučarskih terenov (na Voglu pa je zanje malo prehuda smuka), hodimo bolj na izlete. Vseeno pa se bodo vsi naučili osnovnih smučarskih korakov. Škoda, da ob hotelu Stane Žagar ni več vlečnice. — Sicer pa je v Bohinju zelo lepo. Tudi sprejeli so nas lepo. Zato bom poleti najbrž tod preživela del dopusta.«

A. Zalar

Letos dovolj cementa

V trgovskem podjetju Murka Lesce smo ta teden izvedeli razveseljivo novico za zasebne graditelje. Pred nedavnim je namreč Murka sklenila pogodbo, da bo letos imela za prodajo 600 vagonov cementa (devet tisoč ton), kar je dvakrat več, kot so ga imeli lani. Pravijo, da bodo zato letos lahko zadovoljili kupce po vsej Gorenjski. Tisti, ki bodo ta ali prihodnji mesec v Murki naročili cement, ga bodo dobili marca ali najkasneje aprila letos. Povedali so nam tudi, da bodo prodajali tudi vagonске pošiljke.

A. Zalar

Najbolje smo prodali meso

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so bile uvozne in izvozne cene lani v poprečju za 8,5 % višje kot leta 1969. Industrijsko blago smo lani uvažali za skoraj 9 % dražje kot leto prej, prodajali pa smo ga poprečno po 7 % nižjih cenah. Najbolj so se povečale izvozne cene gozdarskih proizvodov, in sicer za 19 %, hkrati pa so se izdelki iz te panoge, ki smo jih morali uvoziti, podražili kar za 26 %. Na izvozne cene industrijskega blaga so imele največ vpliva barvna metalurgija, kovinska in tekstilna industrija. Na te tri panoge namreč odpade kar dobra tretjina izvoza industrijskega blaga.

Razmerje med izvoznimi in uvoznimi cenami kmetijskih proizvodov je bilo ugodnejše kot v industriji. V prvih devetih mesecih lani smo kmetijske proizvode prodajali v poprečju za 17 % dražje kot leto prej, uvozne cene pa so se dvignile le za 4 %. Pri tem je imela glavno vlogo živinoreja. Izvozne cene živine so se lani povečale kar za 16 %, cene mesa pa za 25 odstotkov v poprečju.

Smučarski tečaj na Krvavcu

Smučarski klub Triglav organizira od 2. do 5. februarja na Krvavcu smučarski tečaj. Klub obvešča vse zainteresirane, da bodo dobili natančna pojasnila na sestanku smučarskega kluba Triglav, ki bo v soboto, 23. januarja, ob 19. uri v avli skupščine občine Kranj.

Dr. Anton Polenec velja danes za enega najvidnejših slovenskih (in tudi jugoslovanskih) biologov. V teh nekaj vrsticah bi bilo nemogoče naštet vse, kar je marljivi šestdesetletnik doslej odkril, pojasnil, napisal in posredoval mlajšim generacijam. Mož skoraj ne pozna utrujenosti; čez teden predava slušateljem pedagoške akademije v Ljubljani in opravlja zahtevne posle ravnatelja Prirodoslovnega muzeja, ob sobotah pa bodisi ždi doma v Kranju in piše strokovne članke ali knjige, bodisi hodi v gozdove in išče žuželke, predvsem pajke, ki so že dvajset let predmet njegovih raziskav. Ampak o slednjem kasneje.

Dr. Anton Polenec se je rodil oktobra 1910 v Puštolu pri Skofji Loki. Okolje, domači sadovnjak, bujno grmičje in travniki ter zaraščeni bregovi Poljanščice so zvedavemu, bistremu fantu vcepili neizmerno ljubezen do narave, do živali in rastlin, ki jih je srečeval med vsakdanjimi potepi. Čeprav sta oče in mati upala, da bo po končani klasični gimnaziji študiral teologijo, je Anton raje sledil svojim nagujenjem ter vpisal biologijo. Kljub pomanjkanju in težkim gmotnim razmeram mu je uspelo diplomirati v rekordnem času štirih let.

»Veste, ni bilo lahko,« se intervjuvanec spominja onih dni. »Z diplomom v žepu sem komaj našel honorarno zaposlitev na brežiški osnovni šoli. K sreči so me kmalu zatem sprejeli na gimnazijo v Kranju, kjer sem kot profesor dočakal okupacijo.«

Po vojni, leta 1947, je dr. Polenec postal predstojnik oddelka za biologijo in kemijo pri novoustanovljeni pedagoški akademiji v Ljubljani, kjer še danes predava evolucijo in citologijo. Leta 1955 so mu zaupali ravnateljstvo Prirodoslovnega muzeja, ki ga je kmalu povsem prenovil in ki sedaj predstavlja eno najvzornije urejenih ustanov svoje vrste v Evropi. Portret nocojšnjega gosta Glasa bi bil nepopoln, če ne bi omenili Polenčeve znanstvene dejavnosti, Polenčevih raziskav tirestrične (talne) favne v Sloveniji. Drugače povedano: mož lovi pajke. Od leta 1950 naprej je odkril in preučil nešteto novih vrst žuželk, o katerih smo prej vedeli manj kot nič. Je korespondent CEIA (Centra mednarodne dokumentacije pajkov) in brez dvoma strokovnjak številka 1 za to vejo biološke znanosti v Jugoslaviji. Znanstvene obdelave drobnih prebivalcev slovenskih gozdov so mu leta 1957 prinesle tudi naslov doktorja.

Dr. Polenec pozna učenci vseh naših osemletk. Na pisal je namreč učbenik biologije, 14 poljudnoznanstvenih knjig, cel kup publikacij in nešteto razprav, ki jih objavlja v reviji Proteus, zborniku Loški razgledi, Biološkem vestniku ter drugod. Pravi, da enostavno ne more mirovati, da ni srečen, če ne dela. Želimo mu še obilo plodnih let, saj znanstveniki njegovega kova pomenijo neprecenljiv zaklad slehernega naroda.

I. G.